

L. Cod.

8462

Sám.

1. p. 11. 1. p. 2

KÉZIRATTAR

us

917

L. Cod.

~~8. 1st~~

~~4. 2nd~~

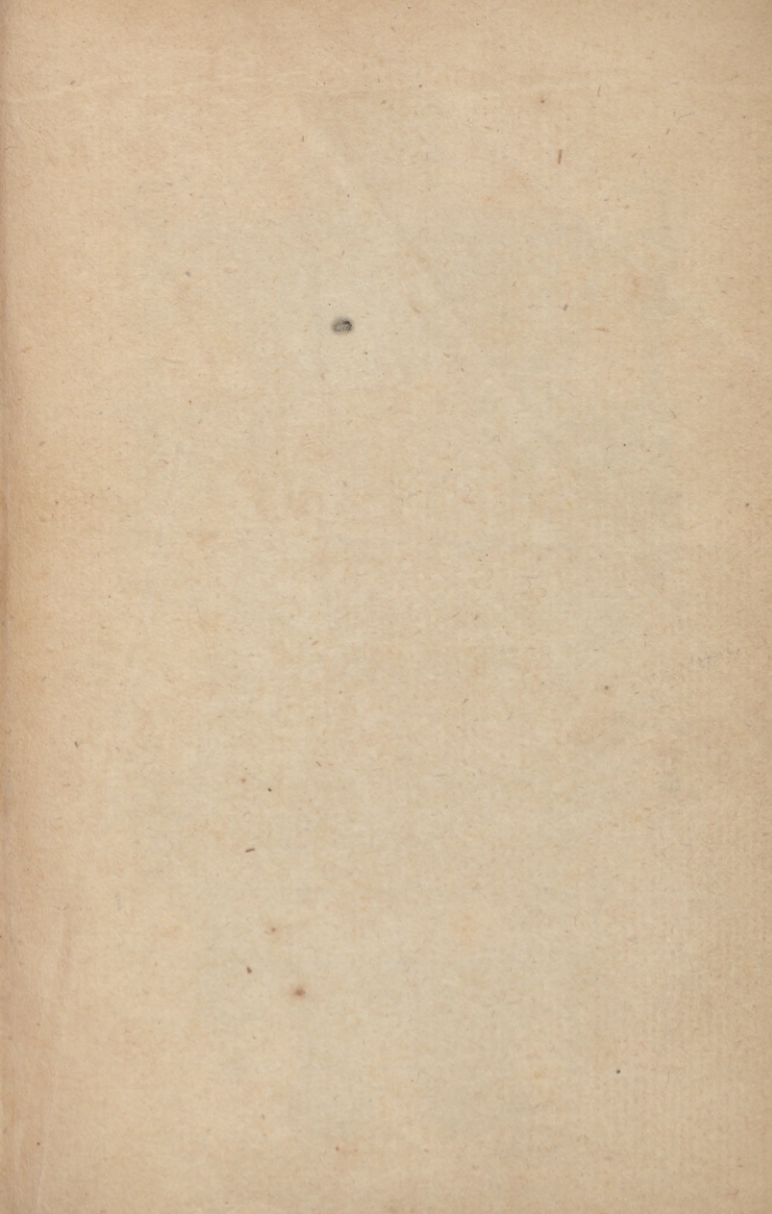

$\frac{1}{14}$

Ms 917

R

COLLECTIO
Literarum Mathiae I.

Gloriossimi Hungariorum Regis,

descripta Anno 1739.

Viennae.

C. T. B. L. I. K. I. E. K.
A. N. A. T. I. V. A. N. Y.

M. A. C. A. D. E. M. I. A.
K. Ö. N. I. G. L. I. C. H. E.

COLLETTIO

LIBRARIUM

CLAUDE

LIBRARIUM

LIBRARIUM

LIBRARIUM

LIBRARIUM

LIBRARIUM

LIBRARIUM

LIBRARIUM

LIBRARIUM

LIBRARIUM

LIBRARIUM

M.ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

G.TELEKIEK
ALAPÍTVÁNYA

Dum Bajazetes Secundus Filius
 Mahometis Magni, qui Constantino,
 polim coepit, Turcorum praefectus
 perio, regnabat tunc apud Ungaros
 Inclytus, Seliissimus Rex Matthias
 Corvinus, audivit autem circa annum
 1478. ut uterq; horum Principum
 in diversis orbis partibus ingentia
 bella gererent. Ille quidem in Asia
 et Siria contra Sultannum Aegypti
 Regem, à quo ultra denegatum tri-
 butum magna auceperat detrimenta.

Matthias verò Corvinus contra
 Fridericum 3um Romanorum Im-
 peratorem, à quo fuerat multissi-
 citer laeßitus, et à Santissimo Bel-
 lo Turcico ^{quod} assumperat, præpeditus;
 quò factum est, ut Principes ipsi,
 nempe Bajazetes et Matthias
 inter se treugas firmare debuerint,
 missis ad invicem literis, quas hic
 propter Agli sinceram simplicita-
 tem ad æternam rei memoriam
 paucis subnectere libuit. Scribit itaq

Cæsar Turcorum ad Regem in hæc
verba.

Epistola Bajazetis ad Matthiam^m
Regem.

Serenissime Princeps, et Domine
Amice Noster dilecte. Vra notificatio,
mus Serenitati, quod Rex Sultanus,
qui tempore Patris nostri defuncti,
nostro subditus erat imperio, nunc
quorundam ductus motivò, à nobis se
avertit, quem iteratò nostrâ poten-
tiâ subdere oportet. Agnovimus

etiam, ut Vestra Serenitas cum
 Imperatore Romanorum satis agere
 habeat; volumus ergo si V^{re} placet
 Serenitati, usque ad quinque annos
 immediate sequentes inter Nos treugas
 pacis firmare, ita, ut usque ad Ter-
 minum prefixum, V^{ra} Serenitas
 adversus potentiam nostram non
 insurgat, nec nos contra Serenita-
 tem insurgemus fide nostra mediante;
 in aliis autem mundi partibus, si
 ita V^{re} placet Serenitati Securè
 agatis

5
agatis, Similiter et nos pro parte
nostra Securè nostra optate perfici-
cere valeamus. Non enim existimet
Vra Serenitas, ut ex eo vobis inti-
maremus, quod vestram formidare-
mus potentiam; Sed cum ambo
pluribus occupati huius negotiis,
nostris contrariis facilius obstare pos-
simus: Tandem si Vra placuerit Vo-
luntati, vobiscum pacem sempiternam
componere promittimus.

Relatio Matthiae ad praemissa.

Potentissime Princeps, Domine Ami,
 ce noster dilecte. Intimata ejusdem
 Vrae Potentissime Majestatis nostra
 transmissa Serenitati, pro parte
 induciarum Sonantia plane perve-
 ximus, quae huius Potentissimo Vrae
 Majestati, ita etiam nostra pla-
 cent Serenitati, cum nonnulli fo-
 rent contumaces, qui nostris reuol-
 vent parere mandatis, quos etiam
 nos corrigere opus est: Igitur ad
 Eundem Vrae potentissimae Matris

Vota treugam usq; ad annos prefis-
sos indulsumus, fideq; nostra, quā
fungimur, Christianā, promittimus,
immediatē firmiter observare. Ita-
tamen, ut à Regnis fidem nostram
observari, nullibi noceatis, et Signan-
ter ex ista parte maris, more exer-
citantium pro parte Vra poten-
tissime Majestatis, nullus exire
audeat, demptis Institutoribus, qui
cum suis mercantiis ad Confinia
Regni nostri liberi venire possint,

et redire Treugā præmissa durante.
 Demum si Deo placuerit et nostra
 parili voluntati, Treuga pavis per-
 petua inter nos poterit radiari.
 Dat. Bude &c:

Rex Matthias ad Bajazetem.
 Potentissime Princeps, et Domine A-
 mie nobis Dilecte. Constat Vestra
 potentissima Majestati, quod nuper,
 rime inter nos Treuga fuit disposita,
 et fide mutua literis mediantibus
 fuit confirmata quibus nos omnino
 ad

adherentes, alia facta nostra his
 temporibus peregrinamus. Vra tamen
 potentissima Majestas fidem pro ni-
 hilo reputando Terram Transalpinam,
 et duo castra in Confiniis Moldaviae
 existentia ad Regnum nostrum Un-
 gariae Juridicè dependentia interim
 expugnari fecit, unde fide salubriter ob-
 servata sperabimus, quod Vra poten-
 tissima Majestas Regnum Dei non
 consequetur, nec amplius nostrae
 Serenitati eidem credere licet, igitur

Vram hortamur potentissimam Maje-
statem, quatenus, si Fidei Vestrae
Satisfacere intendatis ea tunc castra
predicta furtim quasi erepta re-
mittere dignemini, Sin autem aliter,
Vos Dominum Imperatorem in ho-
stem proponimus, et per partes
publica denunciamus; Sentimus
enim juxta Fidei nostrae opinionem,
quod Treuga predicta à Vra potentis-
sima Majestate per nostram Seve-
ritatem brevi fient recuperata, et

injuria nobis illata percipietis ta-
lionem, prout etiam à Bajulis ore,
tenus Vra potentissime Mātī man-
ciacimus. Datum Buda Sc:

Relatio Bajazetis ad eadem.

Serenissime Princeps, et Domine A-
micie noster dilecte. Minas, quas
tam inconsultè Vra nobis intinuit.
Serenitas, minimè curamus, signi-
ficatis etiam nobis Vestris Literis
quodam modo nos esse fidei fractores
Sciatis, quod prius eligeremus mortem,

quam Fidem nostram frangeremur,
 Et quamvis hesitative à nostris
 Familiaribus Regnorum Moldavia
 et Transalpina inclusionem ad Tre,
 regam promissam agnoscimus, in
 literis tamen Vris Regna prescripta
 Specialiter sunt exclusa, quas pro
 majori cautela Vre Serenitati in
 specie remisimus, ex quibus clarè
 agnoscere potestis, si Fides, et Treuga
 per nos extitit violata: Nos enim
 plus literis Vris, quam Famulorum.

nostrorum verbis credidimus. Igitur
 si Vra placet Serenitati adhuc
 pro ipsius fidei stabilitate tantam
 vobis exhibemus amicitiam, quod de
 Regnorum praedictorum expugnatione
 dedissemus: Sed illa duo castra per
 nos, magno labore, et multorum
 Fidelium defunctorum nostrorum per,
 emptione jam obtenta pro parte re-
 mittere nolumus, nisi occasio efficia-
 cior evenerit. Committimus tamen
 Capitaneis nostris in castris praedictis

Constitutis, ut Treugâ premiffâ durante Regno Moldavia nullam molestiam inferant, Sed familiariter nostris Stipendiis propriis utantur in custodia Castrorum praedictorum fideliter assistendo. Datum &c.

MB
Comperit autem ^{*}est postea, quod dum super induciis seu Treugis praenotatis Literae hinc inde datae fuissent, et Loca Confiniorum sunt denotata, tunc cum errore aliquo carum Regni Cancellarius Petrus Archi-Eppus

Coloniensis. Arco duas prefatas
 adscribi in Literis omiserat, unde
 Matthias Rex ultra verbera, quo
 illi manu sua inflixerat, carceri
 illum perpetuo inclusit, ex quo
 non nisi post mortem Matthiae
 demum fuit liberatus.

Epistola Papae ad Matthiam
 Regem.

Charissime in Christo Fili noster,
 Salutem et Apostolicam Benedictio-
 nem. Superioribus diebus cum alla-
 tum

Cum esset ad nos de ammissione Ci-
 vitatis Razmensis nuncium statim
 mandavimus omnibus Principibus
 et Potestatibus Christianis, ut Ora-
 tores suos ad nos in plenis Manda-
 tis quamprimum mitterent, quia
 intendebamus tales providere, ut
 speraremus periculantem rem Chri-
 stianam à tantis periculis suble-
 vari posse, sicut per alias literas
 nostras Majestati tuae notum fe-
 cimus. Nunc autem cum nonnulli

ex Potentatibus ipsis jam miseris,
 et aliqui miseros se brevi pollicem-
 tur, non cessabimus dies et noctes
 omni studio invigilare, ut maturè
 et diligenter his omnibus in communem
 consullatis, quo pertinent ad ce-
 lerem Expeditionem necessaria
 fiant promissiones, et pro facultati-
 bus suis unusquisque contribuat,
 inter quos primi esse volumus, qui
 pro populo nostro ultra vires enita-
 mur, Deus adjuvet proposita nostra^m

et Vota nostra Secundet, in quo
 præcipue sperandum est, qui saloam
 facere potest plebem suam, qui n^o
 respiciit iniquitatem populi sui. Sed
 pius et misericors, et adiutor Domi-
 nus è gladiis inimicorum eripiet
 animas sperantium in se. Quapro-
 ter Charissime Fili, cum nihil glo-
 riosius sit, quam bene mereri de
 Fide Catholica, et pugnare pro no-
 mine Salvatoris nostri, siut hactenus
 semper fecisti, et siut futurum te

non dubitamus; hortamur igitur te
 iterum, et obtestamur in Domino, ut
 pulcherrimam hanc Provinciam,
 quam adversus impium ac spuris-
 simum hostem suscepisti, egregie
 prosequaris, in quo nulla fides, nulla
 Religio sita est, sed inexplebilis do-
 minandi Libido, in nata perfidia, Di-
 vini et humani Juris contemptu,
 Christiana sanguinis infinita quidam
 litis, qui capitali te odio persequitur,
 et Regnis tuis semper infensus fuit,

cum quo nulla fida pax, nulla
 Societas esse potest, habemus enim
 plurima interrupte fidei ante oculos
 exempla, si quid promittit, id
 solum agit, ut in omnem occasio-
 nem te, et ceteros postmodum op-
 primat, Exorta igitur egregij ani-
 mi tui magnitudinem, Nathia,
 Rex invictissime, et maxime ea
 presta, quae Superioribus maxima
 cum laude tua prestilisti, ma-
 gnum in Te praesidium fidei Catholicae

collocavit, multum de Te sperat, et
 portolua Tedes, quo tibi non deerit,
 et qua ad hec omnia consilia sua
 dirigit, aderit et Tibi altissimus
 Adjutor, qui pro gloria nominis sui
 pugnantes non deseret, Tu modo
 constantissimo in proposito fortiter con-
 firmare, et hac, qua Balerna Cha-
 ritate ad Te Scribimus, Sapientis-
 simo animo Tuò considera, Spera-
 mus enim Deo auxiliante Italia
 quamprimum adhiberi auxilia, ut

omnia bene succedura sint. Val.

Rome. &c.

Alia Epistola Pape ad Matthi-
am Regem.

Clarissime in Christo Fili noster,
salutem et Apostolicam Benedictio-
nem. Accepimus Literas celsitudinis
Tuae, et illis oculis Exemplum
Literarum cujusdam Ductorio co-
piarum tuarum, ex quibus opta-
tissima intelleximus, perfidum
scilicet Tyrannum Turcorum, qui

Dilecto Filio Nobili Viri Stephano
 Vajvode Moldaviae crudelissimum
 bellum intulerat, et jam loca ejus
 gravi obsidione premebat, nondum
 a ~~vis~~ conspectis, sed solo Terrore no-
 minis Tui obsidionem reliquisse,
 terga vertere, ac turpissimam fugam
 arripuisse. Quæ res vix diu potest,
 quantam nobis, et toti Italie attu-
^{catum} lerit, tum quod est Respublica Chri-
 stiane admodum salutaris, tum
 quod ad propagationem Tuae glorie

non mediocriter spectat; Laudamus
 igitur Majestatem Tuam, Singu-
 laremque Virtutem et pietatem Tuam
 paternò animò amplectentes ex
 parte Dei omnipotentis Benedi-
 cimus tibi; quippe charissime Fili,
 quemvis maximam expectationem
 propter spectata egregia tua facta
 inspicimus, et oculi omnium in
 Te coniecti sint, non solum ea admi-
 res, sed in dies exsuperas, fasque
 ut omnes Christiani n̄ admirentur

tantum, Sed vehementius Te ament.
 Agimus praeterea Salvatori nostro
 grās, qui in Te tantam operatur
 Virtutem, ut planè sperandum vi,
 deat cum optatum finem nefario
 Turcorum Bello illis perdomitis, et
 subactis per Te imponere velle, et
 hanc Tuam gloriosam palmam
 Tuae Celsitudini reservāse; potes
 igitur, ut fauis, celsò animò Victoriā
 prosequi, tibi ipsi gloriosam, et
 liquis salutarem, quā tibi Nominum

et humanum vendicabit; honorem.
 Quod ad nos spectat, nosles et dies
 in hac cogitatione consequemur,
 ut Tibi sperata mittantur subsidia,
 ad quam rem Deo favente, omnes
 Italiae potentatus promptos effecimus,
 prout videre jam potuisti ex parte,
 et indies videbis. Dat. Fulgenti.

Epistola Ejusdem ad Matthiam
 Regem.

Charissime in Christo Fili noster.
 Salutem et Apostolicam Benedictio-
 nem

nem. Fuerunt apud Nos Dilecti Fi-
 lij Nicolaus Lector Vagziensis, A.M.,
 chaël Canonius Budensis, Nunciij
 et Cratores tui, quos in rebus nomine
 Tuo nobis expositis, quantum cum
 Deo liuit, exaudire curavimus, inter
 cetera desiderium Majestatis Tue
 circa Personam illius ad Cardinales
 tum promovendi, pro quo vehe-
 menter supplicas nobis, explicave-
 runt, et ut precibus Tuis annuere
 vellemus, instantissime rogârunt,

Potes tibi persuadere charissime
 Fili, Nos Te ex animo diligere, et
 in quibuscunque possumus, cum ho-
 nore nostro libenter petitionibus
 Tuis complacere: Sed cum hujusmodi
 res gravis et difficillima sit, ut non
 soleat Romanus Pontifex sine Ve-
 nerabilium Fratrum suorum S.
 R. E. Cardinalium Consilio et asse-
 ntia deliberare, curabimus, quan-
 tum in nobis erit, votis Tuis satis-
 facere, sicut ex ipsis Nunciis intel-

ing

liges, qui mentem nostram com-
prehendere potuerunt. De provisio-
ne adversus Turcos facienda, quid
ipsi Oratores Tui exposuerint, a-
bunde audivimus. Laudamus pro-
positum Tuum et animum erga
Rempublicam Christianam conser-
vandam, et protegendam, bene com-
stitutum; fauiscimus, ut Dees ma-
gnanimum et Catholicum Regem.
Quantum autem et nos in hac Ex-
peditioe fecerimus, Testis esse

potest universay Terrarum Orbij,
 cum et Legatis, et Nunciis, et Ex.
 hortationibus, et Exemplis ipsi non
 defuerimus, adeo ut tum Saluti
 publicae intendamus, facultatibus
 nostris penitus sumus exhausti,
 circa hoc autem prefatis Nunciis
 Tuis mentem nostram exposuimus,
 quam tibi referre potuerunt. Ad
 Dilectum Filium nostrum Marcum
 Cardinalem S. Mari, Legatum no-
 strum scribimus, ea quae opportuna
 sunt

Sunt, circa concordationum illarum
 observationem, prout Majestas Tua
 petijt. Dat: Romæ apud S. Petrum
 20. Jan^{is} 1444. (1444.)

Epistola Eiusdem alia ad Matth,
 hiam Regem.

Charissime in Christo Fili noster.
 Salutem et Apostolicam Benedictio-
 nem. Tuam serenitatem, et optimam
 voluntatem, ac præclarissima gesta
 circa defensionem Fidei Catholicæ,
 et immanes Turcas exterminandos

et confundendos etiam si lingue
 hominum tacerent, hec magnificia
 et gloriosa facinora ostenderent.
 Sepe enim Christianorum Exercitus
 Te Duce maximam Turcorum et
 aliorum infidelium multitudinem
 superavit, et tandem Tuis virtuti-
 bus Victoriam ex illis Sepe reper-
 tit. At ubi opus sit, Catholicis
 Principibus, et populis pro Fide ²Chri-
 stianis decertantibus opportuna presidia
 contulisti. Mirissime verò acceperimus,
 quod

quod in ea Victoria, quam pridem
 dilectus Filius Nobilis Vir Stephanus *
 Vajroda in Moldavia adversus Turcos
 adeptus fuit, non parvam laudem
 et gloriam vendicasti Tibi, Tuis enim
 subitis admittentibus, et opem offer-
 rentibus, et auctoritati Tue Regie
 amplitudinis. de perfidissimis Turcis,
 Strage maximâ illis illatâ optima
 Spolia, et Captivos idem Stephanus
 retulit, quorum non parvam partem,
 ad suam sublimitatem, suus peregrinus
 meus

mus, transmittit, Commendandus
 est profecto Stephanus Vajvoda, Dat. &
 Epistola Papa ad Matthiam
 Regem.

Charissime in Christo Fili Poster.
 Salutem et Apostolicam Benedictio-
 nem. Novit Majestas Tua, quam
 diu ejus contemplatione vacante
 Ecclesia Olomucensi de Pastore pro-
 videre distulerimus, ut juxta desi-
 derium Tuum eidem provideretur.
 Ad cum plura contra personam

Venerabilis Fratri Episcopi Vara-
 diensis, cui Majestas Tua cupit Ec-
 clesiam ejusmodi commendari, ad Nos
 delata fuerint. quae si vera sint, à
 Catholicis Galato penitus aliena
 censi debent, non videmus, quò
 pacto, cum Dei et nostro, et hujus
 Sanctae Sedis, suaeq; Majestatis honore
 possimus eidem Majestati Tuae de per-
 sona illius in hac re placere. Cum vero
 intelligimus eandem Ecclesiam propter
 diuturnam Eius vacationem nō modo

in Spiritualibus, Sed etiam in tem-
 poralibus multa detrimenta per-
 pēssā fuisse, et veremur, ne indices
 majora multā patereb. Nos Statui-
 mus dicta Ecclesia compatiētes, et
 ex Pastoralis officio tandem illius in-
 demnitati occurrere, ac alia, illius
 Saluti providere cupientes, Majesta-
 tem Tuam hortamur in Domino, ne
 velit amplius apud Nos in hac re
 insistere, Sed consentire, et acquiescat,
 ut de eadem Ecclesia provideamus

dilecto Filio nostro A. et Sanctorum
 Joannis et Pauli Pasbylero Cardina,
 li. T. quem Tuae Majestati deditum *
 cognoscimus, et praefata Ecclesiae
 utilissimum fore non dubitamus, cum
 satis superq. videri debeat dicto Ego,
 de quo tam multa sinistra allata
 sunt, unia, quam retinet, Ecclesia,
 neq. quod alteri praeficiat. recte
 postulare censeat. Quod cum nostro
 et Tuae Majestatis honore fieri n^o
 potest, in hoc Majestas Tuam

Sicut, et Catholico Principe dignam,
 et nobis vehementer gratam. Dat.
 Rome sub annulo Ciseatoris 22^a
 Martij 1479.

Fridericus Imperator ad Matt.
 hiam Regem.

Illustris Princeps. Fidelis nobis di-
 late. Graves et sepius iterati rumo-
 res ex diversis Italia partibus ve-
 nientes non sine dolore, et animi
 nostri perturbatione auribus no-
 stris intimarunt, quoniam pasto-

Turus Christiani nominis hostis
 inferissimus ingentem struat clas-
 sem, omnia Belli apparatus ex-
 pedit, ut post mox instante aestate,
 aut potius primo vere ad arma in-
 primis Terras Ecclesie furore suo,
 quam Sanctissimus Dominus noster
 non sine ingenti ore in totius Reli-
 gionis nostra consolationem ex alio-
 rum manibus eripuerit, et penes se
 retineat fortissimum probendi argu-
 mentum, adoriatur incautus, quodq;

magis urgeat non desse, quo modo
 in publica honorum et fame, tum
 et Christiani Characteris Signos
 oblitos, qui ut Rebellionis sue con-
 tra Sedem Apostolicam Patris facerent,
 Turcum suapte naturâ in Sangui-
 nem nostrum intensum pro modo
 perfidia sue ultro immittere, et
 munitiones apertas modo veniant,
 offerant. Tetigit profectò novitas
 illa vitrina Cordis nostri, adeoq;
 commovit, ut si unquam antea tale,
 sic

Sic periclitanti subveniē^t deesse
 Auduerimus, nunc sumopere, ut
 illi opifulemur, totis viribus sumus
 nitenti, hanc dignari, quorsum
 rabies hac tendat, aut quantum
 illorum, qui se falso Christiani
 nominis Titulo insinulant, hac
 nostra tempestate, et in tanta re,
 rum turbatione, perfidia obesse possit:
 et quoniam nostrorum, ac sacri Imperij
 Principum, nobis presenti Con-
 ventui nostro assistentium consilio,

viribus, et potentia freti vestigia
 Prædecessorum nostrorum, quorum
 ope crebro Eclesiam è manibus per-
 sequentium liberatam Annalibus libri
 testantur omnino sequi, et dignita-
 ti, et amplitudini Sanctæ Sedis A-
 postolicæ observant illius hono-
 rem et deus summo opere persequen-
 tem agnovimus, imprimis hortantes,
 ac serio præcipiendo requirentes,
 quatenus idem, qui nobis Tibi sit
 animus, et pro Fide Christiana.

eadem bene merendi voluntas. Age,
 quantum inter Te est huius pericu-
 lo presenti, à quo niri provisum
 fuerit, vix immunis evades, occurre
 fortiter, neq; p. ut plerumq; fieri
 solet: / cunctando salutem publicam
 negligas, quin potius inprimis, et
 dum vicina ardens in hos, qui Re-
 ligionis et Iurisdicandi immemores
 se contra Sanctam, et Matrem su-
 am Ecclesiam extollunt, et haud
 dubium solâ illorum Rebellionem

Turris fectus tantum inire pelagus
confidit, omnes vires suas effundat;
his enim viribus subactis tanti ma-
li fomes, et radix similiter sublata,
et omnis illius spes et fiducia con-
culcanda &c:

Matthias Rex ad Ducem Venetiarum.
Illustrissime Princeps, Amice nobis
charissime: Cum his diebus proxi-
mis Coes et Subditi nostri Civitatibus
Agniensis navim quandam cum
certis mercibus ad valorem sexm.
gentorum

gentorum aureorum questus grā²
 in Civitatem Tue Dilectionis Flu-
 men transmittere habuissent, Capi-
 tanus Vester in mari, prout certa
 relatione edocti sumus, navem cum
 omnibus meribus intercepit, cumq[ue]
 requireret[ur] per Capitaneum nostrum
 Segniensem, ut illam remitteret,
 respondisse fert[ur]; non eō posito illam
 intercepisset, ut redderet[ur], quam usq[ue]
 modo salubet in prejudiciū Subdi-
 torum nostrorum retinere. Super

quo requirere duximus Illustrissi-
 mam Dominationem Vram, velit,
 saliter providere, ut navis intercepta
 cum meribus absq[ue] damno Subdit[is]
 nostris remittatur. Nam bene
 scit, quod Subditi nostri, niri quo-
 stibus, et mercantibus vivere possint.
 Cui si tantum damni paterent[ur] non
 parvo illis detrimento foret; provi-
 deat igit[ur] A. V[est]ra, ut ista recti-
 fient[ur], et de cetero Subditi Cui
 a talibus abstineant, punianturq[ue]

concordialiter, quemadmodum Nos ab
 Illustrissima Dominatione Vra expecta-
 amus. Nam si aliter fieret, pene,
 Inet A. Vra, quomodo talia bona
 viuitati et Amicitie mutue, pro-
 sextim illis tractatibus, et premisis,
 qua nobis Magnificus Petrus Bedo
 Orator nomine ipsius Illustrissime
 Dominationis fuit, responderent. Super
 hoc expectamus certum et optatum
 ab Amicitia Vra responsum.

Matthias Rex ad Episcopum Vratensis,
 Laviensem.

Reverendissime in Christo Pater, Fi.
 delis nobis Sincere dilecte.

Intelleximus ea, quae Paternitatis Vrae
 de negotio Rubenorum scribit, ad
 quod in presenti, prout Paternitas Vra
 optat, respondere plane non possumus,
 ex quo indies Nunciū et oratorem
 Apostolicū cum Bullis et Liberis
 Super illis rebus operimur, certior
 jam redditū sumus, de curia, quod res
 illa expedita est, et ipse Nunciū et
 Orator Apostolicus prope diē apud
 Majestatem nostram cum Bullis con-
 stitutis, qui postquam ad nos apper-
 terit

lerit, Paternitatem Vram illiò cer-
 tiorem effiere, et fidem de rebus
 illis plenam, informationemq, et
 responsum facere curabimus, Interim
 tamen hortamur, et requirimus Pa-
 ternitatem Vram, ut ea, quae Sorti
 nostra iam in rebus illis, quam etiam
 aliis conducere censebit, solitam dili-
 gentiam non praetermittat, quod erga
 eandem Paternitatem Vram gratiore
 recognoscere curabimus, quam et bene
 valere optamus. Dat: Budae 1713

Matthias Rex ad Eundem.

Reverendissime in Christo Pater, Fide,
 Cui nobis dilecte, Quemadmodum Su-
 perioribus temporibus Fidelis Nobis
 dilectus Reverendissimus Dominus Episcopus
 Arbenis nomine nostro Caternitati
 Vre significaverat, ita et nunc hanc
 Divinus esse voluntatem et intentio-
 nem nostram, ut Caternitas Vra
 in Legatione nostro Majestatis Ne-
 apolitanæ se conferat, et quia Caterni-
 tatem Vram ad hujus Expeditionis onus
 paratam

paratam et voluntariam intelli-
 gimus. Eadem Paternitati Vre ma-
 gnas grâas habemus, ubi autem Pa-
 ternitas Vra de numero Equitum Scri-
 bit, dicimus, quod cum 45. Equitibus
 Paternitas Vra, si taliter disponat,
 et ordinet, ut iam honori Majestatis
 nostre, quam etiam Paternitati Vre
 conveniat. Pro expensis autem ex
 dispositione et ordinatone nostra ha-
 bebis in Canonis mille et quingentis
 aureos, de die vero recessus, quia ab

Oratoribus nostris Neapoli constitutis,
 sis, nondum ceteros redditi sumus,
 in presenti quicquam scribere ne-
 quivimus. Verum quamprimum ab
 ipsis Oratoribus nostris certificati
 sumus, Paternitas Vra Reverendissima
 tam diem recessus, quam etiam quò,
 et per quam viam Paternitas Vra
 proficisci debeat, significare curabi-
 mus. Alia autem agat Paternitas
 Vra, prout honori Majestatis nostrae
 conducibilis fore eadem censebit,
 juxta

juxta rinatam suam prudentiam,
 et experientiam, quam jam longo
 tempore acquisivit, quod à Paternitate
 Vra gratiosè recognoscere curabimus.
 Matthia Regis ad Ducem Ferrario
 Commendatorem.

Illustrissime Frater. Quanto studio,
 quantâq; diligentia et animi fervore
 Reverendissimus Vminus Ravenaten^{sis}
 Rempublicam Christianam, et potis-
 simum privata nostra negotia etiâ
 inquisitus fovebat, et tuebatur quan-
 tumq;

Sumq; commoditati Catholica Religio,
 nis, et Reipublica Christiana vacabat,
 Fraternitati Vre probe constare certo
 tenemus. Quj profecto nos propter In-
 gularem ejus probitatem, et Sum-
 mam in nos benevolentiam afficie-
 bamur, cumq; instar Parentis vene-
 rabamur, et observabamus, de cujus
 morte inopinata quanto afflicti si-
 mus dolore, Literis in presentiarum
 exprimere nequimus. Cum autem
 Illustrissime Frater pro tanta in nos
 benevolentia

55

benevolentia, paternis affectu ipsi
Domino Cardinali etiam vitam funto
nos debere plurimum censeamus:
hortamur Fraternalitatem Vram, ut
eandem posteritatem ipsius intuitu
nostri commendatam habeat; quā be-
nevolentia et affectu, quō erga ipsum
Dominum Cardinalem ferebamus, in
eius posteritate elucescat, ipsaque po-
steritas vel umbram ejusdem Domini
Cardinalis ^{sibi} conspiciat patrocinari, et
nostram commendationem sentiat apud

Fraternitatem Vram non esse vulgarem.
 Quod à Fraternitate Vra gratiosissimā
 et Singulari in nos benevolentia re,
 cognoscere studebrimus; Quam et bene
 valere optamus.

Matthias Rex ad Job de.

Magnifice fidelis Nobis dilecte. Affe-
 ctum et desiderium Vrum obsequen-
 di Nobis, quem ostendistis in facto
 Castri Gulmos, quam gratō animō
 acceperimus, optime potuistis cogno-
 visse ex prioribus Scriptis et Nuncijs
 nostris,

nostris, quod potissimum ob eam rem
 magni dicimus, quia id non exter-
 no Consilij auctu, nec ullâ instiga-
 tione, sed motu proprio vos fecisse
 dicimus. Sed cum res ipsa firmari
 debeat, immobili affectu scripseramus
 iteratim ad Fidelem nostrum Egredi-
 um Georgium Sülöck, quem in hac
 re Advocatum fecimus, ut esset apud
 vos, quod etiam Litera Super eodem
 Castro et suis pertinentibus Fassis-
 nales de Capitulo et aliis, quo circa
 ea

ea necessaria essent, per vos expedi-
 rent, darenturq; ad manus Thesau-
 rarij nostri. Verum quia ad Scripta
 nostra ab ipso Georgio T. quida-
 m ad vos actum Lit. aut expeditum,
 hactenus habuimus nihil. Rogamus
 igit; Fidelitatem Vram, ut de obli-
 vendis illis literis Fassionibus bonam
 et talem sollicitudinem adhibeat in per-
 sona nostra, quatenus ultro oblatum
 munus Vrum jam desideratum nobis
 asferat effectum, usq; eas Fassiones

in plena et perfecta forma M. Vra
 per ipsum Georgium Lülöf manibus
 Thesaurarii nostri celeriter presentari
 faciat. Quanta autem gratitudine
 pro hoc munere nostro, in quo ma-
 xime amorem Vrum erga nos, et
 obsequendi promptum affectum per-
 tulimus, magnifaciamus, in id in-
 tendemus, hoc tempore, rebus potius,
 quam verbis clare explicare possumus.
 Et quod in dirigendis, reddendis
 ipsis Literis expectationi nostrae

Satisfiat, prout confidimus, iterato
rogamus. Dat. Budæ 40.

Matthias Rex ad Casimirum
Regem Polonia.

Serenissime Princeps. His diebus
quidam Albertus N. Scholasticus
Ecclesie Vre Racoviensis, et Cano-
nicus Inegnensis veniebat, uti nobis
diuitur, ad Nos, et ad Ratisonium Dni
Cardinalem Aragonie, Apostolici
sedis Legatum, certarum suarum
et Ratisimni D. Episcopi Racoviensis

rerum expediendarum grā¹; Dum
 vero appropinquaret Civitati nostre,
 Cassoviensi, quidam Malefici ex Co.
 loniā miscuti, aggressiq; cum inno-
 centem, et nihil aduersi timentem
 in publica via omnibus rebus suis
 exspoliārent, et graviter vulnerave-
 runt, peractōq; facinore mox in Co.
 loniā redierunt. Quare cum Licē-
 mus Serenitatem Vram maleficio-
 rum temeritati non facere, Iustitiam
 suorum laoribus anteferre, rogamus

quatenus eadem pro suo affectu
 ꝑ. cum et ipse Canoniciu Subditu
 ejus est ꝑ. dignetꝛ illos noxiꝛ ho.
 mines in suo Regno perquiri faciat
 et has enormitates reformare, co.
 liberetꝛ, ne de cetero talia fiant.
 Quod si impunitas illorum obli.
 vetꝛ, facile etiam alij ad talia et
 majora perpetranda mala hoc ex.
 emplo incipient animari. Dat.
 Buda &c.

Matthias Rex ad Diomedem
 Comitem Metalom.

Magnificae Amice Charissime: Etti-
 tuum erga Nos affectum, amorem,
 observantiamq; singularem jam
 dudum multis rerum argumentis per-
 speximus, placet valde nobis, et cumu-
 latis tibi dicimus grāas, quod in
 omni tuo opere praefers dudum
 perspectum, et indubitatum erga
 nos Studium animi tui, et licet n-
 eperet necesse declarare, Saepeis devo-
 tionem in Nos tuam, de qua ab
 initio semper certissimi sumus

tamen tanto nos gratum reputa-
 mus officium suum in hoc, quanto
 credimus ab eximio amoris et bene-
 volentia erga Nos studio proficisci.
 Quod vero duas exumenas nobis dono
 misisti, et petis, ut animum suum
 potius, quam rem illam interpretari
 velimus, nos et rem illam tanquam
 nobis charissimam ex affectu miti-
 sentis aestimamus, et animum tanti
 facimus, ut etiam si minus quid,
 quam misisses, longe pretiosioribus

aliorum donarijs antefereendum
 putaremus, tantâ viûissim bene-
 volentiâ et charitate nos amorem
 erga nos tuum amplectemur, unde
 et nos paratos offerimus, quidquid
 unquam facere poterimus in ostens-
 ionem benevolentiae nostrae pro
 tua amicitia et honore. Dat. &c.

Matthias L. ad Ferdinandum Regem.
 Serenissime Princeps, Pater no-
 ster charissime. Solemus in porta
 Imperatorum Turcarum fidos semper

tenere exploratores, qui nos de his omni-
 bus, quae apud Turcas aguntur, red-
 dunt certiores. Nunc reverso ad Nos
 exploratore nostro, ex eorum fida
 significatione certificati sumus Tur-
 corum Imperatorem classem suam
 in Apuliam destinasse, quam classem
 dicunt propediem in Dominijis Vestris
 affuturam, quod ubi nobis innoverit,
 pro mutua inter nos comunionem et
 benevolentiam, pro qua nihil alienum
 nobis judicamus, quidquid boni et ad-
 versi

verzi Majestati Vre contingat, volumus Serenitatem Vram de his rebus reddere certiores, ut sit avisata de imminente periculo, sciat rebus suis melius providere. Buda &c:

Matthias Rex ad Imperatorem
Romanorum.

Serenissime Princeps. Pater noster
Charissime. Ad repellendos continuos
Turcarum insultus, et ad necessariam
Christiana Fidei defensionem contra
Furtas, pro varietate negotiorum, et

temporum diversis rebus, et ingenijs
 necessarij sumus, quae interdum opus
 est propter carentiam de Terris et
 Dominijs Majestatis Vrae pretio com-
 parare, cum itaq; in presenti neces-
 sarium sit. et in rem nostram pro
 defensione Fidei contra Turcos mari-
 me opportunum, nonnullis rebus et
 ingenijs jussimus ex Ratisbona,
 quatuor et viginti naues, ceteramq;
 Teloniorum copiam, nonnullas piri-
 des, et quaedam alia ingenia ad ex-
 peditionem

petitionem necessaria pecunijs nostris
 adduci nobis. Rogamus igitur Matrem
 Vram, et requirimus, velit mandare
 omnibus suis subditis, et officialibus,
 praesertim his, qui publicis Tributi,
 et Veitigalibus per decursum Danubij
 praefecti sunt, ut huiusmodi naves,
 Telonia, pixides, et alia necessaria,
 quae nobis ex Ratisbona deferuntur,
 liberè, et absq[ue] alicujus Tributi, et
 Veitigalis exactione deferri permittant,
 deferuntur quidem non tam nobis ut

alias Literas nostras, quas his diebus
 ad Serenitatem Vram pro navibus
 et ingenijs nobis adducendis scribi
 mandavimus, cum Nuncius noster es-
 set in proximo, supervenerunt que-
 re, et nonnullorum Nobilium Subdi-
 torum nostrorum nobis lamentan-
 tum contra Subditos Majestati Vre,
 per quos multa et maxima injuria
 Subditis nostris in hoc Regnum Hun-
 garie ceperunt irrogari. Quod nos
 Fidelis noster Magnus Nicolaus

de Zéck, novissime quinqs villas, vi,
 delius Hidegtenz, Thopsolniz, Szabolcz
 Domanicz, Szabolcz per Capitaneum
 Szabolcz penitus devastatas: Luc,
 sti sunt similiter Ladislaus de Ka,
 nisa, et Ederbacz graves et intole,
 rabiles injurias, et damna, quae infe,
 runt, plerosq; etiam Regni nostri
 Nobiles in Captivitatem in Castrum
 Kőszeg, et alia loca excomitatu ab,
 duxerunt, Dum hoc nobis exponunz,
 eae Supervenerunt nobis Libera

Significantes, qui ad contributionem
 pro defensione Regni per universos
 Episcopos et Barones nobis decretali,
 lex colligendam missi fuerant, trecentoq;
 pergentes Majestatis nostrae subditos
 esse interceptos, cum multis millibus
 aurorum, quos de collecta exegerant,
 quibus auditis mirati sumus, et cogi-
 tare nequimus tales novitates, quoti-
 sum tendant? praesertim quod de pra-
 teritis damnis Majestas Vra jam pri-
 dem saepius requisita, antequam sat-
 faceret

fauere, tales novitates, et injuria
 capta sunt nobis, et Libriti nostris
 interrogari, de quibus eo magis dolemus,
 quod hac capturâ Ducatorum nostro-
 rum Expeditiō contra Turcas, quā mayo-
 rem ab eo tempore, quō quondam feli-
 cis reminiscentia Illustrissimus Genitor
 noster apud Greszocz seu Cruscevacze
 cum Turcis conflixerat, nunquam in
 hoc Regno fuisse meminimus, distri-
 buta, ad quam nos expectāsemus,
 pro mutua inter nos benevolentia

et communi totius Christianitatis
 bono, Majestatem Vram non modo
 Decreta per nos subsidia non impedire,
 verum etiam sua benevolè largiri,
 praesertim, quod scit in mutuis In-
 scriptionibus tantum esse, quoties
 generalem in Turcos expeditionem pa-
 rari contingat, Contributisque ad hoc
 generali Aegnicolarum consensu de-
 creta foret, debere de pertinentijs la-
 storum, quo Majestas Vra in hoc
 Regno tenet, sine contradictione ex-
 tradari

tradari. Quamobrem rogamus et
 hortamur Majestatem Vram, velit
 subditos suos à talibus damnis et
 injurijs de cetero continere, et simul
 providere, ut hæ injurie, quæ no-
 vissimè innovata, et auctæ sunt,
 taliter rectificentur, ut cognoscamus
 hæc Majestati Vre: prout merito
 debent. Displuere. Nos equidem nollemus,
 profecto Majestatem Vram, quando
 aliter fieri posset offendere, tantiq;
 illius amicitiam reputavimus, ut

quantum in nobis esset, potius veli-
 mus illi complacere, quam in ali-
 quo displicere. Verum si Majestas
 Vra istas enormitates ad plenum
 rectificare, vel suos deinceps à talibus
 consilio non curaret, sola bene con-
 siderare posset, si non tot, et tanti
 nobis, et subditis nostris injuriæ post
 tantam tolerantiam, quam hactenus
 habuimus, possemus de cætero cum
 opprobrio nostro hinc compensa²one
 tollerare. Quod Majestas Vra clari²

ab hoc Conrado Nuncio nostro intel-
liget, cui velisⁱⁿ diendis ex parte no-
stra indubitatam fidem adhibere.

Dat. Posonii &c.

Matthias Rex ad Conventum
Fratrum Caplarem.

Reverendi et Venerabiles Patres vobis
honorandi. Cum expectaremus juxta
promissa et oblationes Vras, Fra-
tres ordinis Vri ad Reformationem Mo-
nasteriorum hujus Regni, Prout etiam
am datio per nos ad hoc subsidio,

uti conventum inter Nos fuerat, Sa-
 pervenerunt duo ex Ordine Vro, qui
 dicerent nequaquam vos propter bel-
 lorum illa discrimina, quo inter Re-
 gem Francie, et Ducem Burgundie
 de presenti agitantz, in Capitulum
 generale, siuti constitueratis con-
 venire usq; in hodiernum promississe,
 daturum tamen operam, ut quam-
 primum congregari vobis licuisset,
 respondere desiderio et expectacioni
 nostre, super quo Nos non aliud re-
 spondemus

spondemus vobis, nisi quod cupimus
 à vobis cognoscere. Si Fratres illius
 Vestri Ordinis juxta promissa est
 oblationes Vestras venturi sint an
 non? et si venturi sunt, non opus
 est nos diuturnâ expectatione su-
 spensos detineri; Nos enim eos, quan-
 doque advenient, libenter videbi-
 mus, vel si mittere non poteritis, cu-
 retis saltem nos in tempore reddere
 certiores. Dat.

Credentiales ad Papam.

Beatissime Pater, et Dñe Clementissime.
 Post Devotorum. &c. Scripsi nonnulla
 Reverendissimo D. Cardinali Agrien-
 si, in ciphra Sanctitatis Vre coram
 nomine meo declaranda. Supplicio
 igitur, dignetur ipsum Dñum Cardi-
 nalem Agriensem Scripta mea Sanc-
 titati Vre declarantem clementer
 exaudire, eiqz indubitata in duen-
 do fidem adhibere, mihiqz de ea
 que ipse expluabit votivum et favo-
 rabile. Dñe mora dare responsum. Vaf.

Matthias Rex ad Fidelem quen-
dam.

Magnifice Fidelis nobis Dilecte.
Deberes bene recordari, quod nos
tibi jugiter beneficia impendimus,
multa etiam delicta tua ignoramus,
In autem talia contra nos agis
continuè, quæ cujusvis hominis mo-
destiam irritarent; nam et Georgi-
um T. his diebus captivasti, et
captum dueris apud te usq; modo
conservare, Super quo scripsimus

Fideli nostro Magnifico Blasio Ma-
 ggar Capitano gentium nostrarum.
 Regalium, ut ipsum Georgium no-
 mine nostro à te repetat, et in manus
 suas accipiat. Requiritur igitur
 Te, et mandamus tibi Sub nota per-
 petua infidelitatis, quatenus statim,
 ut per ipsum Blasium Maggar re-
 quiritus fueris, eundem Georgium
 Herendicz manibus illius tradere, et
 assignare debeas; nam si aliud fece-
 ris, certus esto, quod nos omnia quo

in Croatia possides, Bona, tibi tan-
 quam infideli nostro auferemus,
 et aliud facere non presumas, si
 cupis unquam nos fore tibi Dominum
 gratiosum. Dat. Budæ &c.

Matthias Rex ad Rectorem, et
 Consilium Ragusiense.

Nobiles et Prudentes Fideles nobis
 Sincere dilecti. Nova, qua Majesta-
 ti nostre in Literis Vris Scriptis,
 intelleximus. Laudamus magnopere
 diligentiam Vram, et grate dicimus

vobis, quod de novitatibus illis occurrentibus Majestatem nostram avisatis. Requiritur igitur, et hortamur vos, ut deinceps hujusmodi sollicitudinem vestram diligentiam et sollicitudinem non omittatis; Sed de omnibus novitatibus, si quo illic occurrerent, et praesertim de apparatu Turcorum Imperatorio, quid nunc paratur, in quam partem declinare contendatur, scite nos certiores. Buda. &c.

Matthias Rex ad Comitem Carolum.

Magnific Fidelis Nobis Dilecte.
 Intimata tua per Famulum tuum
 nobis relata intelleximus; Petis à
 nobis, ut tibi graciosus et favorabi-
 lis Dominus esse dignaremur, offe-
 rendo se ipsum ad omnem Fidelitatem
 et ad obsequia nostra, oblationem
 tuam nos benevolenti animo à te
 accepimus, et sic te volumus, quia
 nec hactenus aliud, quam graciosi
 tibi sumus, nisi tu ipse praeberes
 materiam, cui id facere recipimus.

Verum si deinceps animum tuum ad
 meliora convertes, et, ut nobis offers
 fidelitatem tuam, et obsequium Ma-
 jestati nostrae exhibebis, nos omni
 cum benevolentia Fidelitatem tuam,
 et obsequia à te capiemus, et pro illis
 etiam obsequiis, quae novissime pre-
 stitisse dixeris, gratias dūimus tibi.
 Misimus autem ad te hominem pro-
 prium nostrum, de mente nostra la-
 tius informatum, qui animum no-
 strum aptius tibi explicabit. Cum

itaq; mentem nostram ab homine
nostro intellexeris, postquam id per-
fuies, ad quod te ille requirit, habe-
bis nos tibi pro Voto Dominum
gratiosum. Et:

Matthias Rex ad Regem Ferdi-
nandum.

Ceremoniarum Princeps, Pater noster
charissime. Cum appulisset his die-
bus ad nos Magnificus Vir Dominus
Franciscus Fontana Orator Vester,
retulit nobis plurima, quae à Ma-
jestate

jessate Vra habebat, ad nos in
 mandatis, et simul instructiones ad
 suos Oratores declaravit, vidimus
 praeterea et illa, quae ad Serenissima^m
 Dominam Beatricem Reginam, Con- *
 sortem nostram charissimam in ei,
 phtis scripta erant, cuncta intelle-
 ximus clarissime, pro quibus omni-
 bus missuri sumus prope diem ad
 Majestatem Vram Oratorem nostrum
 cum sufficienti instructione, et per
 eum latius super his omnibus in-
 sinabimus

Amabimus Serenitati V^{re} mentem
 nostram. Interea hoc idcirco scri-
 psimus, et ideo hunc cursorem ele-
 xer, premisimus, ut sciret Mattias
 V^{ra} nos eas res, quas ipse Dominus
 Franciscus nobis attulit, cordi habe-
 re, et illis rebus omni diligentia no-
 stra et sollicitudine pro desiderio
 Majestatis V^{re} intendere, quod brevi
 Serenitas V^{ra} elapsius cognoscat, quam
 valere optamus ad vota &c.

Matthias Rex ad Cardinalem.
 Aragonia.

Matthias. Sc: Reverendissimo in
 Christo Patri, Domino Joanni T. S.
 Adriani, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ
 Presbytero Cardinali de Aragonia
 Affini, et Amico nostro salutem.

Reverendissime in Christo Pater, Af-
 finis, et Amice noster Charissime.

Complures sunt in hoc Regno no-
 stro Palati, Episcopales, Archi-
 Episcopales dignitates habentes,
 qui licet sufficientes, et longè uberiores
 redditus suarum Ecclesiarum percipi-
 unt

„piant, adeo, ut ultra expensas,
 quas faciunt, bonam perennem quan-
 titatem sibi residuare possint. Certā
 tamen cupiditate ducti, quod nun-
 quam antea in hoc Regno nostro
 conuectum fuit minores Propositorum,
 sive collegiatarum, sive Cathedralium
 Ecclesiarum, quas sibi, priusquam
 ad maiora promoverent, obtinebant,
 contra vetustam Regni nostri con-
 suetudinem, contraq; omne Jus, ut
 suas sibi retinere pertinaciter velint,

et licet Supplicatum Sepeius per Italiam
 sit, ut pro eis ad Summum Dominum
 nostrum Scriberemus, quatenus in
 Interventione nostra Preposituras
 eis darentur in commendationem. Nos
 tamen considerantes injustum esse,
 quod petebant, nunquam pro talibus
 scripsisse meminerimus, quamvis
 intelligamus plerumque illos imperatoribus
 et principibus tanta veritate suggestis,
 Bullas Apostolicas obtinuisse,
 quibus preposituras tales in commendam

retinere contendunt, et quia talis
 dispensatio, et gratiam Apostolicæ
 Sedis in manifestum Regni præjudi-
 cium vertit, nostræq; consuetudini
 vehementer derogat, maxime cum
 illi saluum præpositurarum detento-
 res non pro necessitate, sed magis
 pro libidine animi, et immoderata
 cupiditate id faciant: Obsecramus Ba-
 ronetatem Vram, cum omni Iusti-
 tia velit interponere partes suas
 apud Sanctissimum Dominum nostrum,
 ut sua

ut Sua Sanctitas velit nobis hanc gra-
 tiam concedere, ut nos ad tales Gra-
 posuituras, quae à majoribus Gralatio
 retinentz, non obstantibus illis grâijs
 Apostolicis, Salva suggestione impe-
 tratis, quibus eas retineant, perso-
 nas idoneas, eligere valeamus; ita,
 ut nos quoque mereamur in justis et
 honestis petitionibus à Sua Sancti-
 tate exaudiri, si in his precibus, quae
 in tanta veritate in totius Regni
 nostrae praedictum porrectae sunt,

meruerunt exaudiri. Quia in re non
 solum nobis sanitas sua gratiam
 fauēt singularem, sed universi Regni
 nostri commodo, Calesiarum Perso-
 narum utilitati providebit. Dat.
 Zagrabie.

*Epistola Collegij Cardinalium
 ad Matthiam Regem.*

Miseratione Divinā Episcopi, Pres-
 byteri et Diaconi S. R. E. Cardinales,
 Serenissimo Domino, Domino. Mathie
 Hungaria Regi, Post Sinceram in

in Domino charitatem. Legit hoc
 mane Reverendissimus Dominus Geo-
 rgius Cardinalis Agriensis coram Sanc-
 tissimo Domino nostro in Christo,
 ris Literas Vrae Majestatis, quas
 omnes cum Summa animi laetitia,
 usq; ad calcem audivimus, grâas ha-
 bentes Cementiae Divinae, quae tanta
 et iteratam Victoriam de perfidis
 Turcis eidem Majestati Vrae contulit,
 set, simulq; celsitudinem Vram, uti
 Deo, tollentes ad sidera, et quemadmodum

apud Nos certa Sententia semper fuit
 deicernenda Solam Majestatem Vram
 Christiana Religioni adversus impi-
 am gentem illam, à Deo in presi-
 dium datam esse, cum autem ulti-
 ma clausula legeret, in qua Maje-
 stas Vra de Dilectione Santissimi
 Domini nostri erga ipsam celsitudi-
 nem Vram, et minori fervore contra
 dictos Turcas cum fervore illorum,
 quos putat, immeritos addicimus, ne-
 gare non possumus, quin omnes per-

turbati fuerimus, considerando hanc
 suggestionem factam profecto esse ab
 illis, qui et gloria V^{re} Majestatis, et
 sua Sanctitatis operibus, ac singulari
 erga nos dilectioni ipsius Summi Dⁿⁱ
 nostri inviderint; quanquam turbare
 Sanctum propositum utriusq^{ue} Satore
 malorum instigante satagent, ob qua^m
 rem, et cum in ipsa lectione Literar^{um}
 rum conspeximus Sanctissimum D^{nm}
 nostrum tanquam Clementem Paren^{tem}
 sem non separare à laudibus V^{re} Mat^{ris}

Sinit et hactenus nunquam cessavit,
 nullumque Principem Christianum
 tenerius et dulcius ab ipsa sua Sancti-
 tate Scimus, dilecti nostri esse jaci-
 camus, ut apud Vram Majestatem
 veritatis testimoniam feramus, hos-
 tantes eandem, quod omne pro virili
 nostro facimus, ut à tali opinione
 tanquam indigna, sinistra et propterea
 à veritate aliena animum suum
 averteret, quandoquidem et ipsa re,
 tum experientia omnino contrarium
 probat

probat, nunquam sanctissimus Ammy²
 nosse eum Veretis se junxit, ut Ami-
 cis Turcorum, Sicut Sicut Majestas Vra,
 Sed Filios ad se recurrentes collegit, more,
 quo prius, quos non ut Ammy Turco-
 rum, sed tardis rebus suis cum Turis
 graves, damnosas, et displicabiles paucis
 inducias habere cognovit, fecit et in hoc,
 ut in necessitate Status hujus Sancta
 Sedis non plures, Sed omnes Italia
 Potentatus favorabiles et Assistentes
 haberet. Quantum autem ad Turcas
 attinet

attinet, hies semper fuerit, sanitas
 sua ferventissima, et super doceat,
 et quotidie repliet eum suspirijs non
 habuisse progressum, quem voluisset.
 Deceverat enim et magno cum labore
 ad Conclusionem usque deduxerat, ut
 Cerenitati Vrae praedia darentur,
 nihil omnittit, quin omnia possibi-
 lia faciat. Misit jam bis non parva
 subsidia Rhodianis, primo pecunia-
 rum, Secundo navium, et multas mi-
 sit Lagusinis, misit et Chianis, nunc
 vero

verò omni possibilitate Sanctissimo
 Regi Ferdinando subvenire non cessat,
 mittit Legatum, dedit Decimas, con-
 cessit Cruciatum, mittit pecunias, mis-
 sit gentes, offert personam, et similiter
 hoc Sacrum Collegium, ex quibus omni-
 bus concludere potest, et debet V^{ra}
 Serenitas, non sine peccato gravi con-
 trarias Suggestiones fieri Majestati
 V^{re}, nec posse à bono spiritu esse, quod
 adversus suggerit. Quas obres rogamus
 et obtestamur Majestatem V^{ram}, ut

depositâ hujusmodi Suggestione
 illius, qui propè natura et conditio-
 nis, quam prædiximus, velit accipere
 bonum animum, et cognoscere nihil
 esse apud Sanctissimum Dominum ro-
 strum, et Sacrum Collegium, quod
 pro honore et gloria V^{re} Majestatis
 libentissimò animò non faciat: precati
 eandem Majestatem V^{ram}, ut acceptâ
 tam pulcrâ et gloriosâ opportunitate,
 et felici^{ssimâ} Victoriâ jam tribu-
 vis, intra paucos menses à Deo
 Libi

tibi concessa, de qua tantam letiti-
 am cum Processionibus populorum,
 Solemnitatibus Missarum, alijsq; gaudio-
 rum signis demonstrare voluit, quanta
 nunquam in hac urbe pro quavis re
 gratissima ortensa est; velit, prout
 esse posse duit, et nos non dubitamus
 omnem suum conatum adversus ipsos
 perfidissimos Christiana Religionis
 hostes ostendere, ut non solum à Rhodo,
 sed jam ab Italia Majestas Vra Castra
 impiorum avertat; est enim nimis

acerbum audire, quantā ille impiis-
 sima bellua crudelitate adversus in-
 exertes populos, quantāq; inmani-
 tate homines trucidant, quae res cum
 longā experientiā nota Suis Maje-
 stati Vrae, referre superfluum est.
 bene et feliciter valere, et Sinistram
 de Sanctissimo Domino nostro opinio-
 nem, qui unā cum sacro hoc nostro
 Collegio Majestatem Vram non modo
 diligit, sed vehementer amat, omnino
 deponere ex corde desideramus. Dat.
 Roma Sub Signetij. Matthiae.

Matthia Regis ad prædicta Re,
sponsio.

Matthias &c. Reverendis in Christo
Patribus, et Dominis Episcopis, Prae,
sbyteris, Diaconis S. R. E. Cardinalibus,
Amicis nostris charissimis Salutem, et
paratam complacendi voluntatem. Re,
verendissimi in Christo Patres, Amici
nostri charissimi. Reddita nobis fue,
runt Literæ Vestre significantes, quan,
ta cum lætitiâ, et gratitudine acceptæ
sunt Literæ nostræ de iterata Super

Turcas Vittoria nuper ad Tudem Apo,
 Holuam missa, ex quibus animadver,
 timus bonam et sinceram Româ Di,
 lectionum Vestrarum, et totius Sacri
 Coetûs V^{ri} erga Nos charitatem com,
 prehendimus, etiam ex gratulatione
 ipsa, quantum sint affecta Rodisimo
 Dominationes V^{re} non modo nobis,
 Sed et rebus Christianis, et utinam ea
 esset in Sacro Coetû V^{ro} gratulatio, ut
 futuris felicioribus Reipublicis Christi,
 ana Suepitiy, non tam gratulaom²
 offense

ostensione, quam effectu rerum uberior
 materia praeberetur. Sentiet brevi se,
 des Apostolica, et universa Christiana,
 mitas nobis non deesse studium et ardo-
 rem ad defensionem Christianam, dum,
 modo aliorum quoque pari voto animi
 ad tam necessarium, piumque et sanctum
 opus concurrerent. Sed profecto dolemus,
 nos, post multos et assiduos labores,
 quos sine intermissione pro Fide Catho-
 lica, et pro defensione Christiana Asiae,
 primus, sequis à Sanctissimo D. nostro

* à quo aliam grām mereremur, cons-
 turbati, et antequam Iustitiā nostra
 cognoscat, Sanctitatem suam in alio-
 rum transire sententiam, quemad-
 modum fecit de Insula Vegle, quæ à
 nobis iniquè per Venetos occupata
 omnem illis favorem Sanctitas sua
 contra nos offendit, et nobis inauditè
 aliorum suggestionibus inclinata est.
 Quod quidem, siuti credimus, non se-
 cesset, si sua Sanctitas nostram im-
 primis Iustitiam audiret, et spe-
 ramus

ramus, quodocumque Iustitiam no-
 stram cognosceret, aliam de nobis opinio-
 nem iudicaret, sperataque Satisfactione contra-
 riâ Iustitiæ et æquitati faveret: fuit
 et hoc nobis grave, quod sua Sanctitas
 Ius nostrum, quod in Electionibus Pla-
 turarum Regni nostri à Prædecesso-
 ribus nostris Regibus devolutum ad
 nos est, turbare voluit, cupiens aliis
 cum iudicio nostro, et Iuris nostri de-
 trimento, de Episcopatu Modrusonensi,
 qui ad nostram Electionem semper

pertinebat, et pertinet, complacere,
 nec consideras, quantum præjudicij ea
 res nobis inferat, et quam impossibile
 sit nobis in ea re Sanctitati sue mo-
 rem gerere, et id tollerare. Cædimus
 talia Sanctitas tua non faceret, si
 sciret, quanti momenti ea res apud
 nos Hungaros reputetur. Quod quidem
 his diebus patuit, cum certos Regnico-
 las harum partium fecerimus conoe-
 nire, à quibus tanti clamore sunt
 contra nos habiti, quod nos Iura
 nostra

nostra negligimus, ut profecto veriti
 sumus, ne populus omnino in Sedicio-
 nem verteretur, * Et, ut Sanctitas sua
 aperte cognoscat, certa esse debet, du-
 plicatam illam crucem, qua Regni
 nostri insigne est, gentem Hungari-
 cam libentius triplicare velle, quam
 in id consentire, ut Beneficia et Prae-
 latura ad Ius corona spectantes per
 Sedem Apostolicam conferantur. * Non
 igitur mirandum est, si nos pro Iure
 nostro iustamur, dum Sanctissimus

Dominus noster Iuri nostro derogat,
 et id graviter reputamus. Nos quidem
 Sanctae Sedis Apostolicae semper obedi-
 entes sumus, et a teneris annis usque
 ad hoc tempus semper obsecuti fuimus
 omni studio, verum expectavimus, ut
 nostra Iura non solum non turba-
 rentur apud Apostolicam Sedem; Sed
 etiam ab aliis turbare volentibus,
 Sedes Apostolica nobis assisteret, et nos
 contra alios nobis adversari volentes,
 in nostris Iuribus antiquis conservare-
 ret.

res. Quod autem Reverendissime Do-
 minationes Vre innuunt, turbatum
 esse collegium vestrum, auditâ ultimâ
 Clausulâ Literarum Vestrarum, in qua
 nos de dilectione nostri Sanctissimi P.
 innuunt erga nos, et de majori ferro-
 re Sanctitatis Suae contra Turcas cum
 fervore Vencorum querebamus, ex sub-
 junctis Sanctitatem Suam non junxis-
 se se Venetis, ut Amis Turcarum, sed
 Filios ad se recurrentes collegisse more
 proprij Patris, id autem fecisse, ut in

necessitate Sanctae Sedis Apostolicae,
 non plures, sed omnes Italia Potentes,
 suis favorabiles, et Assistentes habere.
 Si pro bono Sedis Apostolicae, et
 profectui Reipublicae Christianae Sancti-
 tatis sua id fecit, prout Libera Sancti
 Coetus confirmant, nos profecto con-
 siderationem minime improbamus,
 imò vehementer commendamus, et
 nunc tempus est, ut Sanctitas sua id
 effectum ostendat, cum perfidi hostis
 inmanitas inter ipsa Italiae viscera
 grassatur

grassatur, nec si unquam magis cypri
 fuerit Vencorum assistentiâ, quàm
 nunc, siquidem illi malunt obseve-
 rentiam, et Favorem sue Sanctitatis
 Italia, et præcipuè ardenti parieti
 vicino succurrere, quàm Turco hosti
 perfidissimo adherere; quod si non
 facient, et induci ad hoc non poterunt,
 ne communi totius Christianitatis
 hosti adhareant, honestari nullâ ra-
 tione poterit, quin omnes intelligant
 Sanctitatem suam Favorem illorum,

qui Turcis adherent, rerum Chris-
 tianarum commodis praeferre,
 atq; per istam confederationem
 tam ardua Christianitatis negotia
 negligere, quo possent Sanctitati
 suae immortalem gloriam, et Veipsabi-
 lia Christiana salutem atq; inco-
 rum Sanctitatem comparare. Bene et feli-
 citer optamus valere Vestrae Reveren-
 dissimae Dominatione, per quas magnò
 Studio affectamus Sanctissimum Dm
 nostrum ad optima et utilia deprecari.
 Dat. Buda &c:

Matthias Rex ad Cardinalem
Aragonie.

Novissimè soluit Caternitas Vra^a
intelligere, cum apud Nos Legationis
munere fungeret, inter alias clades,
et injurias, quæ per continuos Tur-
corum incursus huic Regno nostro,
et ejus finibus inferuntur, id unum
esse grave, et intollerabile Regnicolij
nostris, quod sint pleriq; in diversis
partibus Regni nostri Terrigeni, et
inhabitantes Subditi nostri, quorum

alij uxoribus per Turcos abductis, alij
 privati viri uxorum, uxores Mari-
 torum casum miserabilem lamen-
 tantes, siq; orbati Maritali consortio,
 atq; de vita vel de morte sociorum
 incerti consumuntur. Matrimonio
 in locum consortis deperdite copu-
 lant, propter quod Regnum nostrum
 maximam proorsus varietatem, et
 jacturam patitur; quia multi talium
 spe, et solatio propaganda obolis
 detestabili derelictis Hereditatibus, vel
 male

malè dissipatis in alienas Terras,
vel sepe ad infideles diffugiunt, alij
verò plura scandala committunt:
ne igitur talia scandala in Regno
nostro oriantur, rogamus Paterni-
tatem Vram Reverendissimam, velit
Santissimo Domino nostro magnam
hanc necessitatem Regni nostri decla-
rare, precesq; suas ac partes inter-
ponere in Persona nostra, ut Dignetur
Sua Sanctitas cum talibus, qui com-
sortibus orbat, diligentia adhibitâ

vel mariti uxores, vel uxores ma-
 ritos reperire apud infideles neque-
 unt, dum de vita vel de morte sa-
 lum eis incertum est, dispensare,
 ut tales Personae cum altero, vel
 altera matrimonium contrahere possi-
 sint, per quod Sanctitas Sua in modo
 scandalo viam praetudet, Sed etiam
 virtutati Regni nostri, ac detrimento
 opportunè de remedio providebit.
 Sunt praeterea nonnullae regiones
 et Provincia sub corona nostra,
 adeo

adeo per continuas Tumorum incur-
siones, et rapinas desolata, ut penè
in solitudinem versa sint, in quibus
rarissima vel nulla Tuguria, et inhabi-
tationes perpauci visunt, quas Pro-
vincias Inhabitantibus s. ut pramittit,
desertitas, cum nos plerisque jam viribus
reformare, atque per adductionem homi-
num de Terris hostilibus populosas ef-
ficere volumus, nonnulli militum no-
strorum conscientiam offendere veriti,
predas hominum iussu nostro ab exteri-

Terris et Regionibus in hoc Regnum
 nostrum adducere recusarunt, ut igitur
 saluum Personarum scrupulosis cogi-
 tationibus succurrat, ut eo facilius
 hoc Regnum, quod tanquam Christiani-
 tatis Antemurale omnes majores
 Turcorum impetus, antequam alios
 penetret, continuo excipit in sua
 vastitate, et desolatione, reformetur;
 rogamus, velit obsecrare Dominatio
 Vra Reverendissima Sanctissimum D.
 nostrum, ut sua Sanctitas de boni-
 gnitate

gruitate et Clementia Apostolica no-
 bis, et nostris indulgeat, eò modò ho-
 mines nostri fauiant, homines quacumq;
 ex Terra hostili abripere poterit,
 absq; aliujus conscientia et Lerupalo
 asportare, et in Regnum nostrum,
 Regioneq; vastatas collocari, vel
 aliter, prout libuerit, in Seruitutem
 personas quascumq; in Terra hostili
 captas redigere. Qua in re fauet
 nobis, et Regno nostro Sanctitarcha
 grāam singularem, q̄ illorum, qui

pro defensione Regni nostri mili-
tantes salutis et commodo Paterna
pietate consulat, Super quibus ex-
pectamus pro Voto Ratum à Sua
Sanctitate obtineri, et describi per
Vram Reverendissimam Dominatio-
nem Responsum. Datis Albae Juliae.

Matthias Rex ad Eundem.

Acceptis Literis Reverendissima Do-
minationis Vestrae, quas ad nos de-
gestis suis ex urbe scripsit, cogno-
vimus ea omnia, quae per illam
acta.

acta sunt apud Pontificem, et de labo-
re, ac diligentia sua, quam in rebus
nostris impendit, gratias dicimus ei,
optamusqz, ut omnia ex voto ei succe-
dant. Quantum verò ad presentem
rerum statum et conditionem attinet,
meminisse debet Vra Paternitas nos
olim ei omnia prædixisse, quæcumqz
secuta sunt, vaticinatigz inter alia
sumus Venetos nullâ ratione pettra-
hi posse à Consortio, et Societate
Turcorum, quibus ita inviolabili

foedere connexi sunt, ut nulla pos-
 sint ratione inserti: prædicavimus
 et hoc, quod postea manifestè pa-
 tuit ex verbis speculatorijs intercepti,
 et in funem trahi ad Tortaram,
 Venetos omni studio fabricare cum
 Turcis, quæcunq; cognoverint fore
 Christianis rebus, et maxime Statui
 Serenissimi Patris Domini nostri
 communi detrimento, quemadmodum
 novissimè fecerunt, quando ipsi
 Turcos non solum induxerunt ad
 invadendum

invadendum Terrarum Sanctissimi
 Domini nostri, sed quo commodius id fieret,
 et, etiam presidio Turis affuerunt;
 sed nos miramur de Sanctissimo D. no.
 Stro Pontifici Summo, qui sic Veneto,
 rum Savorem sustinet, ut alios Prin-
 cipes, et inprimis Serenissimum Dm
 Patrem nostrum Ferdinandum con-
 temnat: quod quidem, ut nos putar-
 mus, si ipse Dominus Rex Pater
 noster aliquando Severius rem suam
 ageret apud Pontificem, potius durio-
 rem

rem quam Libi Clementem reddidit;
 Nobis quoque, uti conjicimus, sum-
 mus Pontifex idem facere ^{intendit} ~~intendit~~.
 Sperans ~~ita~~ Reverentia, et man-
 dentia posse fieri, ad obsequia
 Sanctae Sedis propositione, et id nō
 considerat, quod nos illi remotio-
 res sumus, nec tam estimamus
 illius benevolentiam erga nos,
 ut credamus nobis aliquid afferre
 detrimenti. Quod si tendendum
 erit, utrum nostrum alteri magis
 nocere

nocere poterit, nos profectò citius
~~illius~~ ^{illius} Territoria, quam ipse nostrum,
 cedere poterimus; et ideo optarem,
 ut alia ergà nos, et ipsum Babem
 nostrum Clementiã et mansuetudi-
 ne uteretur, alioquin frustra erit,
 exemplã alterius nos irritare, qui
 benevolentiam et favorem illius mo-
 re Christiani Principis libenter af-
 fectamus, malevolentiam verò et
 Severitatem ñ curamus. Dat. Budæ.
 Matthias Rex ad Cardinalem
 Agnensem.

Reverendissime in Christo Pater,
 Amice noster charissime. Ex Litteris,
 quas Paternitas Vestra Scribit ad
 nos ex Neapoli, intelleximus, quò
 honore Paternitas Vra Alta Sereniss.
 simo Domino Rege Ferdinando Nea-
 poli excepta, ac etiam quàm bene-
 volentia et humanitate pertractet,
 Super quo plurimum gavisum sumus.
 Verùm quantam laudem Paternitas
 Vestra illi Serenissimo Regi Patri
 nostro attribuat, et quanta pra-
 dicatione

dicatione ejus prudentiam, mansuetudi-
 nem et humanitatem extollit, etiam si
 parcius scripsisset, nos bene intellexis-
 serimus; fuit tamen hoc Paternitas Vra
 Reverendissima ex bonitate sua, ut uni-
 cuique suum honorem dignè meritoque
 attribuat; verum placuisset nobis,
 quemadmodum forsasse Paternitati Vrae
 patuit, ut hanc laudem et prædica-
 tionem, quam de virtutibus Serenissimi
 Patris nostri in Litteris ad nos scriptis
 fecit, antequam scriptas ad nos mit-
 teret.

seret, ipsi Domino Regi Patri no-
 stro offendisset, potuisset namque ex
 hoc non mediocrem benevolentiam à
 sua Majestate comparare. Verum ta-
 men, quantum ad nos attinet, non
 fuit opus aliquo teste, et comendatione
 Virtutum, laudis, et glorie prefati se-
 renissimi Regis Patris nostri, qui
 absque hoc jam dudum illius virtutem
 et gloriam experti sumus: quod oerò
 scribit nobis de Sollicitudine sua, et
 maxime ipsius serenissimi Domini
 Regis

Regis ad promovendum fidei negotium,
 et dat nobis spem optimam celsa omnia
 ad optimum finem deduci. Responderem,
 quantum ex Literis Palermitatis Vrae,
 et nostri Serenissimi Regis Ferdinand.,
 di conjecturare licet, nobis jam viden,
 aut contraria, praesertim, quod, sicut
 intelligimus, negotium fidei Christiana,
 na procedere non possit, nisi germi,
 ne illò, qui odio habetur castigato,
 propter quod res ipsa ad nos indu.
 bio est. Et magis videret nobis, ut

ut dimissis his, quæ diffiulter ad
 effectum perducunt, cogitaret potius
 Paternitas Vra, de ijs rebus, quas per
 cursorem præcedentem scripsimus in
 egyptiis ad Vram Paternitatem, ut
 expeditis his, quæ expedienda restant,
 apud Patrem nostrum, revertatur in
 urbem, quia, ut nostram opinionem
 Paternitas Vra intelligat, nos maxi-
 me veremur, ne post multos labores,
 sollicitudines, et fatigia, Paternitas
 Vra, et omnes alij, quotquot hinc
 negotio

negotio dediti & his, perdati Solemne
impensam, et verificet de vobis, quod
trito proverbio jactatur: Exsurgunt
montes, et nascitur ridiculus mus. *

Pat. Vesprij &c.

Matthias Rex ad Papsam.

Beatissime Pater, et Sic Clementissime.
Post devotam mei comendationem ad
pedum oscula Beatorum. Accepi Li-
teras Sanctitatis Vrae, et contenta ea-
rum bene intellexi. Scribit mihi Sanc-
titas Vra, quemadmodum ego antea

Scripseram Reverendissimo Domino
 Cardinali Agriensi, auditâ nuper
 Turcorum irruptione in Terras Imper-
 rialis Majestatis profectionem parâ-
 se, contra illos eô consiliô, ut vel
 illos itineribus interceptare, et pra-
 dam abactam ab eis auipere, vel sal-
 tem, antequam fines Christianorum
 egredi intenderent, illos persequi po-
 tuissem. Sicut Sanctitas Vra Scripsit,
 celeri itinere, quô potui, illos fui
 prosequutus, verum cum ipsi de meo
 apparatus

apparatus cettiores facti sunt, magnis
 itineribus diurnis, nocturnisque sic aro,
 carunt, ut vel alitibus vix possibile
 fuisset ad illos pervenire. Jam ca-
 stra nostra erant collocata ad Juvum,
 cum de discesu illorum mihi denun-
 ciatum fuit; ubi etiam intellexeramus
 aliquos eorum ad depredanda Domi-
 nia nostra declinasse, quos una pars
 nostri Ciceritus persecuta sic proflig-
 arunt, ut ex tribus millibus Turco-
 rum vix ducenti evaserint, Costea

dum Exercitus nostros instauramus,
 et copias majores paramus, ad hoc
 et Trajecto Savô flumine Indos Tur-
 corum invadimus, et de injuria Chri-
 stianis illata ultionem debitam
 cupimus, diversa ad nos nova per-
 venerunt, inter quæ hoc præcipuum
 erat, quod affirmabant Serenissimum
 Dominum Romanorum Imperatorem
 more solito conari nos in tam Sancto
 Christianitatis opere perturbare.
 Quò audito, licet, uti scripseramus
 Adversimis.

Reverendissimis Dominis Cardinali-
 bus Agriensi, et Aragonie, omnium in-
 sentio nostra, et voluntas eo lata
 fuerit, ut in Turcos recto itinere con-
 tenderemus, tamen mutato postea
 consilio Savum transivimus, ut
 omnem levis armatura Exercitum,
 quem paulo ante promiseramus,
 recensceremus apud Hajzam, et ex in-
 de mitteremus ad faciendas prædas,
 et incursiones ad incendia, in omni-
 bus Turcorum finibus, quâ ulterius

progredi potuissent, quod et fecimus,
 dimissisq; illis jam revertebamur,
 ut iremus contra Romanorum Im-
 peratorem cum reliquis gentibus
 nostris. Et hoc mane cum rediis-
 semus ad ceteriorem Savi portum,
 ecce in ipso portu affuerant Libera
 Sanctitatis Vre, nostra studia, dili-
 gentiam, ac Sollicitudinem in rebus
 fidei munificè comendantes. Simulq;
 exhortatur nos per Cassionem Sal-
 vatoris nostri, p̄s̄q; viscera miseri-
 cordie

cordia Ejus, ne deferamus oblatam
nobis divinitus rei bene gerenda oca,
sionem. Ex quibus Literis et alia mul-
ta comprehendimus, quo nobis vehe-
menter placuerunt, sed ut paucis re-
spondeamus, Beatitudini V^{re}, Beatis-
sime Pater, quamquam omnis voluntas
et intentio nostra eò jam immutata
fuerat, quemadmodum antea diximus,
ut promissis illis levis armature pro-
cursoribus, nos contra Romanorum
Imperatorem converteremus, et omne

robur Exercitus nostri, tamen aue-
 ptis Literis Sanitatis Vre, qua nos
 adeò suaviter et Clementer ad suscipi-
 endam hanc Provinciam in negotio
 Fidei exhortantur, subito mutavimus
 Consilium, et dimisso nunc Impera-
 tore, qui nos assidue in rebus Fidei
 perturbare quaerit, constituimus, uti
 voluntas, et desiderium Sanitatis
 Vre, reverti trans Savam, et consequi
 illos praecursores nostros, nec reverti,
 quo ad nova feliciora de nostra
 Victoria

Victoria contra Turcos laetificent Sanc-
 titatem Vram; nos quidem et si rebus
 privatis valde urgeremur, tamen pro
 publico Fidei negotio, ad quod nos
 Sanctitas Vra per Passionem Domini
 nostri, et per viscera misericordiae eius
 obsecratur, Statuimus omnia promit-
 tere, et pro Mandato Sanctitatis Vrae,
 cuius voluntati semper obsequentis-
 simi sumus, et sumus, non hanc
 modo, quae ad honorem Dei et Fidei
 utilitatem, sed quamvis aliam forti-

et promptissimò animò Subire pro-
 vinciam. Vadimus itaq; huius Bea-
 titudo Vra voluit, contra Turcos, et
 hinc intermissione traicimus Exer-
 tus nostros, acturigo, si Nobis Divi-
 na Pietas concesserit, pro commodo
 et felicitate Christianitatis contra
 perfidos agenda, de quo labore no-
 stro Speramus Sanctitatem Vram
 felicia nova audituram. Verum et
 obtestandam ducimus et nos Sanctita-
 tem Vram, cui humiliter et Devote
 supplicamus

Supplicamus, ut postquam videt, ac
 ipsa rerum experientia palpat, nos
 non esse lepidos, et segnes ad obse-
 quendum mandatis suis, et faciendum
 omnia, quaecumque pro commodo Fidei,
 pro obsequio et honore Sedis Aposto-
 licae per me fieri possunt, si inter
 alios Christianos Principes nos ipsi
 omnia dura, et adversa: quemadmo-
 dum Sanctitas Vra novit: / Tolleramus,
 et non quiescimus prosequi officium
 nostrum, faciat et Sanctitas Vstra,

quemadmodum Nos de ipsa experta-
 mus, ut non turbet nos in Juribus
 nostris, quia Divi condem Reges Fra-
 deseptores acquisiverunt, et nobis il-
 libata tradiderunt.* Et si quid tale
 fecit, quod Juribus nostris deroget,
 Supplicamus, ut dignetur Sanctitas
 Vra de Clementia Paternali emenda-
 re, ut vel per hoc ostendat grata esse
 tibi et accepta obsequia nostra.
 Nam aliouin sciat Sanctitas Vra,
 quod nos non ita letis et iucundis
 animis

animò possemus amplecti negotia
 Fidei, et Iuri nostro post tot cha-
 rissimorum Regum Prædecessorum
 nostrorum, qui nobis hoc Iura il-
 libata conservârunt, ipsò nostro
 tempore derogari, nullò modò posse,
 nus equò animò pati, Super quo,
 Sicuti speramus, ita et expectamus
 clemens et benignum responsum.

Quod si fiet, non mediocrem nobis af-
 feret in his duris, et maximis labori-
 bus, quos mandato Sanctitatiz Vestre

Suscepimus, consolationem. De nobis
 verò certa sit, dummodò Christiano-
 rum Principum, Potentatum, quema-
 modum Brevis Apostolicò nobis in-
 sinuat, non defuit, presidia. Quod
 nos cum Sanctissimo illo Rege, et Pro-
 pheta David dicimus. Persequar in-
 imicos meos, et comprehendam illos,
 et non convertar, donec deficiant.
 Sed novit Sanctitas Vra, quòd impares
 sint humeri nostri, absq; aliorum
 presidio. tantum onus tollere; quia
 et

et Sanctitati Vre jam ex provisione
 Poroti et Rhodi satis constare potest,
 quid faveant tot millia aureorum T. *
 contra Turcum? nam quod inter alia
 Scribit, nos aliquando Scripsisse, ver.
 ba nobis data esse habemus à Sanc.
 titate Vra, Supplicamus, ut id Sanctita.
 Vra iniquò animò non recipiat, re.
 cordamur enim hoc Scripsisse ad Re.
 verendissimum Dominum Cardina.
 lem Agriensem non in eum sensum.
 s. quod profectò nunquam cogitavimus.

ut intelligeremus verba esse data
 nobis à Sanctitate Vrà, Sed in eum,
 quod quesivi Simus de Potestatibus
 Christianis, quod Sanctitas Vrà ad
 Scitum nostrum Sapientis offerendum
 negotio Fidei Subsidiū exhortata
 est; Verba data Sunt Sanctitati Vrà,
 et per consequens nobis. Nos enim
 Sanctitatem Vestram tanquam Filii
 obsequens, et devotissimus reveremus,
 et Scribimus omnia ex affectu non
 in contumeliam, Sed in honorem
 potius

potius Vestre Sanctitatis, cui semper
 obsequi et Servire parati Sumus.
 Quantum vero ad Romanorum Im-
 peratorem attinet, cum quo hortabz
 nos Sanctitas Vra ad Pacem, et in fine
 subjungit se missurum Legatum A-
 postolicum, si placeat, esse vero hic
 Reverendissimum Dominum Fratrem
 Episcopum Afulanum, Oratorem
 Apostolicum, cuius ipse operâ tutè
 et fideliter, uti possum &c: Respon-
 deo Sanctitati Vre profectò ipsum

Dominum Asculanum videri nobis
 hominem doctum et prudentem, ac
 optimè exoptum ad res gerendas
 Sanitati Vrà; Verum id possum af-
 firmare de illo, quod diuinitus in Evan-
 gelio Salvatorem nostrum dixisse
 de se ipso; Discite, inquit, quia mitis
 sum et humilis corde. Si ipse ali-
 quantulum Severior esset, et aggredere-
 retur rem ipsam majori animò, vel
 si alium talem Oratorem mitteret
 Sanitas Vrà, iudiciò nostro melius
 conducere.

conduceret, istis rebus, quia ut intel-
 ligat Sanctitas Vra mores Imperato-
 ris, ipse omni conatu refugit, quan-
 dovis videt se tradi ad hoc, quod
 justum est. Vellem ergo, Silem Lega-
 tum mitteret Sanctitas Vra, qui
 videret, cognosceret, palparet, et defini-
 ret negotium differentiarum inter
 nos, et una pars iusto et honesto
 nollet acquiescere, non curato favore
 cuiuslibet partis cogeret partem in-
 convenientem ad parendum iusto

per censuras, et, ut eò magis pa-
 teat Sanctitati Vrà, Iustitiã et In-
 nocentiã nos contenti Sumus, vel
 Sanctitatem Vram Sumere pro ar-
 bitrio, et in ejus arbitrium consen-
 tire, ut Sanctitas Vrà videat, co-
 gnoscat, et definiat recte nos id,
 quod factum est cum arbitrio, et
 definitione in nullo volumus refran-
 gari. Verum Dominus Imperator
 postquam videt, se ad Instum trahi
 semper elabatur, quemadmodum fecit
 nuper

nuper, cum nos praedicto Oratori
 Apostolico Reverendissimo Domino E.
 piscopo Afulano, Illustissimi Ba.
 varia Ducis, tanquam Mediatori
 inter nos responsum dedimus, quo In-
 scriptiones et Promissa, ad compa-
 randum praesidium contra Turcas, et
 ex templo omnem praeticiam decidit,
 et illum mediatorem sine ulla bono-
 fide dimisit; Nos tamen eo non ob-
 stante, licet ipse nobis parvus sti-
 mulus sit, quia vel cum minori

Duce Exercitus nostri Primus illum
 castigari posse ad arbitrium no-
 strum; tamen ut differentijs inter
 nos bonus detur finis, parati sumus
 quidquid vel Legatus Sanctitatis
 Vrae, vel ipsa Sanctitas Vra inter
 nos pro Iustitia, et equitate decer-
 verit contentari. Et confidemus,
 quod, cum nostram Iustitiam Sancti-
 tas Vra discutiet, hunc D. Imperator
 rem magis cognoscat, et simul intel-
 liget, ad observandum promissa nihil
 iniquum

iniquum per nos erga illum defen-
dise, Datis in Oesznek. &c. *

Matthias Rex ad Papsam.

Beatissime Pater, et Domine Clemen-
tissime. Post devotam mei &c. In
ipso portu Savi, quemadmodum
Sanctitas Vra ex aliis Literis nostris
clarius intelliget, accepimus Literas
Sanctitatis Vra simul cum Literis
Reverendissimi Domini Cardinalis A-
griensis, in quibus hortabatur nos Vra
Sanctitas, ut exatores nostros ad diem

Calendis Novembris Conventioni Ora-
 torum omnium Patentium, per
 Vram Sanctitatem instituta in Ur-
 bem mitteremus, in id ipsum nos,
 et Libere Reverendissimi D. Cardina-
 lis Agrippini hortabantur. Quod pro-
 fecto nos perlibenter fuisset, si
 fuisset in tempore, vel per Vram
 Sanctitatem, vel per alios ad hoc
 requisiti, verum evolutis jam ipso
 Conventionis die, Oratores nostros
 nunc demum mittere, rem nimis
 tardam

tardam arbitrati sumus, de hoc
 enim nemo nos antea avisaverat,
 prater hac, quod ultimò die octobris
 allate fuerant nobis literæ Adisimii
 Domini Episcopi Afulani, Cratoris
 Apollonii et Keima, quos ipse Li-
 militer hortabatur, ut mitteremus
 Cratores nostros in urbem ad Calen-
 das Novembriæ, cui statim rescripti-
 mus, non posse nos unâ die, et
 unâ nocte Cratores nostros in urbem
 mittere et destinare, et quia Sanctitati

Vestre adhuc eo posterius allata
 sunt, existimavimus jam n^o esse opus,
 Oratores nostros mittere, postquam
 requisitio nostra adeo est tardata,
 nam profecto. Sicut in omnibus alijs,
 ita et in hoc libenter morem ge-
 semus voluntati et beneplacito
 Sanctitatis Vre, si res ita fuisset
 nobis in tempore ad notitiam data.
 Sed si quid de nobis opus est, habemus
 ibi presentes Reverendissimos Dn^{os}
 Cardinales, Agriensem, et Dragonensem,
 qui

qui non Secus ac si novos Eratores
 mitteremus, ad omnia, quæ opus erit.
 ipsi enim omnia, quæ ad negotium
 Fidei attinent, Sæpius à nobis audire,
 runt, Sanctitati V^{ræ}, et alijs respon-
 debunt, et reformabunt Sanctitatem
 V^{ram} non Secus, ac si nos ipsi præ-
 sentes essemus. Tanta enim viderunt
 hic apud Nos, tanta audiverunt, præ-
 sertim Reverendissimus Dominus Agri-
 ensis, ut nihil ignoret eorum, quæ
 ad rem bene conducendam pertinent.

Misimus præterea Superioribus die-
 bus copias responsionis nostræ ad
 Illustrissimum Dominum Bavaria Du-
 cem, Reverendissimo Domino Cardina-
 li Agriensi, ad hoc, ut Sanctitati V^{re}
 ostendat, ex quibus copiis Sanctitas
 V^{ra} bene colligere poterit Iudicium no-
 strum; satis enim superq. declaravi-
 mus in ipsa Responsione, quibus
 modis Tutius repelli possit: si quid
 amplius Sanctitas V^{ra} indiget, ipsi
 duo Cardinales rerum nostrarum et
 intentioni

non sunt ignari, Sanctitatem Vram
informabunt, amplius non est, quod
nos ad eam rem dicere oporteat, nisi
quod negotium Fidei, qua aliquam
Sanctitati Vre satis comendata, non
ambigimus, iterato Sanctitati Vestrae
commendamus, supplicantes, ut pro
Salute publica, proque communi totius
Christianitatis bono id, quod rebus
Christianis magis conducere videbitur,
opportuno tempore decernat, et faciat,
ut Sanctitatis Vre opem et providen-
tiam

hanc res Christiane, vel in ipso
Landem ultimo necessitatis articulo,
Sentiant.

Matthias Rex ad Samsonem

De Ragusio.

Egregie Fidelis nobis dilecte. Quo
nobis in tuis literis de tui prepara-
tione ad hospitalitatem nostram si-
gnificasti, intelleximus, et etiam
Litteras, quas ad Rodolphum Du-
cem Florentensem scripsisti, vidi-
mus, et in primis te scire volumus,
et

et id habere pro certo, quod nos omni-
 no brevibus diebus isthuc veniemus
 ad hospitalitatem tuam, et placeat
 nobis, quod tu sollicitus es ad prepa-
 randa necessaria pro hospitalitate
 nostra, verum tamen scito, quod ma-
 ximō apparatu ad eam rem tibi opus
 non erit, nam leviter et cum paucis
 illuc veniemus, et advolabimus, et
 ultra duas, vel unam septimanam,
 ibi non morabimur, Quapropter
 tantillum duxeris te prepares,

ut nos per paucos dies bono modo
 et hospitare, et tractare possis, ut
 autem id commodius facias, nos brevi
 per Fratrem tuum pecunias tibi trans-
 mittemus, cum quibus necessaria
 disponas; mittemus etiam boves ad
 te, qui sufficientes erunt ad usum
 coquinae nostrae, interea tu caetera,
 quae necessaria erunt, preparare, et
 disponas bono modo; Cares etiam
 statim, acceptis presentibus, de
 Conditione Civitatum Imperialium,
 quae

quæ in propinquo sunt, percontari,
 et missis Exploratoribus experiri,
 si adhuc Civitates illæ in eodem Sta-
 tu sunt, in quo hactenus fuerunt,
 vel si aliqua Præsidia ad illos adve-
 nerunt, et quodocumque competerit,
 rescribas nobis confertim fideliter ve-
 ritatem, ut cognitis his omnibus sci-
 amus, quid nos facere oporteat. Dat.
 Lagrabie in Vigiliâ Festi Natiuitat.
 Domini 1480..

Matthias Rex ad Cardinalem Ara-
 gonie.

Reverendissime in Christo Pater, Con-
 sanguine, et Amice noster Charissime.
 Ex Literis, quas Paternitas Vra ad
 nos scripsit, non aliud comprehendi-
 mus, nisi vanâ spe Subsidiij ad nego-
 tia Fidei conferendi nos teneri, nihilq;
 aliud nobis, quam bonam spem, et
 verba pretiosa dari, qua in re non
 vidimus magnam spem collocandam,
 quia nihil tale in effectu sentimus,
 quod in re Christianitatis iuxta ex-
 spectationem nostram, et spem sepe
 datam

datam facere videretur, dolemus itaq;
 plurimum, quod nos fatigati jam
 et exhausti viribus nostris assidue
 pugnando contra hostes fidei, dum
 aliorum succursum expectamus, in
 medio facto, sub onere nobis impari
 derelinquimus; Nam profecto nec
 impluissimus nos his oneribus,
 neq; hanc Provinciam nobis assum-
 psissemus, quam his temporibus agamus,
 possumus, nisi nos Littera Sanctissimi
 Domini nostri, qui nos ad persequendum

Fidei negotium, Paternā Clementiā,
 multis bonis verbis hortabatur,
 et etiam Literas Reverendissimorum
 Dominorum Cardinalium ad hoc ex-
 citassent. Acceptis enim Literis ipsi,
 etsi parabamus cum Exercitu nro
 aliud agere, tamen propterea mutatio
 proposita, ut Sanctissimo Domino
 nostro ^{com} placereamus, et contenderemus,
 Studium nostrum, fervorem, et obse,
 quia Sanctae Sedis Apostolicae pro
 rebus Christianis non deesse, dum
 modo

modo non dereliqueremus. protinus
 transitō Saos Bosnam intravimus,
 deinde usq; ad Verbozainam, et Ser-
 viam, ac usq; in Terras Duis He-
 phani exursionem fecimus, ubi
 quid egerimus, credimus jam Paterni-
 tatem Vram, et imprimis Sanctissi-
 mum Dominum nostrum audire pro-
 fuisse. Cum verō de structum, lacera-
 tumq; maximō labore, et magnita-
 dine imbrum Exercitum nostrum
 referissemus, et jam exposcisceremus

iuxta Spem nobis datam promissum
 sepe ad hoc opus Subsidium, cogno-
 vimus frustra nobis Spem in aliorum
 Subsidio collocatam. Quapropter et nos
 desistimus, et Deliberavimus omnino
 aliter consulere rebus nostris, nos qui-
 dem profecto libenter obsequeremur
 Sanctissimo Domino nostro, si vide-
 remus nostra Servitia aliquantisper
 recognosci. Si enim Sanctissimus
 Dominus noster in nostris Justis Ju-
 ribus favorabilis non est nobis, quid
 sperare

Sperare debeamus de sua Sanctitate
 quando non de nostro, Sed de suo Jure
 aliquid peteremus? Credimus equidem
 majora pro nobis longe difficilius
 Sanctitatem suam facere, si in hoc
 nobis tam difficilem se prabet, Sed
 de hoc nos non multum sollicitabi-
 mus Sanctitatem suam; quod autem
 Scribit Paternitas Vra admonendo
 nos de mittendis Oratoribus nostris
 in Urbem, respondemus, quod pro,
 scilicet nos Oratorem nostrum libenter

misissemus. Si tempus non defuisset,
 sed nobis, et id respondemus, quod ne-
 gotia Fidei non nostram tantum,
 Sed aliorum omnium Christianorum
 Principum, in communem Salutem
 concernunt. Propter quod, si quid
 boni facere, vel Sanctissimus Dominus
 noster, vel Sacri Cetus Cardinalium,
 vel alij Christiani Principes inten-
 dunt, id non pro nobis, Sed pro se
 ipsis faciunt; jam vero defatigati
 sumus clamando continue, et mon-
 nendo.

nendo; Si igitur eis placeat, non pro nobis, Sed pro se rebus Fidei provideant, hoc enim scimus, quod si quid pro se ipsis non fecerint, pro nobis longè minus facient.. Intelleximus praeterea, quae nobis paternitas Vra de Archi Episcopatu Colacensi scripsit, et cum Literae Vrae paternitatis ad nos pervenissent, jam dudum de facto ipsius Archi-Episcopatus aliter disposueramus, Sicutq; paternitas Vra, quod nos illud jam, quod semel

disposuimus. retrahere non posse-
 mus, verum habemus alia via
 et modos meliores ante nos, quibus
 omnino speramus citius profecturi,
 quod Paternitas Vra Titulum Archi-
 Episcopatus Arigonensis facile
 assequetur, nec dubites de hoc Pa-
 ternitas Vra; Deo hoc certo teneat,
 et pro inconcusso habeat, quod nos
 id, quod coepimus, omnino ad effectum
 perducemus; nec quiescimus, donec
 Paternitatem Vram² voti sui com-
 ptem

"protem fecimus, prout de ijs men-
tem nostram Illustrissima quoque
Regina Soror Vestra, latius vobis
per suas Liberas declarabit. Inte-
rim bene valere optamus Paternita-
tem Vram Reverendissimam. Datum
Zagrabie 14. Junij 1480.

Matthias Rex ad Agriensem
et Aragonie Cardinales.
Quemadmodum ex Copijs Literarum
ad nos missis avisati sumus, dum
nos hinc subsidium saepe nobis ad

negotia Fidei promissum experta,
 mus. Ex alia parte de preparanda
 in Italia Classe consultatz, ad quam
 Classem parandam summi certifica-
 ti sumus, nuper in Consistorio, certi
 ex Dominis Cardinalibus pro rata
 Sua aliquam summam contribuere
 de Calesia Sua promiserunt, inter
 quos diutius, etiam Paternitatem
 Vram esse computatam, impositumque
 vobis esse, vos ad parandam huius-
 modi Classem aliquot millia aureo-
 rum

rum De Ecclesia Vra et hoc Regno
 contribuere. Nos autem id speraba-
 mus, ut potius aliorum Christianorum
 juvaremur Subsidijs in tanta neces-
 sitate rerum Christianitatis, et ma-
 xime in his laboribus nostris, quibus
 assidue contra Turcos pugnando fa-
 tigati sumus, quam cogeremur ex
 hoc Regno nostro insupset alijs sub-
 venire, quae res profecto nobis iusta,
 et honesta nequaquam videri potest,
 attentò protiformum eò, quòd cum

unaquaque Ecclesia in hoc Regno
 nostro secundum Veterem Regni con-
 suetudinem ad erigendum tempore
 necessarium suum vexillum juxta
 qualitatem suorum reddituum limi-
 tata sit, et ad id de jure, ad instar
 aliorum Prelatorum, et Baronum
 Regni nostri obligetur. Nos eo
 onere paternitatem vestram exemptam
 hactenus habuimus, eo maxime re-
 spectu, ut ipsa hoc onere supponi
 satò commodis profect nostris rebus
 nitendere

intendere, ac cum opus foret, debita
 sibi obsequia pro Regni nostri ne-
 cessitate suscipere. Sed cum videamus
 nostrâ hac indulgentiâ in aliorum
 commoda abuti Paternitatem Vram,
 ex quo requirimus, et hortamur,
 et ita omnino volumus, ut signa, et
 vexilla sua cum summa gentium,
 quas ex antiqua consuetudine Ecclesia
 sua pro defensione Regni nostri dare
 obligata est, statim disponat, ut
 in hoc Regno nostro una cum alio-
 rum

Prelatorum, et Baronum signis
 erigantur. quò Nilius, familiis adu-
 nato omnium Regnicolarum nostro-
 rum presidio defensioni Regni nostri
 incumbere valeamus. Inia certa de-
 bet esse Paternitas Vra, quòd post
 tot labores nostros, et fatigia: quos
 jam annis pluribus pro defensione
 Christianitatis tolleramus. dum alio-
 rum nobis subsidia abnegant, no-
 stra subsidia, hoc est, Redditi, qui
 de Ecclesijs nostris proveniunt, nullo
 modo

modò patientur in aliorum commoda
conferri, Sed potius volumus, in Aeg-
nis nostris necessario, et comuni
defensione hic apud nos dispensari.

Asovia &c.

Matthia Regis ad Casimirum R.
Poloniae. Credientiales.

Serenissime Princeps, Frater noster
Charissime. Cum accepissemus Ma-
jestatem Vestram his diebus pre-
cedentibus misisse quendam Servito-
rem suum cum Literis his ad nos

pro concordando nobiscum de ter-
 mino Dietæ, seu Conventionis in
 Sepurio et etiam Aleria celebrande,
 cuiusq; hominem agitudine pro-
 ventum in itinere nequivisse ad nos
 pervenire: Nos acceptis Literis
 Majestatis Vre, quas nobis ille ho-
 mo per quendam prædorem nostrum
 transmisit, et intellectâ mente
 Majestati Vre, volumus hoc ne-
 gotium negligere, Sed quamprimum
 misimus ad Fraternitatem Vestram
 hunc

hunc. Cum certis Intimatis ad ne-
 gotium ipsius Dieta pertinentibus,
 ut Fraternitas Vra latius ab eo ac-
 cipiet. Rogamus igitur Majestatem
 Vram, ut dicto homini nostro in di-
 cendo nostro nomine fidem indubita-
 tam adhibere velit, et tandem cum
 finali responso eum sine dilatione
 ad nos remittere. Optamus bene va-
 lere Majestatem Vram. Dat. Bruck. 8.
 Libera Commendatitia Matthiae
 Regis ad Regem Siliie.

Cerenissime Princeps, Pater noster
 Charissime. Reverendus Pater, Dominus
 Episcopus Casertanus presentium
 ostensor, quem nos pro cura agrorum,
 domus nostre apud nos retinueramus,
 petivit nos, ut licet ei cum bene
 gratia in Patriam reverti, quem
 nos revertentem in Patriam Ma-
 jestati Vestre commendamus, tan-
 quam virum probum, et in arte sua
 Medica, quam proficitur, peritum,
 et expertum; rogantes, ut velit eum
 Majestas

Majestas Vra habere propter nos^{re} com-
mendatum. Saliter, ut sentiat ipse
commendationem nostram sibi apud
Majestatem Vram profuisse. Qui
etiam in dicendo Majestas Vra digne,
sua fidem adhibere. Quam bene
valere optamus. &c.

Matthias Rex ad Episcopum
Vagensem.

Reverende in Christo Pater Fidelis
nobis dilecte. Si Literis Juris Catto-
natūs nostri, vobis alijs ex speciali

gratia nostra, et non ex debito con-
 cessis bene uti potius, quàm abuti
 scivissetis, et non toties inultando
 provocassetis indignationem nr̃am.
 Nos profecto, quemadmodum alijs bonis
 Episcopis, mandatis nostris obtempe-
 rantibus, ita et vobis, libenter con-
 cessissemus frui tali gratiâ nostrâ,
 et concessione. Verùm quia omnis
 mali fomitem ex huiusmodi Literis
 processisse cognovimus; Nos eas Lit-
 teras in spem nobis presentatâ,
 gillo

„gillō nostro, quod appensum fuisse
 gloriabamini, abscisso, et ablatō,
 nudavimus, easq; Literas tanquam
 vobis noivas conūdimus, ut, Silius,
 omnis deinceps contra Nos insultan-
 di materia dilauratis ipsis Literis
 vobis tolleretur, et maxime ut es-
 sante causa cessaret et effectus, Stri-
 psimus igitur ad Thesaurarium no-
 strum, ut Possessiones Ecclesia v̄ra
 occupatas remittere debeat. Vos enim
 hos excessus, quibus nos ad indignā-
 tionem

Lionem provocaveratis, non tam
 propter vos, quam propter servitia
 Fratris Vri, ad supplicationem celo-
 rum Fidelium nostrorum pro hac
 vice indulsumus, unde et admone-
 mus vos, ut de cetero caveatis pro-
 vocare indignationem nostram; quia,
 si ita, uti hactenus consueveritis,
 pergetis mandata nostra contemne-
 re, veremur, ne crebra indulgentia
 nostra majorem exigat ultionem;
 Sicut vobis famulus iste Vester latius
 mentem

mentem nostram declarabit. Budeef.

Matthias Rex ad Cardinalem
Aragonie.

Reverendissime in Christo Pater, Con-
sanguine, et Amic nr charissime.

Sicut ex aliis Literis Paternitas Vra
clarius intelliget, jam defuncto Archi-
Episcopatus Colonienses jam dudum
ante duos menses disposueramus,

Quia Litera Paternitatis Vre per cur-
sorem suum ad nos allate sunt, quibz
optat Archi-Episcopatum in Concama-
brium

buum Arigoniense pro Archi. Episc.
 patu Coloniensi dare, qua in re,
 fuit etiam in aliis Literis nostris
 respondimus, nos, id, quod semel de-
 terminus, et disposuimus, retractare n^o
 possumus, nec responderet honori
 nostro, ea, quae semel deliberata
 mente fecimus, amplius retractare,
 Rogamus igitur Celsitudinem Vram,
 ut habeat nos in hac parte excusatos,
 et non dubitet, quod nos Celsissimam
 Arigoniensem, quemadmodum coe-
 pimus.

prius, ita procurabimus in Ius et
 proprietatem Paternitatis Vestrae,
 habemus enim, sicut ex Literis Illu-
 strissima Regina Sororis Vrae intel-
 ligetis, ante nos vias meliores, et
 modos optimos. Cum Caleria Iau-
 riniensis nunc vacet, in nostrisq[ue]
 et manibus, et etiam cum Domino
 Salisburgensi in Tractatu sumus,
 quod non dubitamus brevi de mani-
 bus illius hominis Ecclesiam pro-
 latam explicari posse bono modo,

et Titulum illius ad Possessionem
 Arvis Strigoniensis, quam defuncto
 Paternitas Vra habet, obtinere: qua
 in re sciat nobis non minorem, quam
 Vbi, sollicitudinem et curam esse,
 nec dubites de nobis, quod nos illud
 quod coepimus, cum Paternitate
 Vra consummabimus, et Deo nobis
 favente ad effectum juxta desiderium
 Vram perducemus. Interea rogamus
 Paternitatem Vram, quemadmodum
 etiam prioribus Literis ex speciali
 fiducia

fiducia rogavimus, ut cures instare
 omni studio propter nos, quod Summus
 Dominus noster Sine omni mora ju-
 beat Bullas Confirmationis ipsius
 Electi Colorenensis expediri, quas nos,
 ut prioribus Literis scripsimus, latius
 sollicitè expectamus, nos enim illius
 negotium Summo Domino nostro pro-
 lixioribus verbis non commendamus,
 estimantes, quemadmodum expe-
 ctamus adhuc Paternitatem Vestram
 nostro potissimum intuitu supplere

in hac parte viam nostram, et
 non minus illi bene velle, quam
 servire et obsequi cupit, sollicitus
 est ad mandata Paternitatis V^{re}.
 quam bene valere optamus. &c.
 Matthias Rex ad Franciscum
 Fontana.

Egregie Fidelis nobis dilecte. Tre-
 centos aureos, Anti per Literas
 nostras priores tibi scripsimus,
 per hunc fratrem tuum presentem
 Tabellarium tibi transmissimus, quos
 nunc

nunc accipias bono animo, nam in
proximo tibi providebimus de Summa
ampliori, et te rogamus, ut sis ibi
diligens in rebus et negotijs nostris,
nec dubites quicquam de nobis, quia
nos te nequaquam deseremus, sed pro-
videbimus tibi de continuo presidio,
quo poteris in nostris obsequijs
perdurare. Cetera sunt ex Liter-
ris Reverendissimi Domini Cardin-
alis Agriensis, et etiam Domini
Cardinalis Aragonie, ac ex suis

et Joannis Leontij comprehendimus
 in facto illius presidij, non est nobis
 spes, quod continuâ dilatione nos
 teneamus ire suspensos, et profecti
 dolemus vanâ credulitate nos tam-
 diu fuisse delusos, non tamen sub-
 issemus tam grandem pro rebus Chri-
 stianis Provinciam, si scivissemus
 nobiscum hoc modò agi, sed nos
 scriptis tuis maxime confixi, quibus
 assecurabas nos de voluntate Serenij,
 Ann. Dni Regis Ferdinandi de
 Serendo

serendo nobis prope diem praefidio,
cum laborem nos assumpserimus,
quam profecto durum et difficile
sit nobis, et nec potuimus sine
gravi rerum nostrarum jactura,
tollerare; nam protinus collecto in-
genti Exercitu haec venimus, deinde
Posnam intrauimus, et excursiones
usque ad Verboczaniam, et Seruiam, ac
Terras Ducis Stephani seuimus, nostramque
gentem incasum fatigauimus:
Quod non seuissemus, nisi nos

verba illa et promissa nomine
 Regio ad nos scripta ad hoc faci-
 dum excitassent; postquam nos
 vidimus vanâ et infidelitate teneri,
 in suspensio, amplius nolumus in
 rebus vanis spem collocare, sed
 omnino volumus consulere rebus no-
 stris, quod et hactenus fecimus,
 nisi nos Serenissimus Dominus Leo
 Ferdinandus Pater noster retardas-
 set. Et postquam videmus Nobis
 imminere periculum, et sub expecta-
 tione

lione presidij jam defatigatos le-
 neri adhuc in suspensio, qualiter,
 cuius poterimus, providebimus aliter
 rebus nostris, quia hoc modo dura,
 re amplius non possumus; hoc idem
 cito significandum tibi, ut credas
 ad Majestatem Regiam certiore,
 et simul excuses Nos, si jam non
 possumus sub tanto onere, quo pe-
 nitus exhausti sumus, et ad ultimi-
 mam pressuram debemus perve-
 rare. Credimus enim, quod Matti²

illius non placet adstructio nostra,
 quo procul dubio sequeretur, si nos
 statim non providebimus rebus aris;
 gentes vero, quas Serenissimus Dnus
 Rex Cather noster à nobis ad Linde-
 fensionem habere voluit, diuere po-
 teris jam esse in parato, et una cum
 Blasio Magfar in Amere esse, qui
 prope diem constitueretur una cum
 ipsis gentibus, quo in toto adle-
 ystingentas se extendunt in Regno
 Ruilie, et apud suam Majestatem;
 pro

pro qua Nos, et hoc, et alia quae,
cuius prosemus, libenter omnia
faciemus. Alba Regi;

Matthias Rex ad Archi-Epi-
scopum Patravensem.

Reverendissime in Christo Pater.

Accepimus Literas Paternitatis Vrae,
quibus gratias agit de bona vo-
luntate nostra erga te, et cetera,
sive Servitiorum tuorum. Scis et
offer te ad mandata nostra, petitisq;
ut conceptum de eo bonum animum

non intermittamus; Super quo
 Calernitati Vre respondemus, quod
 id, quod jam dudum de Calernitate
 Vestra accepimus, libenter prose-
 quemur, et tempore suo non inter-
 mittemus, quid nunc pro negotio
 Calernitatis Vre egerimus, quali-
 ter operam juvaremus, qua prin-
 cipia illis rebus dederimus, et quod
 fundamentum facere constituerimus,
 ex libris nostris, et ea declaratione
 Fidelis nostri Venerabilis Thome
 ab

ab Alfalva Praepositi &c: qui prone,
 gatio Reipublicae Domini Electi Coloniensis
 ad Paternitatem Vram auctet, Intelli,
 gere poteritis. Postquam verò acrius
 fuerimus, quid scilicet sit, nos ulterius
 rem illam prosequemur, si Servi-
 tia nostra apud S^um^um Dominum
 nostrum aliquid valent, ut, si ali-
 quando possibile nobis erit, Paterni-
 tatem Vestram Voti sui compotem
 faciemus. Negotium verò illud Dⁿi
 Coloniensis, pro quo ipse Praepositus

in Urbem auedet, sunt prioribus
 Literis nostris, ita et presentibus
 paternitati Vre specialiter commen-
 damus: Et rogamus, ut non expecta-
 to aliorum in ea re adiutorio, si
 delius, meliusq; velut poterit, negotium
 illud propter nos expediat; nam in
 hoc nos specialiter paternitati Vestrae
 confidimus, in quo talem optamus
 diligentiam et sollicitudinem per Vram
 paternitatem fieri propter nos, qua-
 lem ipsa cupit per nos fieri in rebus
 et

et negotiis suis. Pro quo nos faciet
 tibi Paternitas vestra ad maiora obli-
 gatos. Quam bene valere optamus. &

Credentiales.

Matthias Rex Hungariae &c.

Nobilibus et Prudentibus Viris, Con-
 silio Ancianis, et Regulatoribus
 Civitatis Anconae Amicis nostris di-
 lectis Salutem, et paratam compla-
 centem voluntatem. Injungimus non
 nulla huic Egregio Francisco Inisio
 de Benemeassis, Militi, Poeta Laure-
 ato.

ato, conivivijs Vestro, cui rogamus in
 diendo plenam adhiberi fidem, ut
 ad ea, quæ dicitur et A. et quæ ab eo
 latius intelligetis, favorem verum
 juxta nostram Expectationem com-
 pensari agnoscamus. Sua in re nihil
 dubitamus, quin huc seu temporis
 Singulare commodum reportabit. Super
 quibus responsum Vestrum magno
 cum desiderio expectamus. &c.

Ferdinandus Rex Sicilie
 ad Matthiam.

Serenissimo Principi, et Illustrissimo
 Domino Mathia Dei gratia Hunga-
 ria, et Bohemia etc: Regi, genero, et
 Filio nostro charissimo. Ferdinandus
 eadem gr^a Dei Rex Siciliae. etc:
 Salutem, et prosperorum successuum
 incrementa. Superat omnem cogita-
 tionem ea letitia, quam percipimus
 ex Litterarum Vra^{rum} Majestatis Vra^e
 14. Novembris Datarum, quibus nos
 certiores reddidit de his, quae ab ipsius
 militibus levis armatura gesta sunt.

in Romania adversus communem
 hostem Turcum non sine ingenti
 ipsius Majestatis Vre gloria. Nec
 minus ea spes defensionis Reipubli-
 ce Christianae, in quam per eandem
 Literas jam tandem erecti et con-
 firmati sumus. Pergat onerosa Maje-
 stas Vra, et quod semper fecit, la-
 bentis Christianae Fidei opem ferat,
 non aberit omnipotens Deus Vestro
 Majestati pro ipsius fide fortiter
 pugnanti, quin immo eadem vires

et omnia, quae in Guinigi cladem,
 et exterminium polliceri propunt,
 subministrabit. Nos vero n^o a sepi,
 mus opportunè et importunè ea cu-
 rare apud Primum Dominum nrum,
 et alios Principes, quae ad statum
 rerum presentium maxime p^linent,
 ut compositis omnium ex Barthele-
 luis rebus, unanimis, et validae,
 ri possit expeditio in eundem com-
 munem hostem, quod prudentissimè
 in eisdem Literis scriptum est a

à Majestade Vra, nec decernimus nobis
 ipsis, quibus ante alios Italiae pars
 et expeditio optabilis esse debet, ut
 fuit antea semper, de ijs omnibus
 Scribent ad Majestatem Vram Rmo
 Joannes Continus et Magnificus Fran-
 ciscus Fontana ipsius Oratores, qui
 hunc omnia communicamus. Dat.
 in Castro nostro. Neapolis 5. Jan.
 1481.

Matthias Rex ad Cardinalem
 Aragonie.

Matthias. Rex Hungaria &c:
 Reverendissime in Christo Patet, Con-
 sanguine, et Amice noster charissime.
 Magnas, et infinitas habemus Ca-
 temeritati V^{ra} gr^{as}, quod in rebus
 nostris ad Deum Dominum nostrum
 tam est sollicita, tam vigilans, ut
 ea, quae optamus, non solum pro
 nostro desiderio, sed etiam ultra
 votum nostrum, perducatur, faustior
 ex bonitate Sua, et verò, quam habet
 erga nos, effectu, quemadmodum in

obtinendis Bullis indulgentia com-
 perta est, quo non solum ad tem-
 pus quadragesime presentis, pro-
 teo nostro obtineri poterit, ita, ut
 per Sanctissimum Dominum nostrum
 in hac parte non nosemur, dare
 operam velit, et omne studium appo-
 nere, et hujusmodi indulgentias
 Jubilei ad Diocesim, et Districtum
 Archi. Episcopatus Salisburgensis,
 ex qua ipsa Ecclesia nunc sub nostra
 protectione existit, obtineat saltem
 per

per id tempus, quò gratiam obtinuit
 duraturam. Si enim Sanctissimus
 D. noster id nobis concederet, magnò
 gratie locò reputaremus à Sanctitate
 sua, quia speramus plus commodi,
 et utilitatis, Diocesi et Jurisdictioni
 prefati Archi-Episcopatus Salisbur-
 gensis, quam ex toto Regno reportare.
 Quoniam Paternitas Vra Reverenda
 bene scit Regnum nostrum alio-
 quin assiduà pugnà contra Turcos
 satis esse gravatum, et homines hujus

Patrie Sumptibus continuis non par-
 rum esse exhaustos, et mortalitate,
 que his annis viguit, magna in par-
 te dimiuitos, contra Germanos, qui
 sub ipsa Salisburgensi Ecclesia de-
 gunt, nullo prorsus incommodo, nullo
 onere impeditos. Quapropter non
 aliquod subsidium ex huiusmodi in-
 dulgentiis, si illò quoque extendentis,
 reportari, quò subsidio posset
 aliquantula in parte ^{ex} nostris
 sumptibus gravissimis, quos assidue
 in negotiis

in negotio Fidei destitutos, aliquod
 nobis praesidium audere. Quod erga
 Sanctissimum Dominum nostrum ob-
 sequio nostrum promereri vellemus,
 et Paternitatis Vrae diligentiam, ac
 sollicitudinem ipsi rerum affectuosas
 cerent nobis magis gratiose. Loga-
 mus tamen, ut rem hanc sic proce-
 dent, et caute sollicitet, ut non
 videamur in hoc Sanctissimo Domino
 nostro presumptuosi, neque petu-
 lantes. Bene valeat Paternitas Vra.

Dat. in Civitate nostra Satecorpag^a
4. April. 1481.

Matthias Rex ad Ferdinandum^m
Regem.

Serenissime Princeps. Pater noster
Charissime. Hesterno die Literas
Vestre Majestatis, simul cum Re-
verendissimi Domini Cardinalis Ni-
griensis Legati Apostolici nobis
additas accepimus, quibus signifi-
catur Majestatem Vram propter
Turcorum presentiam in periculo
esse

esse constitutam; et requirebatur,
 ut mille ducentos Equites levis ar-
 matura, quos Huzzarones vocamus,
 expediremus ad Stipendium Sae. Maje-
 statis. Doluimus plurimum, et do-
 lemus hoc infortunium Majestatis
 Vre, et quamadmodum Sape ante
 scripsimus, ita et nunc certiore
 Nam facinus, omnes aduertentes
 Alius non minus, quam proprie
 nostras à nobis reputari: quibus
 vitandis omnem spem et opem

ferre parati, et quicquid per Nos
 fieri possibile est, libenter, et cum
 omni affectu offerimus, nec minus
 de Rebus Majestatis Vre presentibus
 quam proprie de nostris cogitamus,
 non enim alienas esse fortunas
 Majestatis Vre vel prosperas, vel
 adversas ducimus, et ideo adole-
 sis rebus suis, et in periculo con-
 stitutis plus quam nostris omni
 presidio nobis possibili adfueri
 positi sumus; modo doceamus,
 qualem

qualem nobis Majestati V^{re} opem
 ferre necessarium sit. Nam fuit
 Reverendissimo Domino Cardinali
 Agrienni prefato scripsimus gentes
 nuper petitas sub conductu Blasij
 Maghar Capitaniei nostri dudum
 expeditiorinus; Verum propter impe-
 dimenta itineris eos celerius mittere
 impossibile fuit, At ubi tempus ali-
 quantisper remissum, ambulandum
 iter pervium reddidit, nullā morā
 iussissemus eos festinare, quos non

dubitamus prope diem ad Majesta-
 tem Vram perventuros, paratiss
 fuisset, et gentes, levis armatura,
 hoi est, Huzzarones disponere, dum,
 modo fuisset antea requisiti. Sed
 cum istas gentes jam preparatas
 premiserimus, non licuisset eas
 nobis sine gravi jactura expensa,
 rum nostrarum reorare, cum
 ultra 20. millia ad illos exponen-
 rimus. Si tamen voluntas Maje-
 statis Vre fuerit, quamprimum
 avocati

avisati erimus, huiusmodi gentes
expedire, et in omnibus rebus, quibus
possumus, morem gerere voluntati
ac desiderio Majestatis Vre, ita
tamen, ut certi simus, cum gentes
illas expedierimus, quod pecunias
apud Regnum auferant, et in eun-
dem locum navigia illis ad haurien-
dum opportuna praeferantur.

Sicut super his omnibus Reveren-
dissimus D. Cardinalis Agriensis, cui
latius super his scripsimus, Matti

Vra mentem nostram apertius de-
clarabit. Quam felicem spes et
cunctis his tribulationibus explicari
summo cum desiderio expectamus.
Dat. h.

Matthias Rex ad Papam.

Beatissime Pater, Domine Clemens-
sime. Post devotam mei comen-
dationem ad Pedum oscula beato-
rum. Supplicio Sanctitati Vestre,
ut nolit impetare mihi, si Sæpius
aures Beatitudinis Vre precibus
importunis

importunis obtundo: necesse enim
 est, ut ego quoque, meis rogatoribus
 complacere, et saepe facta amicorum
 propter facta mea Sanctitati Vrae
 commendare possim. Rogavit me illi-
 lustrissimus Dominus Henricus Senior
 Dux Munsterbergensis, Comes in Blas-
 amicus noster praecipuus, ut in pro-
 motionem Filij sui Alberti Liber-
 ras commendationis meae ad Sancti-
 tatem Vram scriberem, quatenus
 dignaretur Sanctitas Vra Albertum

Filium suum in Episcopum Vatis-
 laviensem promovere. Cum itaq;
 id à me instanter flagitaret, ut
 in scribendis hujusmodi Literis sibi
 complacerem, negare illi non potui,
 id, quod à me amicitia Jure po-
 stulabat. Rogo igitur Sanctitatem
 Vram, in quantum meas preces
 exaudire dignabitur, dignetur Filium
 prefati Ducis, qui bona indolis
 Juvenis esse asseritur, habere in
 hac parte commendationem, atq; p^{re}

Lilioni

petitioni ipsius Ducis in quantum
ad honorem Sedis Apostolica fieri po-
terit, primum probere responsum.

Quod et ego cupio meis apud Sanctita-
tem Vram obsequiis promereri &c.

Idem ad Cardinalem Aragonie,
et Cardinalem Agriensem.

Legavit me Illustrissimus Princeps
D. Henricus Senior Dux Münsterber-
gensis, et Amicus noster praecipuus,
ut negotia Filij sui Alberti, quem
in Episcopum Vratislaviensem promo-
verem

veri, et pro eo Sanctissimo Domino
 nostro supplicare intendit, Simo
 I. nostro inprimis, et deinde etiam
 Paternitatibus Vris commendaremus;
 cui instanter à nobis postulanti
 recusare non potuimus, quod Iure
 Amicitie à nobis postulabat, Eam
 obrem negotia prefati Ducis, quem
 admodum Sanctissimo Vno nostro
 per alias Literas nostras, ita et
 Paternitatibus Vris commendamus,
 rogantes, ut Filium ipsius, qui
 optime

optima Indolis Invenio esse dicitur,
 habeant, et faciant Sanctissimo D^{no}
 nostro commendatum; et hinc Gra-
 tor illius Reverendis Patribus V^{ris}
 latius declarabit, sint ei apud S.
 Anum nostrum consilio et auxilio,
 qualiter intercessione et opera Pat^{er}
 nitates V^{re} Reverendissime, ut id,
 quod postulat, facilius consequatur.
 Qua in re favent nobis Paternitates
 V^{re} rem valde gratam majori com-
 placentiâ promerendam. &c:

Matthias Rex ad Regem Ferdinandum.

Prolixioribus Literis Scripsimus,
ad Reverendissimum Dominum Cardinali-
em Agriensem de ijs responsis,
quo novissime retulit ad nos Jo-
nes Leontius à Vra Majestate, et
commisimus omnia communicari
Majestati Vra, quam rogamus, ut
patienter audire velit omnia, et
intellectis omnibus, quo idem Car-
dinalis nomine nostro Eidem Maje-
stati

Stati Vestræ declarabit, cures nobis
 sine mora responderi, ut intelliga-
 mus aperte voluntatem Majestatis
 Vre, et secundum id sciamus nos illi
 conformare. Quam bene valere, et
 felicem esse optamus. Dat^{hi}

Felem ad Eundem.

Serenissime Princeps, Pater noster
 Charissime. Duos Equos, quos Maje-
 stas Vra nobis dono misit, gratissime
 accepimus, pro quibus amplissimas
 gratias dicimus, cupientes, si quo

possemus digno munere, hanc Ejus
 munificentiam compensare. Rogamus
 Res itaq; Majestatem Vram, velit no-
 bis declarare, si quid apud nos tale
 sit, quod compleat Majestati Vre,
 quidquid enim intelligemus gratum
 fore Majestati Vre, libenter, et ex
 magno desiderio mitteremus; Ex hoc
 vero intelligemus gratum fore Ma-
 jestati Vre, et Singulariter ergo
 nos amorem Majestatis Vre, si ne-
 bis confidenter intimabit, si quid
 Ei

Si gratum sit de iis, quae hic apud
 nos sunt, quidquid enim tale in-
 telligemus, libentissimo desiderio mit-
 temus. Majestati Vrae, cui in omnibus
 complacere, et rem gratissimam efficere,
 supra quam diu potest, optaremus.
 Quam bene et feliciter valere optamus.
 Matthias Rex ad quendam Fide-
 lem.

Reverendissime in Christo Pater
 nobis dilecte. Diu est, et jam prope
 annus, praeteriit, postquam nos nullus

à Paternitate Vra gentes pro de-
 fensione Regni nostri petivimus,
 quamois multis, et maximis curis,
 et occupationibus pro defensione
 Regni nostri urgeremur continui,
 nec peteremus nunc, nisi gentes
 nostrae continuo gravissimis labo-
 ribus, et expeditionibus nostris con-
 tra Turcos occupata jam admodum
 dilacerata, et defatigata forent;
 quibus reficiendis tempore nobis
 est: proinde necesse est, numerum
 gentium

gentium destructum nobis supplere, ne quod dudum coepimus, et jam diu prosequimur, utpote ne, cessariam Regni nostri defensione^m, intermittamus. Quam si intermittemus, cogitare potest Caternitas Vra, quantum detrimenti Regno nro ex hostium insultibus prosperevenire. Et quamvis Caternitas Vra absq^{ue} hoc, ut nos gentibus illis non sol^{us} veremus, obligaretur, eademq^{ue} gentes in campo stare necessario tempore

ad defensionem Regni deberent:
 Nos tamen eò onere Paternitatem
 Vram de presenti nolumus, ut ad
 expensas suas aliquas nobis pro
 defensione Regni gentes mittat;
 Sed requisimus eam, et hortamur,
 nihilominusq; firmissimè committimus,
 qualiter receptis presentibus
 Sexaginta armigeros quamprimum
 preparare, et disponere nobisq;
 huc ad expensas nostras mittere
 velit; et Scire debeat, quòd nos illi
 Stipendia

Stipendia statim, ut advenierint,
 et solvi faciemus, nec remorabimur
 eos diutius apud nos, sed post tres,
 vel quatuor menses, ad summum
 eos iteratim persolutis eorum sti-
 pendio, remittemus. Et in hoc ste-
 rum rogamus, ut quantum Regni
 nostri commodum, et nobis obsequi,
 ac complacere optat, aliud non fa-
 ciat Caternitas Vra: quod nos erga
 eam majoribus beneficiis nostris
 recognoscemus, et pro talibus obse-
 quiiis

quibus prosequemur gratia singu-
lari. Buda' &c.

Matthias Rex ad Episcopum
Asculanum.

Matthias Dei Gratia Hungaria,
Bohemia etc: Rex. Reuerendo in
Christo Patri & Episcopo Asculano,
Oratori Apostolico, Amico nostro
Dilecto salutem. Rde' Pater, Ami-
ce nobis dilecte. Postquam intelle-
ximus de adventu Oratorum, qui
uenturi ad nos sunt, ex parte
Illorum

Illustrissimorum Dominorum Electo-
 rum et Principum Imperij, cupieba-
 mus etiam unâ intelligere de adven-
 tu Paternitatis Vrae. Nos enim ad-
 ventum illorum libenter audivimus,
 tum quia ipsos Dñs Electores, per
 quos missi sunt, tanquam fratres
 et amicos nostros singulari benevo-
 lentia complectimur, tum quia spe-
 ramus, Oratores justis, et honesti
 Fautores advenire. Sed multum opta-
 remus, ut et Paternitas Vra, qua

que nostra aequitatis et Iustitiae n^o
 ignara est / Si quō modō id profici-
 bile esset / unā adveniet, ut pro-
 sente Paternitate V^{ra}, quae per Sancti-
 ssimum Dominum nostrum Luciani
 ab eodem intelligimus, tractanda, ac
 maxime elaboranda Coniunctio
 inter nos et Imperatorem gratia
 isthuc missa sunt, et quae Apo-
 stolice Sedis Personam in hac par-
 te representat, negotia ipsa tractan-
 tarentur, forentq; omnia ad
 Scitum

Scitum Paternitati Vre, quæ fa-
 cile nobis assistere posset in his,
 quæ videret ad nostram pertinere
 Iustitiam, justeq; et honeste pe-
 tentibus favere et Testimonio esse:
 Si quid verò contrarium afferet
 nobis, his suâ prudentiâ et
 Authoritate occurrere commodius
 valeret, videretq; et audiret omnia,
 coram, quæ cum ipsis Oratoribus
 apud nos agerentur, ut posset sanc-
 tissimo Domino nostro equitatis

et innocentie nostrae testimonium
 testimonium scriptis suis declarare.
 Quamobrem si quò possibile modo
 foret, ut aliquid aliud Paternitatem
 Vestram apud Casarem retineret,
 placeret nobis plurimum, si ipsa
 quoque venires, et Tractatibus illis,
 qui cum praefatis Oratoribus futuri
 sunt, interesset; Vedicimus enim
 quòd ea res Sanctissimo Domino
 nostro non esset ingrata, et nos
 quoque confidentius nostram Sa-
 lutem

titum declarare, Proferre Paternitate Vestra, possemus. Quod
 fuit antea omnem bonum amicum nostrum Iuste aequitatis
 rationem ex verbis nostris et Tractatibus in presentia Paternitatis
 Vestrae habilis intellexit, et in his facile intelligeret.
 Et non dubitamus, quin sub Testimonio Paternitatis Vestrae
 facile cognosceret Iustitia nostra, et aequitas, ac Innocentia suam.

Locum obtineret. Ceterum mit-
 timus Paternitati V^{re} Opium Li-
 berarum, quas bonus ille Servitor
 Paternitatis Vestre ad quandam
 mercatorem in Literis Servianis
 scripsit, ex quibus Paternitas V^{ra}
 intelliget ipsum non posse à na-
 tura sua, et moribus desistere,
 quod idcirco volumus iteratò no-
 tificare Paternitati Vestre, ut
 Sicut Vbi ab illo Precavere:
 quia

Quia nos hinc prioribus Literis
 significamus, quemadmodum
 Deo Apostolica obsequentissimi
 sumus, ita et orationibus illius
 ad omnia honoris commoda, sin-
 gulariter afficimur: nec credat
 Paternitas Vestra, quod in Cal-
 ce literarum suarum de illo
 scribit, ipsum hic, vel apud Re-
 gnum nostrum unquam locum
 habiturum; quia nos hominem
 illum ex huiusmodi moribus satiz-

perspeximus, et si veniret, ne-
 quaquam nos talem huc manere
 re pateremur. Nos enim ho-
 norem Paternitatis V^{re} super
 omnia obsequia illius diligi-
 mus, et volumus talem apud
 nos retinere, qui idem faceret
 nobis, quod fecit Paternitati
 Vestrae. Bude. G.

Matthias Rex ad Papam.

Beatissime &c. Devotio mea lingu-
laris, et fiducia quam habeo in fle-
mentia Paternitatis Vestrae, pre-
cipui induunt me, non solum pro
me, sed pro aliis, qui mihi chari
sunt, confidenter apud Sanctitatem
Vestram ^{„ sperans me} intercedam, „ inò certe tenon,
in his, quæ licita sunt apud illam
exaudiri: cum itaq; non dubitem
Sanctitati Vestrae ad Notitiam deve-
nire potuisse, quæ nuper scripta

in comendacem Reverendissimi
 Domini Sineonis Archi-Episcopi
 Patracensis ad Illustrissimum Comi-
 tem Hieronymum Sanitatis Vestrae
 devotum Filium et Nepotem, ac
 nostrum Amicum charissimum
 dederim, Superfluum arbitratus sum
 illa nunc Sanitati Vestrae expli-
 care, credens illum pro sua fide et
 amicitia erga me habita Vestra
 Sanitati vota mea declarasse:
 quapropter visum est non oportere.

re ipsum Dominum Batracensem
 multis verbis Sanctitati Vestrae com-
 mendare, neque etiam recensere, quia
 charus quanguam dilectus olim ille
 mihi ob singulares virtutes, et nota
 omnibus probitatem existat, quan-
 tumque sui desiderium olim in hoc Re-
 gno nostro conversatus, mihi, et omni-
 bus, qui ejus notitiam tenuerunt, re-
 liquerit, tantum modo id dixisse suf-
 ficiat, virtutes illius, et merita, qui
 tanto tempore apud Sedem Apostolicam

conversatus est, iudicio meo non
 latere Sanctitatem Vram. Et idcirco
 putans eum non egere multa com-
 mendatione, quem sua Virtus probitas,
 et doctrina Sanctitati Vre satis
 superq; commendant, supplicandum
 tantum duxi pro illo Beatitudini Vre,
 quem Scio hominum virtuosorum, et
 probitate, Doctrinaq; Ornatorum ama-
 torem esse, ut illum Supra virtutum
 suarum commendationem, mei grã
 dignetur habere magis commendatum,
 atq; . .

atq; ad majora, hoc est, apicem Car-
dinalatus in prima creatione Cardina-
lium, quam citò futuram audio, pro-
movere. Quod beneficium non illius
persona, sed mihi impensum reputabo,
etq; Sanctitati Vrae eo magis in dies
obligatus, quo majori Clementia praes-
entes meas exaudiet, et suam in hoc
benivolentiam et Paternum amorem
demonstrabit. Quod, ut faciat, iterum
atq; iterum oro, et me pedibus Sancti-
tatis Vrae commendo. Quam valere opto.

Matthias Rex ad Cardinalem
 Aragonia.

Reverendissime in Christo Amice,
 et Consanguinee noster charissime,
 Literas Paternitatis Vrae tertia
 Martii datas accepimus, et ea quae
 Paternitas Vra in eis significavit,
 omnia intelleximus, habemusq;
 illi gratiam, quod ea, quae accepit,
 fideliter, et uti se res habet, scribit.
 Inter alia breve Apostolicum una
 cum literis Paternitatis Vrae accepimus,
 quod.

quod bene scribit ad Reverendissimum
 Patrem Dominum Episcopum Assula-
 num, uti ex Literis Paternitatis V^{re},
 et copius ad nos missis, cognovimus, in
 Sacerdotii-Episcopatus Arigonensis,
 quibus acceptis nullā morā Literas no-
 stras, quæ ad eam rem necessaria vide-
 bantur, confici jussimus, et brevittud-
 cum nostris, et Paternitatis V^{re} Literis
 exempto ad ipsum Dominum Assulanū
 destinavimus, credimusq; illum datu-
 rum operam possibilem, ut res illa Pa-
 ternitati

temitati V^{re} nota, pro desiderio
 Sanctissimi Domini nostri, et Paterni,
 tatis V^{re} conducat. Quod et nos ea
 animo affectamus, propterea allatum
 est aliud Breve Apostolicum in facto
 exemplorum, pro quo antea Paterni-
 tati V^{re} scripserramus. In quo
 brevi Summum Dominum nostrum re-
 scribit commisisse mediante alio,
 quod etiam cum aliis allatum est,
 negotium illud Reverendis Dominis
 Patribus Episcopo Vezprimensi, et
 Episcopo

Episcopo Girmienſi, ut ipſi de hoc
negotio perquirant, et ſue ſanctitati
perſcribant; quod nobis plurimum
placuiſſet, ſi ipſe Dominus Girmienſis
medio tempore, hoc eſt, antequam hu-
juſmodi Breve aſſeretur, fuiſſet ex
humanis ſublatus. Ipſo enim mortuo
non viſum eſt nobis, Breve illud Apo-
ſtolicum, quod ad amboſ ſonat in com-
muni, alteri deſtinare, propterea
quod putavimus de ſunitate altero, ex
quo ea inſiſtitio duobus commiſſa

fuerat, alterum fortasse non suffi-
 cere ad exigendum Mandatum Sue
 Sanitatis. Quamobrem iterum ro-
 gamus Paternitatem Vram, velit in-
 stare, et cooperari, ut illa Commissio
 Archi-Episcopo Coloniensi fiat in for-
 ma priori, ut scilicet ipse Dominus
 Colonicus simul cum Vexprimiensi
 Episcopo de negotio Exemplorum per-
 quirant, atq; ambo pariter id, quod
 comperirent, Sue Sanitati fideliter
 rescribant. Nos enim de illis duobus
 con.

confidimus, et scimus, quod ea, quae
comp^{er}erint, fideliter sua Sanctitati
rescribant. &c. Alba Regalis.

Matthias Rex ad Eundem.

Quod nos semper vaticinati sumus,
et Paternitati v^{rae} praediximus, fru-
stra nos verbis, et spe in factis sub-
sidii teneri, id jam facto palpamus,
et ad unguem experimur; et profecto
gaudemus, impletam esse Prophetiam
nostram in hoc, quod saepe Paternitati
v^{rae} nobis in hoc dissentienti, ac con-

trariam opinionem tenenti dixi,
 mus, Frustra nobis spem in alioru^m
 presidio collocatam, quamvis nos n.
 Regnes, neq; tepidi mandatis, et requi-
 sitioni Smi Domini nostri obedire
 parati simus, et pro obsequio. Sedis
 Apostolicae libenter omnia faciemus,
 quae nobis ad negotium Fidei possibili-
 lia, et etiam impossibilia videbantur,
 veri dolemus plurimum, quod spe
 inani frustra requiti simus, et tarde
 laudem s. quod maxime verebatur.
 cum

cum maximo damno nostro sentimus,
quale nobis periculum imminet à
Turco per nos irritato, qui omnes
suos apparatus ob acceptam à nobis
nuper injuriam, contra nos tandem
convertere statuit, ex Literis nostris
ad Sūm Dominum nostrum missis,
et etiam ex Literis, quæ nobis per Ste-
phanum Vajvodam Moldaviensem
recenter allatæ, et per nos in spe-
ad suam Sanctitatem missæ sunt, Pa-
teritas Sra intelliget, quare non

putavimus ea Paternitati Sestrae
 necesse explicare, tantum id scire
 volumus, quod et nos importetum
 cautiores erimus ad credendum ver-
 bis aliorum, et ut nobis Paternitas
 Vra dea veniam: Sciemus, quantum
 deinceps sollicitationibus Limi Dni
 nostri Patris communis confidamus.
 Dat. Abbe Regalis. &c.

Matthias Rea ad Episcopum
 Afulanum.

Significamus nonnulla Paternitati
 Vrae

Vra per hunc fidelem nostrum Re-
 verendum Dominum Joannem Elektor^m
 et Confirmatum Varadiensem Ora-
 torem nostrum, quem cum Re^odo
 et Magnificis Oratoribus Sacri Imperij
 certis de causis usq^{ue} Viennam misimus,
 et injungimus aliqua per ipsum Ora-
 torem nostrum Paternitati V^{re} A^e
 Reverende nomine nostro referenda,
 rogamus illam, ut dictis et relac^onibus
 Praefati Oratoris nostri in omnibus,
 quo nostro nomine dicit, plenam, et

indubitatam fidem adhibere velit,
 Quam valere optamus. Dat. Alba
 Regalis. &c.

Matthias Rex ad Eundem.

Grates dicimus Paternitati V^{est}re,
 quod nos Brevis Smi Domini nostri
 participem fecerit, et communica-
 verit nobiscum ea, quae in mandatis
 à Sua Sanctitate accepit: Et primum
 credimus jam ea, quae de Facto de
 Archi-Episcopo Salisburgensi Paterni-
 titati V^{est}re per Breve nostrum
 intima

intimavimus, ad notitiam ejusdem
 pervenisse. Super quo id amplius ^{En}fig-
 nificare possumus, quod nos comperto
 habeamus, illos, qui nuper ad ^{Caesarem}
 nomine Episcopi Salisburgensis aues,
 serant, non de illius voluntate, sed
 ex subordinatione Domini Aragonien-
 sis nomine Vasallorum illius Ecclesie
 ad Caesarem accessisse: Non tamen
 dubitet Paternitas Vestra, quod illorum
 adventus, et oblatio, neque ipse Episcopus,
 ipse Salisburgensis, neque Ecclesia

neq; nobis quisquam offūdet, quia
 nos certas jam provisiones fecimus.
 Quod si concordari negotia cum Ce-
 sare non poterint, et Castra Archi-
 Episcopi erepta, brevi recupera-
 buntur, et insuper Vasalli cogentur
 redire, ad obedientiam Archi-Epi-
 scopi Supradicti, et id facere qd
 nos dixerimus eis faciendum. Pro-
 inde moveri quidquam de illorum
 Præstia non velit. Quantum verò
 ad salum Episcopatus Laurinensis
 attinet,

attinet, Scimus, si ipsam Ecclesiam
 acceptare Professione Tituli illius
 Ecclesie Strigoniensis velit, ad
 hoc, prout Summo Domino nostro nos
 super hoc admonenti scripsimus,
 consentimus. Verum ut insuper
 illi aliquam pensionem afferamus,
 id nequaquam faciemus; quia nul-
 lo modo volumus Ecclesiam Strigo-
 niensem Tributariam facere, neque
 etiam, nos sibi facere censuales.
 Proinde sentes Paternitas Vestra

et extremo studio adhibito ex-
 peratur sine mora, si ipse Ari-
 goniensem vellet, ipsam Ecclesiam
 Tauriniensi contentari. Quod
 si vellet, nos in complacentiam
 magis Sanctissimi Domini nostri,
 quam alterius cuiuscunque con-
 sentiemus, si vero recusabit,
 recusabimus. Simo Domino nostro
 propter nos non defuisse, quin hunc
 tam cum illo Concordiam accepta-
 remus, si voluisset nobiscum bono
 et

et honesto hoc medio concordare:
 quidquid igitur vult, fauiat Pa-
 ternitas Vestra, ut expediat citis-
 simè, fauiatq; nos certiores, quia
 nos pro decore Regni nostri, et
 etiam pro salute nostra Ecclesiam
 Iaurinensem diu tenere in suspen-
 so nolumus, neq; patiemur, ut
 Pastore viduata super hac per-
 plexitate permaneat, cunctis igitur
 de hoc nobis quamprimum ultimam
 prefati Domini Arigonien-

voluntatem rescribere. Patere
 noverit, quod nos acceptis Literis
 Paternitatis Sræ, et intellectis
 omnibus, que in eis scribebantur,
 protinus unum cursorem ad ur-
 bem expedivimus, per quem scilicet
 illum nobis missum, quem ad Summum
 Dominum nostrum, et ad nonnullos
 Cardinales scriptum intelleximus,
 una cum Literis nostris / quarum
 Copiam ad Paternitatem Sræ
 mittimus / destinavimus, volentes
 in

in iis, et in omnibus, quibus
possemus pro honore Sedis Apo-
stolicae, et opinione nostra, quam
de Paternitate Vestra habemus,
optimam, eidem complacere De
rebus autem illis speciosis Domini
Strigoniensis, qua in sine libera-
rum suarum Paternitas Vestra
nobis scribit, respondemus bene-
volentiam illam Domini Strigo-
niensis erga nos non alio vendere,
nisi quod ipse de novo aliquam

de assecuritate Archi-Episcopatus
 Salisburgensis sibi spem conce-
 xit; et quia Eulefiam illam aspe-
 qui se posse desperat, favore no-
 stro non obtento, querit nunc dari
 verba, quibus ipse verbi sui com-
 potem se facere posset, veram ta-
 men id habeat pro inconcusso
 Paternitas Vra, quod quantumvis
 speciosa de nobis loquatur, quantum-
 cūq; etiam benevolentiam erga
 me ostendat, nunquam nos ad hoc
 in

induct, ut ipse in viciniam nostram, et ad latus nostrum ponat; quia nos nequaquam volumus habere Serpentem in gremio, neque Visperam ad latus nostrum retinere. Paternitatem Vestram bene valere optamus. &c.

Matthias Rex ad Cardinalem
Aragoniam.

Cum intellexissemus Superuenisse
his diebus ad Caesarem, novum Praetorem Apostolicum, Reverendum

in Christo Patrem Dominum Epi.
 Scopum Theaniensem, eumq; ad
 hoc destinatum, ut negotia illa,
 quae inter Nos et Caesarem. P^{as}
 in Christo Pater D. Asculanus
 Summâ Fide, et prudentiâ hactenus
 tractavit, ipse demum sollicitet:
 non potuimus id factum probare,
 sicuti Paternitati V^{ra} ex copia
 Literarum nostrarum, quas ad B.
 Dominum nostrum scripsimus, la-
 tius intelliget. Itaq; volumus, Pa-
 terni,

temeritatem quoque Vram, quoniam
 pacis et bona Concordia zelato-
 rem esse, Scimus, admonere, ut
 Simus Dominus noster capto
 tempore hortari velit, et orare,
 quatenus sit contenta bonis re-
 spectibus, et melioribus causis
 praefatum Inimicum Asculanum id,
 quod optimo Studio et labore ir-
 reprehensibiliter hactenus pro hono-
 re Sedis Apostolicae tractavit, usque
 in finem continuare, et non sinat

alienam falcem in messem illius
 apponi, quoniam nos scimus esse
 neminem alium illius Conditionis
 hominem, qui eò fidelius pro-
 dentiusve rem illam conducere pos-
 set, alioquin Superaddito Tractator
 novo id esset potius ea quoque, qua
 tractata sunt, perturbare, quam
 aliquid perducere ad effectum &c.
 Matthias Rex ad Episcopum
 Afulanum, et Theanensem, Nun-
 cios et Oratores Apostolicos Simul.

Allata sunt nobis duo Brevia A,
 postolica Paternitatibus Vestris
 Scripta, quae quid in se continerent,
 nos intelleximus; tamen, quia nos
 requisiti sumus, ut ad Paternitates
 Vestras ea mitteremus, fecimus
 Officium nostrum, misimusq; pro,
 Linus, ut ad Nos perlata sunt. Ro-
 gantes Paternitates Vras, ut, quod
 in eis continetur, si quid in rem
 nostram attinet, velint Nos facere
 certiores. Præterea relatum ad nos
 est.

est, quod non sine displicentia
 accepimus, Rūm Dominum Latem
 Joannem Electum et confirmatum
 Varadiensem, ac Magnificum Von-
 ceslaum de Rozglovitz Oratores
 nostros, quos ad Dietam Norim-
 bergensem novissimē cum certa
 Instructione, non solum res nostras,
 sed et negotia Christianitatis con-
 cernente miseramus, non fuisse
 Norimbergam admittos negatis
 eis Liberis Leuitatis, quas pro
 salvo

Salvo conductu ipsorum popula-
bant. De quo protestamur Paterni-
tatis Vestris, Siuti alias pro-
testati Sumus, nihil in nobis de-
sistere, Siuti nunquam antea de-
scit, quin nos Fidei negotia liben-
ter persequemur, si turbationes
et impedimenta saluum rerum ab
Imperiali Majestate non darentur,
Siuti et nunc factum est. Quod
idcirco significamus Paternitatibus
Vestris protestandum, ut cum neesse

Suevit, vos Tertles sitis, qualia nobis
in negotio Fidei detrimenta
per Imperialem Majestatem intro-
gantur. Valeant Paternitates Vestre

Matthias Rex ad Duem
Venetiarum.

Illustrissime Princeps. Amice no-
ster charissime: Ne opportuni-
tatem hanc recenti Turcorum
Principis obitu nobis et Christi-
anitati à Deo oblatum negligere-
mus, constituimus pro defensione
Christia-

Christianitatis certas provisiones
provisiones facere, et inter alia
 mittere gentes nostras, et necessaria
 quædam ad Castra illa, quæ Illustriss^{us}
 Princeps Cabé novissime pro contra,
 cambio nobis assignavit, quod pro
 debita amicitia nostra mutua signi,
 ficandum duximus vobis, ut intellige,
 retis apparatus nostros, quos ad illas
 partes ferimus, hac de causa, et non
 in alium finem per nos ordinatos, unde
 et rogamus Amicitiam Vestram con,
 fidenter.

fidenter velis suis Subditis, et si-
 gnanter curribus suis maritimis
 ipsa committere, et mandare, ut si
 nostri qui isthuc ad Castra Vatkoi-
 nis Transmitterent, sic Gallis,
 sic aliis rebus necessariis indigentia
 habuerint, pro eorum pecuniis naui-
 gia opportuna, et etiam alie res
 necessaria eis ministrantur. Quod
 nos pro magno Christianitatis officio
 reputabimus, et studebimus non tan-
 tum Similibus modis, sed etiam majori-
 bus

ribus Amicitia^e Vra^e complacere.
 Quam bene valere optamus. Dat. Buda.

Matthias Rex ad Stephanum
 Vajvodam Moldaviensem.

Specabilis ac Magnifice Fidelis
 Nobis Sincerè Dilecte: Ex Declaratione
 Nuncij et Familiaris tui, qui per te
 cum Literis Credentialibus ad Nos
 destinatus fuit, intelleximus bonam
 valetudinem, voluntatem tuam, et
 optimum animum, recuperatis jam,
 Sicut intimas, in majori parte bonis,

et hereditatibus tuis, quas Tyrannide
 et Servitia Turcorum Imperatoris
 amixeras, nobis, et Sacra Corona no-
 stra serviendo, teq. offers nobis ad
 Servitia, quaecunq. tibi in istis par-
 tibus mandaremus promptissimum,
 et paratum. Quod à te Nos gratò
 animò suscipimus, et pro hujusmodi
 oblatione grates amplissimas dicimus
 tibi parati hanc promptitudinem
 et obsequendi desiderium benevolentia
 nostra Regiâ, et favore prosequi,
 Semper

Semper gratioſo, et eo magis, quod
 tu tanquam Zelator Fidei, et Salutis
 huiusmodi obsequia non tam verbis,
 quam Christianitati, imò pro aug-
 mento Fidei sponte et non monitus
 te suscepturum obtulisti. Scias
 itaq; nos tua obsequia gratò animò
 recipere, et Debitò tibi gratitudinis
 officio paratos compensare. Literas
 Salvi conductus, Sive Securitatis, quo
 luceat tibi, et tuis Securè ad Nos, et
 Regna nostra semper ambulare,

per hominem tuum, siult optasti,
 transmissimus, et misuri sumus
 brevi ad te hominem nostrum cum in-
 formatione nostra latiori, qui men-
 tem nostram erga te, et desiderium
 nostrum super iis, quae nunc à te
 optamus fieri, tibi clarius expli-
 cabit, simul et de Castro, quod à
 nobis petisti, dicit optimam volun-
 tatem nostram tibi. Nos enim par-
 rati sumus et in hoc, et in aliis tibi
 complacere, dummodo oideamus in
 experientia

experientia oblatum nobis et for-
 na nostra obsequium Inum. Horta-
 mur itaq; Fidelitatem tuam et re-
 quirimus, ut cum tuis omnibus para-
 tum te teneas, usq; ad adventum ho-
 minis nostri, ut cum Familiaris noster
 ad Te pervenerit, et mandata nostra
 tibi exposuerit, Statim id negotium,
 quod tibi nomine nostro explicabit,
 prompto Studio aggredi, et efficiere
 possis, juxta declarationem hominis
 nostri. Qua in re tunc nobis obse-
 quium.

quum Inguulare, et quod tu à nobis
aptâsti, indubitâte consequeris &c.

Matthias Rex ad omnes Electo-
res et Principes Imperij Seorsim.
Profecturus ad Dietam Norimber-
gensem de nostro mandato Prædo
Patri Domino Joanni Electro, et Com-
Armato Saradiensi, et Magnifico
Venæflao de Boyloviz Oratoribus
nostris Fidelibus Dilectis. Sciētes
dilectiones inter alios Dominos et
Principes Romani Imperii in ipsa
Dietâ

Dieta affuturas, injunximus non
 nulla Scorsim pro mutua inter Nos
 et Amicitias Vestras benevolentia,
 et Charitate deferenda: Rogamus itaq;
 Dominationes Sræ ipsis Oratoribus
 nostris in his, quæ nostro nomine
 relaturi sunt, plenam, et indubitam
 fidem adhibere.

Pausula.

Insuper comendavit nobis plurimum
 Vestræ erga Nos affectum, quod
 nobis summe placuit, et eo magis

Vobis pro tanta in nos affectione
 grates referimus, offerimusq. simul
 Nos vivissimè inter alios Dominos pa-
 ratos, quidquid unquam in offensio-
 nem benevolentiae nostrae comodo
 et honore vestro facere poterimus,
 nec unquam de nobis dubitatis, quin
 eodem favore et studio, quò nostri
 Praedecessores pro vestro comodo af-
 fuerunt, nos quoque aderimus, et pa-
 ratissimi pro vobis sumus facere
 omnia, quaecumq. senserimus ad ve-
 strum

trum commodum, et honorem pers-
tricare.

Matthias Rex ad eodem Dominos
Electores, et Principes Imperij.
Postquam intelleximus Fraternali-
tates et Amicitias Verbaque ad Te-
nendam Diademam, Sicuti olim per
eas constitutum fuerat, Neuburgam
convenisse, ex sempto fideles nostros
Reverendum in Christo Patrem D^m
Joannem Electum et Confirmatum
Paradiensem, et Magnificum Veneco-
laum

laum de Rozroviu, Summum Iudi-
 cem Tabularum Iudicii Olomucensis
 Oratores nostros, presentium assento,
 res ad vos transmissimus, datā illis
 plena facultate, et instructione tam
 de rebus Fidei, quibus nunc Miseri,
 coram Deo de sua Clementia appor-
 tunitatem maximam interitus illius
 Christiano sanguine delibati hostis,
 Tuzcorum Tyranni concedere dignata
 est, quam etiam de differentiis inter
 Nos et Imperialem Majestatem
 versen.

vertentibus animum nostrum et in-
 tentionem latissimè, atq; fideliter
 Dilecti omnibus Vris exponentes, et
 Declarantes. Rogantes Amicitias Vras,
 quatenus in his, quæ nostro nomine
 iidem Oratores declaraturi sunt, in,
 dubitatam fidem adhibere, eosq; con-
 sideratione Fraternitatis et Amicitie
 mutue humaniter et amice exaudire
 velint, et rebus illis per eos propo-
 nendis talem præbere favorem, qua-
 lem nos ab amicitis, et Fraternitatib;

Sectis pro mutua inter Nos bene-
volentia expertamus. Valere opta-
mus, Fraternaliter Vras felicitat.
Dat. Buda.

Matthias Rex ad Papam.
Beatissime Pater, et Domine Cle-
mentissime: post devotam &c:
Postquam ego requisitioni et man-
dato Sanctitati Vre, ut fui semper,
et cupio esse obediens in negotio
defensionis Fidei ea agere, quae mi-
hi posibilia, et quae etiam impossi-
bilia.

filia videbantur, non destiti: jam
 tandem eo deventum quod semper
 antea praedicebam, jam revera ex-
 perior, Turcum Siliis per me ite-
 ritatum, totis in me viribus et studiis
 conversum, ita quippe sum aversatij
 per nonnullos Fideles amicos de pro-
 sta Turcorum Principis, quod etiam
 plures Capitanei mei, et Explorato-
 res de Turcia recoerti confirmant,
 statuisse illam in Vindictam accep-
 se a me nuper injuria omnes suos

conatus, dimissis ceteris Potenta-
 libus Christianis, quos bello preme-
 bat, in me et Dominia mea conves-
 tere, ac usque ad Festum S. Joannis Ba-
 ptistae personaliter cum omni poten-
 tia sua in Dominia mea subintrare.
 Quas novitates Literae Stephani Vaj-
 voda Moldavi inter alias plurimas
 in eadem Lere Sententia allata con-
 firmant, prout ex iisdem literis in
 specie presentibus inclusis, et ad
 Sanctitatem Voam, unâ cum quadam
 Scheda

Scheda Stephani de Báthor Vaj, *
 vobis mei Transylvani transmissis
 Beatitudo Vra cognoscat, intelliget
 enim, quales nunc apparatus ipse
 Turcius faciat, et simul mea Domi-
 nia, et ipsius Stephani Vajvobis in-
 vadat, ut scilicet nos indige constri-
 tos, atq; ad ferendam mutuam opem,
 magis impeditos facilius appropinquat,
 de hoc quidem certi sumus, et id pro
 explorato habemus, omnes suos ap-
 paratus, in presenti contra me, et

ad invadenda mea dominia fieri,
 atq; ad Festum S. Joannis Baptiste,
 si non antea, illum personaliter
 affuturum in Dominiis meis. Ego
 quidem prout Sæpius Sanctitati V^{re}
 declaravi, requisitioni et mandato
 Sanctitatis V^{re} obedire cupiens,
 atq; in omnibus, quibus potuisssem
 voluntati et desiderio Illius obtem-
 peravi, id, quod potui, libenter feci,
 prout facere potui, et in posterum
 paratus sum semper, optatissimèq;
 majora

majora pro obsequio Sanctitatis V^{re}
 Facere, si mihi vires suppeditasset
 ad majora; Sed cum res ista vehe-
 menter ^{me} urgeat, plauuit de iis novis,
 quae verissima certissimaeq; esse com-
 pertum habeo, certiozem Facere San-
 ctitatem V^{stram}, oratamq; Facere,
 ut attentis rebus meis, quanto in pe-
 riculo versent^z, si Turnus ipse, ut du-
 bium non est, suos conatus perficiat,
 dignet^z tandem providere, et nunc
 maxime ostendere cum effectu, et

certitudine, si quid sperari aliorum
 presidio habere debeam; alioquin
 verendum est, ne ego delinquare,
 et aliquod in rebus meis periculum
 immincat, qui sub specificatione
 Sanctitatis Vrae, et etiam crebra as-
 sertione Serenissimi Dni Regis
 Ferdinandi Patris et Socii mei, non
 persona, non denique omnibus sa-
 cultatibus peperit. Sed promptissimo
 animo, maxime ut Sanctitatis Vrae
 mandato morem gererem, me met
 ipsum

ipsum ad omnia incommoda pro de-
 fensione Christianitatis exponi: et
 insuper quantum ex me citò fieri po-
 tuit, prefato Serenissimo D^{no} Regi
 Ferdinando certum numerum Gentium
 pro presidio misi. Quod si V^{ra} Sanc-
 titas nunc mihi providere vellet, eò
 tandem presidio adjutus me, et Do-
 minia mea contra hostiles insultus
 conservare possem, et atq; hoc non
 minus pro bono totius Christianitati,
 in cujus ego antemurali jaceo, quàm

ad gloriam, et honorem Sanitatis
 Vra²: Vel si nihil de aliorum suc-
 cursu sperare debeam, supplicio, dignetur
 Iux me saltem Sanctitas Vra² sine
 ulteriori protractione / quod ego pro
 singulari grāa à Sanctitate Vestra
 efflagito: / reddere certior, ut ego
 ad finem, ademptā, et depositā spe
 alieni praesidii suam aliter rebus
 meis appostune providere.

Matthias Rex ad Agriensem, et
 Aragoniensem Cardinalem.

Cognitō nuper adventu novi ora,
 toris Apostolici Rodisimi Domini
 Theaniensis ad Caesarem cum intellectis,
 semus, supervenisse illum, ut Traita-
 tus illos, quos ad perficiendam inter
 Nos, et Caesarem, Pacem, et Concordiam
 Rodus in Xto Pater Episcopus Affen-
 lanus Summā Fide, et diligentia
 Levit, ipse deinceps prosequeret, scri-
 psimus ad Smam Dominiū nostrū
 et ad Paternitatem Vram, ut non li-
 neret Sanctitas Sua negotium hoc

Superveniente novo Traitatore per-
 turbare; praesertim quod et ipso Trai-
 tatore, tanquam bono et fideli homi-
 ne, et Sedis Apostolicae honorem in
 omnibus preferente, atque nostrum
 non potest non esse contentus, et
 etiam, quodsi ipse Theaniensis, vel
 alius quispiam novus Traitator ac-
 cederet, antequam ad omnium rerum
 perveniret notitiam; confunderet
 magis negotia, quam promoveret,
 Super quo injunximus nonnulla huic
 Oratori

Tractori nostro Ad^o Joanni Vilez
 Electo Sirmienti Sanctissimo Domino
 nostro in presentia Paternitatis Vrae
 referenda, rogantes illum, ut apud
 Summum Dominum nostrum omnem
 diligentiam apponat, quo et nostro no-
 mine obnixius deprecetur, ne mutet
 hoc tempore Tractatorem, sed relin-
 quat in officio suo praefatum Dominum
 Episcopum Asulanum, si vult. Sano,
 quemadmodum si dubitamus, et
 titas sua ex corde s. negotium inter
 nos ad optimum finem perduci, alio,
 quin

quin additō aliō novō Tractatore, et
 ea, quæ jam tractata sunt, facillimè
 confundentur, et antequam Nos ille
 intelligat, vel à nobis intelligatur,
 Frustra tempus elabetur, et negotia
 magis turbabuntur: idq; sequetur,
 quod postea, quantumvis prudens Trac-
 tator interveniat, difficillimè poterit
 negotia ista, quæ jam cum bo-
 na dexteritate in optimos adducta
 sunt terminos, vel in hunc Statum
 reponere, ne igitur his rebus aliqua
 per-

perturbatio fiat, cooperetur Paternitas Vra in Sanctitate Sua, Domino
 Asculano demandet, et committat, ut
 quemadmodum coepit Tractatus inter
 nos solita diligentia prosequatur.
 Plura deinde idem Orator noster et
 Dominus Arigoniensis, et Dominus
 Fermiliensis Paternitati Vra declarabit,
 cujus verbis fidem adhibeat.
 Paternitas Vra, et bene valeat.

Matthias Rex ad Papam.

Beatissime Pater. Post devotam &c.

Gra Sanctitatem Vestram si vult,
 prout non dubito, aliquid boni sequi
 inter me et Imperialem Majestatem,
 ut non sinat præripi, vel interrumpi
 per aliquem alium laborem, et Stu-
 dium Reverendissimi Domini Aſcolani
 Oratoris sui, qui profecto ea fide,
 et diligentia se habemus in pro-
 curanda pace inter me et prefatum
 Imperatorem gessit, ut ejus conditio-
 nis homo nullus melius gerere po-
 tuiſſet. Audio enim nunc Superole-
 nise

nisse aliam creatorem ad Sanctita-
 tem Vram Adm^o Dominum Theani-
 ensem, vellet et illum huiusmodi
 curam paucis tractanda assumere.
 Memoror autem Scripsisse antea
 Sanctitati Vre negotia haec, quae
 inter nos aguntur, tanti esse momenti,
 et difficultatis, ut etiamsi duo Cardi-
 nales per Sanctitatem Vram mitte-
 rentur, primaria auctoritatis Viri,
 non sine labore conducere ad bonum
 finem possent, propter morositate et.

Sastidia Imperatoris, qui rem quam
 summo exiguum plurimum dissiu-
 lat, et vix interdum ad ea, quae sunt
 honestissima, consentit. Verum si
 Sanctitas Vra negotium hoc tractari
 per hos Oratores voluit, neque pru-
 dentiore, neque etiam ita sollicitum,
 neque rebus paucis ex corde affectum,
 et studiosum magis, quam si Deus
 Dominus Aesculannus, mittere huc ad
 utrumque nostrum potuisset: quā enim
 fide, quā prudentiā, et diligentia
 mecum

mecum et cum Imperatore egerit
 habemus, quomodo in omnibus Rebus A,
 postolica honorem protulerit, credo,
 et ex meis Literis Sanctitatem Vram
 intelligere jam pridem potuisse: Nam
 cum is magna in parte jam negotia
 hęc, quę inter nos agunt, intelligat,
 et neutri partium suspectus sit, veremur
 dum maxime est, ne si ipse Dominus
 Theaniensis vel alius quispiam nos-
 trum opponat, turbet magis nego-
 cium, quam componat; quia vestra

Sanctitas id bene^{pro} considerare potest,
 parvo tempore nequaquam posse
 ad notitiam earum rerum, quae inter
 nos agunt, per quempiam magnā
 prudentiā hominem pervenire: ag-
 gredi verò hoc, quod quis non intel-
 ligit, quantum utilitatis lauiat ex
 hoc Sanctitas vā metiat. Ego quidem
 habenus pro devotione mea erga
 Sanctitatem vā, et pro fide, ac
 opinione, quam de ipso Aseulano
 habeo, optimam et sinceram, omnia
 quae

qua cum Imperatore, et cum illo com-
 municavi, Sensique et expertus sum
 fidem, et Studiosissimum Cooperato-
 rem paucis illum esse, qui ita se irre-
 prehensibilem gessit in tractandis
 inter nos, ut nihil prorsus sit, quod
 vel per me, vel D. Imperatorem du-
 bitare, aut suspicari de illo possit.
 Volebam, hinc per literas meas ad-
 monueram eum, ut in adventu Cra-
 torum Imperii nuper adesset, ut
 scilicet pro honore Sedis Apostolicae

et pro majori rerum dexteritate,
 eō presente Tractatus illi, inter me
 et prefatos Oratores agerentur; quō
 tamen impedimento interesse non
 potuit, credo Sanitatem Vram ex
 literis illius cognovisse. Nihil
 minus quidquid tractatum cum ipsi
 Oratoribus fuit, ut per liberas meas,
 et per Oratores proponi feri, de
 omnibus ipsum D. Asculanum fac,
 tum esse certiore: quem Sanctitas
 Vra tanquam fidum et optimum
 coopera:

cooperatorem pacis, ac Mediatorem
 utriusque rerum valde gratum ex animo
 commendo, supplicans, ut si aliquos
 Cardinales, Sanctitas Vra ad tractan-
 dum hoc negotium mittere n^{on} inten-
 dit, vel etiam alium in locum illius
 mittere nolit, neque etiam permittat
 negotia illa, qua jam per ipsam ela-
 borata sunt, per quempiam alium
 tractari, quia id esset potius frustra-
 ri, quam promoveri negotium; potissi-
 mum quod iste jam de omnibus suffi-

Sicut ex informatus est, et melius,
 quàm aliis quispian res illas con-
 ducet. Optarem itaq, ut revocatō
 ipsō Theaniensi potius dicto D^{no}
 Afulano demandet, et committat,
 ut negotia illa solitā diligentia
 prosequat. Quia si ambo manum
 apponent, id sequet, quod et ipsius
 D. Afulani Authoritas minuet,
 et etiam hac, quæ hactenus tracta-
 ta sunt, confundent. Superiusq,
 omnibus oriet, et omne dubitare in-
 cipient

cipient, Sanctitatem Vram non ha-
 bere fidem Asculano, cui alium su-
 permiserit Oratorem, et ideo con-
 fringere poterit, quod utriusque illorum
 minus ab omnibus confidatur: Utilius
 igitur meo Iudicio erit, ut revocato alio,
 Domino Asculano, qui hactenus rem
 illam procuravit hoc negotium, relin-
 quat, et sibi per Vestram Sanctitatem
 distinctius committat, ut quod optimo
 coepit principio, usque in finem eodem
 senore continuet, et perducatur.

Matthias Rex ad Aesculanum.

Ea, quae Paternitas Vestra per D.
 Varadiensem Oratorem nostrum in-
 sinaverat, ut eo referente cognovi-
 mus, rescripseramus protinus ad
 omnia Paternitati Vestre respon-
 sum: Sed cum id nostrum responsum
 pex unum puerum nostrum ad eum
 perferretur, Literas nostras una cum
 puero interceptas acceperimus, et
 literas quidem pex Caesarem visas, Pu-
 erum vero usque adhuc in captivitate
 de

detineri. Responsum nostrum id
 erat, quod Paternitatem Vram docta-
 bamur, ut sine mora Paternitas Vra
 curaret ad hanc conventionem Prin-
 cipum Imperii accedere, et ex parte
 nostra apud Summum D. nostrum in-
 stare, quo negotia Fidei recte pro-
 viderent, et aliquis bonus Finis in
 facto illo sequeretur. Hoc autem
 idcirco optabamus, quia intellexi-
 ramus / Summi Summo D. id signifi-
 camus. / D. Theaniensem aliud la-
 borare

borare, et turbare potius, quam
 promoveri, cuius et nunc consilij
 sumus, et Paternitatem Vramhorta-
 mur magnopere, et quantum potest,
 festinet, ipsam Dietam auertere,
 et Tractatibus illis, quæ de rebus fi-
 dei illis aguntur, pro honore Sini-
 ci nostri intere, atque id negotium
 solita diligentia prudenti adjuva-
 re, quod et ipso Domino Imperatori
 referre poteritis, et aperte dicere ex
 Significatis nostris, Vos intellexistis,
 De

„se literas nostras, quarum conti-
 nentias posterioribus literis nostris
 ad vos referipsumus, cum Puero eas
 deferente fuisse interceptas, quibus
 interrompiendis opus non fuisse eō,
 quod absq. hoc Vos literas nostras
 Suae Majestati declarassetis, et
 cum Scitu Majestatis huc curassetis;
 pro nostro desiderio ad ipsam ^{Die} ~~Die~~
 accedere, neq. esse causam honestam,
 propter quam debuerit puer ille ba-
 julis Literarum detineri. At ex „

„propositis rogamus, ut protinus isti-
 neri astringatis, et quantum pote-
 ritis, vos vel esse hominem, liberi
 Juris, vel non? quodsi ita, vos re-
 manere nullo modo vultis, nisi de-
 lineamini, quin ad Dietam ipsam
 Summi Domini nostri, uti nos Pater-
 nitatem Vram requiri scimus, /
 accedatis, si autem in libertate non
 eritis, vos, et omnibus, et Summo
 Domino nostro significabit, in
 vobis non defuisse, quin ea, quæ de-
 mandata

mandata vobis fuerunt, exequi, toto
 studio curassetis, dummodo impedi-
 mentum à Cesare non intervenisset;
 Et hoc pacto non dubitamus, quin
 vos inde explicare poteritis, et ad
 ipsam Dietam festinare. Valeat
 Paternitas Vra. Dns. Buda &c.

Penum Mandatum.

Nos Matthias Rex Hungaria &c.
 Notum facimus presentium tenore,
 quibus expedit, universis, quod Nos
 animò revolventes, et debitâ conside-
 ratione

ratione pensantes, quanto in pe-
 riuulo Respublica Christiana diu,
 turno tempore immanitate et Savilia
 perfidissimi Turci, Christiani no-
 nimis perpetui hostis, versata,
 et quam enormiter undique discissa,
 et dilacerata propter negligentiam
 et incuriam Catholicorum Principum,
 qui omnibus privatis potius rebus,
 quam publica utilitati insenti,
 et sua curantes, facile ea, quae ad
 Catholicam Religionis, et fidei nostrae
 commodum

commodum necessaria esse videbantur,
 variis dilationibus semper hautes-
 mus neglexerunt, non solum recusam-
 do, imò planè non curando, sed et
 alios huic pio, et sancto operi inten-
 sos, et inexcusabiles prorsus se Deo
 redderent, retrahere, et impedire
 conati sunt; non advertentes in
 perniciem Christiani nominis eru-
 delissimis fidei persecutoribus tribui,
 quidquid opportunitatis et temporis
 à Propugnatoribus contingat auferri.

attendentes itaq; quantam nunc op;
 portunitatem miseriors Deus de sua
 ineffabili Clementia Christianitati
 aperire dignata est, atrocissimi
 illius hostis Turcorum Tyranni in-
 teritu, et quam nunc optima rei
 gerendae occasio diuinitus se offerat,
 ad liberandum Christianum populum,
 eo discrimine, quod Superioribus annis
 totam fere Christianitatem tantis
 cladibus affeuit. Postquam nobis
 innotuit Adversarios ac Hostes S.
 R.

R. Imperii Electores, et Principes,
 Fratres Consanguineos et Amicos no-
 stros ad tenendam Dietsam Norim-
 bergensem, instituto Caesaris concens-
 suti, quemadmodum verissimiliter
 credibile est, ipsos Dnos Electores,
 et Principes presentes opportunitati
 minime defuturos, sed potius ex
 sui prudentia consultaturos, eaq
 oblata Divinitus occasione publica
 defensionis media ordinaturos, vo-
 lentes etiam dilectiones suas facere,

de iis rebus, quae inter nos et Caesarem
 à Principio acta sunt, reddere fir-
 deliter certiores, confisi de fide, le-
 galitate, prudentia, et multiplici
 rerum experientia, Reverendissimi
 in Christo Patris Joannis Cleti et
 Confirmati Saradiensis, nec non
 Magnifici Venceslai de Boglovitz
 Summi Iudicij Tabularum Iudicii
 Olomucensis, Oratorem nostrum
 Fidelium dilectorum plenam, et
 liberam dedimus, vno damus Eis
 per

per presentes facultatem comparandi
 di nomine nostro, et in persona no-
 stra in Dieta Norimbergensi de pro-
 ximo celebranda cum Illmo S. R.
 Imperii Electoribus, Principibus, eo-
 rumq, aut quorumpiam Nuncijs, et
 Oratoribus, alijsq, omnibus, aut alijs
 quibus Simul vel Divisim ejusdem S.
 R. Imperii Oratoribus conveniendi, et
 super provisione contra Turcos Chri-
 stiane Religionis infensissimos ho-
 stes depositiones faciendi, ac etiam

Super differentiis, inter nos et Ca-
 sarem mentem nostram delazandi,
 ac deinde ea, quae iis videbuntur no-
 stro nomine in persona nostra
 tractandi, disponendi, ornandi, pro-
 mittendi, obligandi, assecurandi, et
 confirmandi, omnia denique alia et
 Singula agendi, statuendi, et deter-
 minandi, quae nos ipsi agere, statue-
 re, et decernere possemus, si personam
 liter interessemus, etiamni talia
 forent, quae mandatum exigerent,
 magis

magis Speciale, et Specialissimum
 requirerent, quam presentibus ex-
 pressum, et de quibus hujusmodi foret
 mentio Specialis, praemittendo in ver-
 bo nostro Regio, quidquid circa pre-
 missa, seu aliquod praemissum per
 praetatos Episcopum, et Collegam
 Oratorum nostrorum factum, tracta-
 tumq, dispositum, ordinatum, con-
 clusum, et firmatum fuerit, nos
 ratum habebimus, atq, gratum,
 ipsorumq, sigilla nostro Regio Sigillo,
 post:

postquam detractis, dispositis, et
 Conclutis notitiam habuerimus, re,
 dinemus sine omni dolo, et fraude,
 In quorum omnium et singulorum
 premisorum Fidem, et Testimonium
 presentes literas nostras Secretis si-
 gillo nostro, quo ut Rex Ungariae
 utimur, impendenti fecimus commu-
 niri. Dat. Buda.

Rex Matthias ad Ferdinandum

Regem.

Serenissime Princeps, et affinis nos-
 Rex

Her Charissime, cum Magnificus
 D. Petrus de Aragonia hoc temporis
 intervallō, quō apud nos, et in curia
 nostra agit, optime se in cunctis
 dirigat, et is tum propter Familię
 suę vetustatem, et sanguinis Nobi-
 litatem, tum verō propter honestissi-
 mas, et humanissimas, jucundissimasque
 suas Conversationes, et præcipuam
 morum integritatem, ceterarumque
 Virtutum suarum, præclara merita,
 non modo nobis, verum etiam cunctis

curiam nostram sequentibus, quam
 gratissimus existat, nosque cum
 inter ^{«charos»} familiares habeamus, et sin-
 gulari ipsum benevolentia am-
 plectamur, Eundem Majestati Vrae
 recommitum facere dignum cen-
 sumus, rogantes ipsam, ut hinc de
 gratia sua speciali, qua subditos
 suos amplecti consuevit, tum vero
 nostro intuitu, seu contemplatione
 velit ipsum D. Petrum una cum
 genitrice sua, et in causis, rebusque
 suis.

Suis emergentibus uniuersis, et ita
 commendatum habere, quo hanc ipsam
 Nostram commendationem apud Ma-
 jestatem Vram sentiat fore non
 vulgarem, quam feliciter valere
 optamus. &c.

Rex Matthias ad Gysam.

Beatissime Pater, et Domine Cle-
 mentissime, Accepit nuper quibus-
 dam rumoribus de obitu magni Prin-
 cipis Turcorum, significassem ei
 vestigio Sanctitati Vrae, quae ad me

nova ex pluribus locis delata fuerunt, sed dubitavi, rumores isti, Languam ventis, nati ex authoribus, veritate careant; ob hoc expectabam, donec certior de huiusmodi novitatibus redderetur: jam enim dies quindecim prætereunt, cum primum nova ad me huiusmodi delata. Hesternò verò die certificatus sum. Quod Significo Sanitati Vestræ ut indubitanter Sciat infestissimum illum Christiani nominis hostem
 Tuus:

Turoorum Principem, quinto vel
 sexto die Maii, diem suum obisse,
 et in locum illius Filium suum natu
 majorem substitutum, alterum vero
 Filium minorem natu, qui ultra
 mare in Natuliam tenebat, usurpan,
 di Imperii libidine luensum in,
 gentes copias contraxisse, ei Fausto,
 res, et Adjuutores Caramanorum Fi:
 lium Wozokasont, atq; etiam
 Sultanum Principem auspisse, quos
 etiam /: uti fama est /: maximum

Bellatorum numerum illi conjunxerunt;
 se; hunc verò noviter Eleam Coe-
 sarem coactā similiter rigenti Tur-
 corum manu contra illum processisse,
 et jam usq. ad Nabuliam trans-
 fretasse, atq. ut mihi referunt,
 vel jam ipsos invicem conflixisse,
 vel proximè confluturos. Haec
 quo certa Relatione ad me dela-
 ta sunt, volui nota Facere Sanc-
 titati Vrae, ut cognoscat, quā vi-
 sitatione Clementissimū Deus Fi-
 deles

Deles suos consoletur, et simul intelligat, optimam nunc esse curandorum negotiorum Fidei, divina dispositione occasionem oblatam. Cum hac significarem, supervenerunt Libera Bulla Sanctitatis Vrae missa ad me in literis R^{di} Patris S. Theaniensis Legati Apostolici, quibus Vra Sanctitas Triennales Treugas universaliter omnibus Catholicis Principibus pro liberiori Expeditione, Defensione Fidei indicavit.

Eas Bullas ego Summa cum reve-
 rentia, prout deuit, accepi, et in-
 tellexi, paratusq; sum in iis, et in
 omnibus Sanctitatis Vrae iussis,
 prout etiam per praefatum D. The-
 anensem Sanctitatis Vrae Legatum
 requisitus sum, obedire, oblatq;
 hac opportunitate meas vires col-
 ligere, et intermissis aliis curis,
 ea facere, et operari, quocunq; ma-
 jora pro honore et gloria, ac uti-
 litate Christianitatib; efficiere prosero,
 dum.

Dummodo certus sum si de quo Spei,
 alio liberam Securitatē à Sanctitate
 Vra opto, quod si aliquid Imperia-
 lis Majestas contra me, et Dominia
 mea intra tempus, dum pro defen-
 sione Fidei ouupor, quorunq, modo
 attentaret, Sanctitas Vra auctori-
 tate Apostolica emendabit, et illum
 Censuris Ecclesiasticis compellet,
 et quod Sanctitas Vra, quemadmodum
 in Bullis generalibus scilicet, me
 specialiter sub protectione Sedis

Apostolica cum omnibus Dominis
 meis, durantibus huiusmodi longis
 suscipiat; cum primum igitur ad
 hoc per Sanctitatem Vram consti-
 catus fuero, indubie, quod officium
 mei erit, exequi curabo, et neglectis
 etiam his, si qua contra me inte-
 rim Imperialis Majestas more so-
 litō^{agere, his omni studio} defensioni Christiana in-
 cumbam, ut et Sanctitas Vra, et
 omnes intelligant nihil in me de-
 ficiere, quin totis aggrediar viribus.

quidquid meâ operâ, et Diligentia
pro defensione Fidei Catholica,
contra inanisimios Christiani no-
minis persecutores poterit expedi-
re; nec dubitet, quin Deus ipse
cujus causa agit, mea in hac par-
te vota secundet. Super quo ex pecto-
ritum, et optatum à Sanctitate
Vrâ Responsum.

Rex Matthias ad Cardina-
lem Agriensem.
Reverendissime in Christo Pater,

Amice noster Charissime, quae
 nova de recenti Turcorum obitu
 Principis ad Simum D. nostrum
 significavimus, ex Copiis pre-
 sentibus inclusis Paternitas Vra
 intelliget, quare non opus esse
 judicamus ea his literis repe-
 tere, illud tamen admonendum
 volo, quemadmodum in calce li-
 terarum nostrarum ad Simum
 Dominum nostrum deprecati sumus
 ut Paternitas vestra instare ocellis
 et.

et cooperari apud Sanctitatem Suam,
 si vult, Treugas illas Triennales omni-
 bus Catholicis Principibus pro liberio-
 ri Expeditione defensionis Fidei Catho-
 licæ Authoritate Apostolica inditas
 cum Cæsarea Majestate observamus,
 ad quod observandum sicut ad omnia
 jussa Sanctitatis Suae exequenda,
 quantum nobis sine rerum nostrarum,
 et Status nostri periculo facere licet,
 paratissimi Sumus, tanquam Apo-
 stolice Sedis Filius obediens, et devotus.

Sua Sanctitas certifiuit nos per li-
 teras speciales, quod si quid inter-
 rim, donec nos pro defensione Fidei
 occuparemur, Caesarea Majestas
 solito more contra Nos, et Dominia
 nostra quocumque modo attentaret,
 Summus D. noster emendabit, et ad
 rectificandum omnia interea tempo-
 ris innovata censuris Ecclesiasticis
 Caesarem compellet, id, quod Sua
 Sanctitas in Bullis illis generali-
 bus fecit. Nos specialiter sub pro-
 tectione

Sectione Sedis Apostolica, cum omni,
 bus Dominiis nostris durantibus
 hujusmodi Treugis suscipiat, aliter
 incautum foret, nos, qui naturam
 Imperatoris bene calleamus, dimissis
 in suspensio securi negotiis nostris
 vacare Expeditioni contra Turcos
 deberemus: Verum habita securita,
 te tali, quam optamus à S^{mo}
 Domino nostro, nos majori, quò po-
 terimus, presidio ad Expeditionem
 contra Turcos contrahemus, et neglect,

410

sis etiam sub confidentia talis
 certitudinis omnibus, si qua contra
 nos Imperator ipse interim atten-
 daret, agemus, quò fortius poterim-
 us, oblata presertim hac optimâ
 occasione contra Turcos, speramusq;
 nostrâ diligentia et operâ aliquod
 bonum Christianitati brevi tempo-
 re, Deo nobis pro Fidei tutela la-
 borantibus assistente, certisq; Catho-
 licis Principibus ad hoc opus joium
 similiter concurrentibus pervenire
 valeas.

taleq[ue] scimus edere, quale fortas-
 sis à centum Annis visum non est,
 nec auditum. Rogamus igit[ur] Pater-
 nitatem Vram, ut ad hoc citum et
 optatum à S[an]c[t]o D. nostro respon-
 sum obtineat, et remittat. Quam bene
 et feliciter valere optamus. &c.

Rex. Matthias ad Lappam.
 Beatissime Pater, et D. Clementis-
 sime. Postquam Sanctitas Vra scri-
 ptis meis, et Intimatis, quæ ad illa.
 De revocatione Domini Theaniensis

non Semel dedisse recordor. Fidem
 adhibere non dignata est, quem tam-
 dem exitum opera, et Studia Domini
 Theaniensis habuerint, ex verbis
 Oratoris mei Rdi Patris Domini Jo-
 nis Vitę Electi Sirmiensis. cujus
 propter hoc diffusè Scripsi. latissimè
 cognosces, ex quibus intelliges, ut-
 rum ego rei veritate, et negotiorum
 experientia rationabiliter motus,
 vel Rdi Patris Domini Aseulani
 Suggestione impulsus vera Signifi-
 cationem

caverim, et rem ita se habentem
 prædicaverim V^{re} Sanctitati: Pro i-
 gitur, ut dictum Oratorem meum in iis
 omnibus, quæ Sanctitati V^{re} per eum
 referenda commisi, clementer exau-
 diat, et illis rebus, pro quibus supp-
 plicaturus est, opportunam Provisio-
 nem adhibere, mihiq; ad intimata,
 et Petita mea gratiosum dignetur p^{re}stare
 in ejus Clementia confido: / quàm pri-
 mum dare responsum. In reliquo con-
 servet. &c.

Rex Matthias ad Cardinalem
Agniensem.

De actis in Dieta Norimbergensi
novissimè celebrata Scripsimus ali-
qua Oratori nostro, prout ab ipso
intelliget, Paternitas Vra, à quo
etiam cognoscat, quibus machinati-
onibus Dominus Theanensis contra
nos in ipsa Dieta unus est, qui
postquam ad istas partes advenit,
non sine gessit. Simili nunc cum
effectu ostendit, ut Mediatorem de-
cussit

crisset, sed declaravit se, ut revera
 cognitus à nobis dudum fuerat, Ca-
 sari in omnibus specialem. Quae igitur
 ex tali ipsius fabricatione turbatio,
 non tam nostris, quam rebus Fidei
 secuta est, et qua sequetur, nisi cito
 Primus Dominus Noster provideat,
 partim ex Instructione ad Oratorem
 nostrum missa, partim ex sua pru-
 dentia Paternitas Vra poterit cogi-
 tare, Super quo latius scripsimus
 Oratori nostro, et commisimus, ut

omnia cum Paternitate V^{ra} com-
 munit, rogantes eum diligenter,
 ut colloquiū cum nostro Oratore
 super his habitū velit cooperari,
 et effuere, ut talia rebus Fidei, et
 nostris impedimenta Primus D^{ns}
 noster submoveat, et dignetur
 petitioni nostrae, quam ex verbis
 Oratoris nostri Paternitas V^{ra} clari-
 us intelliget, pro voto nostro re-
 spondere, qua in re, ut summam et
 exactam diligentiam Paternitas V^{ra}
 adhibeat.

adhibeat, eam Summo opere hortamur;
 Siat autem Paternitas Vra; quod
 promissio huiusmodi Subsidij non ab
 aliis, sed solum à Ducibus Saxonie
 facta sit, qui nobis vehementer
 adversantur... Et licet non credamus,
 quemadmodum certificati sumus,
 ut subsidia Imperatori contra Nos
 conferantur, quae etiam pro Salute
 publica contra Turcos, tot annis re-
 cusata sunt, tamen non erit malum
 talibus impedimentis in tempore

obviare. Scimus autem, et id pro
 comperto tenemus, ut quam primum
 Scimus Dominus noster aliquem ido-
 neum ad ipsos Principes, revocatō
 prius Dominō Theaniensi transmise-
 rit, Laile Principum animos immu-
 tabit, et negotia ipsa, dum modo
 sua Sanctitas iis rebus ex corde fauent
 in pristinum statum reponentur.
 Valeat Paternitas Vra. &c.

Res Matthias ad Joannem Epi-
 scopum Augustensem.

Reddita Nobis sunt literae, quas Sa-
 lernitas Vra de actis in Dieta Norim-
 bergensi ad nos misit, ex quibus intel-
 leximus ea, quae ad Nos scribebantur,
 Et licet pro veteri amicitia, et notitia,
 quam cum Salernitate Vra habuimus,
 meliora nova nobis per eam munia,
 si expectassemus, tamen hoc quoque,
 quod nobis significare voluit, gratè
 suscepimus, quid autem ad ea respon-
 derimus ex literis ad Principes Imperii
 Scriptis, intellex quoque etiam Salernitati.

Vræ id responsum referibi fecimus,
intelliget Salernitas Vræ.

Rex Matthias ad Duem
Venetiaram.

Cum nuper quædam navis iussu
nostro per homines Capitanei nostri
Signum adduceret, ut in ea gentes
nostre, quas in subsidium Socii
nostri, ac Patris Serenissimi Regis
Ferdinandi contra Turcos paravera-
mus, traicerent, relatum est nobis
per Capitaneum nostrum, illam
fuisse

interceptam, et ad requisitionem
 Capitanei nostri predicti minime
 restitutam. Ene res cum prae-
 nostram expectationem facta sit,
 et id nobis persuadeamus, non Scitu,
 et voluntate Dominationis Hæ, maxi-
 me cum non vetustam amicitiam, et
 bonam viuitatem, quam cum Dilectio-
 ne vestra habemus, in nullo unquam
 temeraverimus; neque etiam temerare
 intendamus. Rogandum itaq; duximus,
 Amicitiam Hæ, et presentibus ad,

monendam, quatenus præfatam na,
vin dicto Capitano libere restitui com-
mittat. Qua in re Dilectio Præ faci,
et Nobis complacentiam Singularem
et se Fautricem utilitati publicæ, ac
rebus Christianis ostendet; nostræ
vero expectationi, et mutua benevo-
lentie respondebit: pro quo et Nos
ostendemus, et offeremus nos amici-
tie Præ ad majora. &c.

Rex Matthias ad Comitem
Thieronymum.

Illustris Amice nobis Dilecte. De
 officiosa benevolentia humanitatis
 tue erga nos, et dignitatem nostram
 de omni ejus humanitate nobis im-
 pensa, quam et multis afferentibus,
 et præcipue isto Rdo Patre Joanne
 Vitę, Electo Sirmientiensi Cratore no-
 stro declarante cognovimus, grates
 dicimus Amicitie Præ infinitas, et
 nos vivissim eidem offerimus ad omnia,
 quæ factō nobis possibilia sunt, pro
 ejus complacentia, et amore; unde

et quædam injunximus prefato
 Oratori nostro, amicitia sua à no-
 bis referenda, rogantes eam, ut ejus
 diutis et relatibus, in omnibus, quo
 nostro nomine dixerit, indubitatam
 fidem adhibeat. Et nos ad honorem
 nostrum, ut solet, habeat comendatoy.
 Dat. Lv:

*
 Rex Matthias ad Michaelem
 Lanossij.

Agilis nobis dilecte. Iteratò aucupi-
 mus, te inter fideles nostros singulos
 certos

certos rumores de obitu nostro spargere, et certas motiones, ac tumultuationes rursus per te inter ipsos, si, culos incitari, quo, quam bene respondant Fidei tuae, et expectationi nostra de te, tu ipse bene considerare potes. Scis multas jam enormitates, quas contra nos seivisti, tibi Suisse à nobis dimissas, et post multa mala per Te perpetrata, quibus nostram Majestatem saepius offendisti, jam aliquoties grām per Nos tibi

Sactam esse; quod semper idcirco fe-
 cimus, et ob hoc Clementia in te
 usi sumus, ut tu aliquando conuer-
 sus alios quoque Fratres tuos ad fide-
 litatem nostram, siuti pax esset, di-
 rigeres potius, quam istas novitates,
 et turbationes inter ipsos Seminaris.
 Quod tuas nobis vehementer displi-
 cere, et eo magis, quod tu conatus
 es, talibus rumoribus et turbationibus
 ipsos pueros, qui ad nostra servitia
 proficisci parati erant, a nostris

obsequiis revocare, cum quibus etiam,
 nescimus, quas rursus motiones laudare
 dixeris; Super quo fidelitati tuae man-
 damus, aliud omnino habere nolente,
 idq; tibi firmiter injungimus, quod
 si unquam grāam nostram promo-
 veri cupis, in continenti cum hęcen-
 sis simulis ad Stephanum Vajvodam
 Moldaviensem fidelem nostrum di-
 lectum proficisci, ibiq; nobis sincere,
 et hoc tempore, cum ipse auxiliis
 indigeat, assistere, et auxiliari debeas,

nam si aliter fuerit, certus esto, quod
 tu Suspendium non evades, si veri
 jussa nostra executus fueris, et
 in hoc nobis tuum Servitium osten-
 deris, non respiciemus ad tua mala
 gesta tua, Sed nos te in gr^am no-
 stram capiemus, aliud ergo, prout
 gratiam nostram promoveri cupis,
 facere non presumas. Bude etc:

Matthias Rex ad Cardinalem S:
 Petri ad Vinula pro Archi-Episcopo
 Patravensi.

Singularis humanitas et affectio,
 quam Paternitas Vra erga Nos Sibi
 in perpetuum devinavit, Sicut hoc, ut
 quod maxime cordi nostro Promoonem
 videlicet Adipisci in Christo Patris
 D. Simeonis Archi-Episcopi Patra-
 censis, Amici nobis valde chari,
 pro quo frequentatis jam antea mult;
 precibus, novissime iterato ad Spem
 Dominum nostrum Scriptimus, Paterni-
 tati Vra fiducialiter commendamus.
 Sperantes operam ipsius pro bonitate

Solita minime nobis in hac parte
 defuturam. Optaremus illum, et
 magnò cordis desiderio cuperemus
 ad apicem Cardinalatùs pro nostris
 obsequiis promoveri, non profecto
 alià de causa, nisi quia illum sin-
 gulariter diligimus, et pietatem
 habemus de illo, quòd talis Viri Viri-
 tutibus et doctrinà spectatus, et
 omnium pro suis expectatione ma-
 jor, cujus vita et pubertas, qua-
 cumq; dignitate illustrari meretur,
 in

in eo sit Patu constitutus, ex quo
 etiam vellet rebus publicis pro-
 desse, et suam industriam atq; re-
 rum gerendarum experientiam de-
 monstrare, minime posset, cum omni
 auctoritas, omnis Ecclesiastica, digni-
 tatis aestimatio penes Reverendissimos
 Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales
 imprimis consistat, quos licet sua-
 mus omni legalitate et doctrina pra-
 ciosos, tamen, si is quoq; de quoti-
 dianis, quod illum Senatuum clarissi-
 mum.

mum, Solicitudine sua minime defor-
 mare; Idcirco rogamus Paterni-
 tatem Vram, ut quantum libebit,
 illi id facere cum honore, exacto
 tempore, hoc est, cum libera nostra
 Sanctissimo Domino nostro pro ipsius
 Patratensis promotione scripta pre-
 sentabunt, quas maxime optaremus
 per Paternitatem Vram presente
 Illustrissimo Comite Hieronymo ami-
 cō nostro charissimō presentari
 cooperetur: propter nos, ut sua sanc-
 titas

fitas dignetur preces nostras in hac
parte exaudire, et illum virum, qui
non nisi honori et utilitati Sancte
Romana Ecclesia esse poterit, in prima
Creatione Cardinalium ad apicem
Cardinalatus promovere: habeat in
hoc sua Sanctitas, non tam persone
illius meritorum, quam nostrorum ob-
sequiorum rationem. Pro quo Nos
ad obsequia Sancte Sedis Apostolicæ
strictius obligabit. Quicquid autem
Studii et Diligentia in hoc Laborsitas

Ira impenderit, sciat hoc totum
 nobis impendisse, et si compositus fue-
 rimus opere Paternitatis V^{re}, cui
 soli inter Adspicos Dominos Cardi-
 nales de hac re exspectati, ut pro-
 missum est, gratia scripsimus. / multi
 alteri, quam Paternitati V^{re} post
 s^mum Dominum nostrum hoc bene-
 ficium nobis factum adscribemus, et
 semper cogitabimus, quo vicissim hu-
 manitatis officio Paternitati V^{re} gra-
 tificari debeamus. Quam benevalere
 optamus.

optamus. Dat. Buda. &c.

Rex Matthias ad Cardinalem
Agriensem.

Litteras de manu Paternitatis Vrae ad
nos scriptas accepimus, in quibus scri-
bit se tandem in urbem revertisse,
omnibus rebus destructis, vestibus, et
cellis, ac foenis consumptis, ac omni
suppellectile annihilata, id tantum
commodi de triumpho Turcorum re-
portasse, de reditu Paternitatis Vrae,
profecto gaudemus, verum de rebus

amissis conqueri et nos possemus
 Paternitati V^{re}, quod, cum nuper
 Paulus Rini Capitanus noster ex
 mandato nostro cum gentibus nostris
 in Serviam concederet, iniquante
 hyemis tempore, in maximo luto, et
 continuis in bribus omnia arma,
 Sella, froena, Vestes, et armamenta
 militaria fuerint tibi et gentibus
 nostris destructa, Latis, consumpta,
 et amissa. Postquam vero Deo fa-
 vente cum triumpho reversus es,
 non

e Piemonum, quo Palernitas Vrae
 ab illa belli molestia receperat, con-
 sulit, neq; deinde Romam venit, Sci-
 licet in urbem ad restaurandas vires,
 et reficienda amissa valde commoda,
 Sed rediit ad Tömösvár, locum urbi
 Romanae, et Piemonio multo dispa-
 rem: Si igitur Palernitas Vëstra mole-
 stiarum, quas passa est, memor, in
 illis Romanis deliciis adhuc de amissis
 conqueritur, consideres, quid
 isti pauperes nostri facient, qui

et in bellis non sub capello, neq3
 sub iis deliatis tentoriis, neq3 in
 habitu illo insigni, atq3 splendido,
 longe, latèq3 non modo ad legenda
 corpora humana, verum etiam ad
 cooperienda jumenta diffusò et pro-
 tensò, sed in nuda terra, et sub con-
 cinnis imbribus, madidi, atq3 lutosi
 quieverunt: deinde vero non ad Ro-
 manas delicias, sed ad solitas miseria
 redierunt. * Cum igitur ita Paternitas
 Iſa consideraverit inter ea loca re-
 Auradonij.

Staurationis sua solite poterit no-
 strorum laborum damnis, suis et
 nos suis compatimur, vicissim compa-
 ti, atq; istorum exemplo se reputare
 longè feliciem, ac gloriosum. Cogno-
 vimus et hoc, quod Summus Dominus
 noster, et Sacrum Collegium cum Cra-
 tore novi Turci, ac Serenissimo Dñō
 Rege Ferdinando Patre nostro nihil
 concludere pluribus rationibus baserunt,
 ad hoc, quid aliud dicamus, non habe-
 mus, nisi quod Summus Dñs, et Sacer

cetus Cardinalium, qui hanc Summā
 prudentiā considerant, et intelligunt,
 parte duntaxat unā discussā, aliam
 intactam reliquerunt. Nos profectō
 si interfuisset Consilio, longe aliud
 basissemus, quod in rem communem,
 et utilitatem Patri nostri magis
 conduxisset, ut videlicet omnino pa-
 cem cum Turco, quae nunc sponte
 offertur, etiam quosvisset, quod facere
 multis de causis debuerat, nisi pro-
 priam, et totius Regni sui, ac uni-
 verse

versa Italia perniciem velit. Primo:
 quod ipse Latex noster multa per
 Turcos detrimenta novissime passus
 sit; Secundo: quod gravissimas ha-
 buerit expensas in Bello, quod in-
 struxerat ad illos repellendos, quod
 cum pluribus annis regni nequiverit,
 id non considerant, quod ipse impo-
 tenco erit ad resistendum eis, si. Secun-
 do eum invadat. Tertio quia nos in
 presenti aliis prepediti, siquid illi
 contringeret, juvare, siul prius non

proferemus. et quarto, quod ab illo
 Vallona non longè distat, ex quo
 loco, nisi bene sibi et rebus suis pro-
 spiciat, poterit error novissimus per-
 jor priori contrigere, et unum aliud
 Histruntum sibi auipere, de quo multo
 difficilius erit Turcos expugnare,
 stantibus praesertim iis terminis,
 cum et Simus Dominus noster
 plurima in classem exposuerit, et
 ad ferendum subsidium non satis
 dispositus foret. Si aliquid secundario
 cum

cum Domino Patre nostro contingat:
 quod futurum non dubitamus, si pax
 cum illis ad tempus non sequatur, vi,
 Debit Paternitas Vestra, quale peri-
 culum toti Italiae imminet, et quan-
 tum omnes incipient pacem cum Tur-
 co ad tempus salvere, multo preestitisse,
 quam imparatos sub dubio in goer-
 ris permansisse. Quod si nos cum Patre
 colloqui possemus, nos profecto aliter
 ei suaderemus, et adhuc plures in-
 super causas diceremus, propter

quas multo præstaret, pacem cum
 Turcis facere, quam in guerris per
 manere; nescimus enim, qualiter
 est Sanctissimus P. noster de nego-
 tio Turcorum informatus, siuti ex
 Brevis sue Sanctitatis ad nos misso
 vidimus; quod Scilicet morte Turco-
 rum Tyranni subsecuta, et dissensio,
 ne Filiorum de Imperio invicem
 contendendum, multe Civitates, et
 Provinciae ad Christianorum nomen
 auditum deferunt, quae nihil aliud ex-
 spectarent,

spectarent, nisi presidium Chri-
 stianorum; quorum id velatu sani-
 tatis *Pra* aueperit, nobis certe Con-
 trarium quotidie offert, quod Sili-
 et novus ille Tyrannus licet cum
 Fratre dissideat, in suo tamen Regi-
 mine ita firmatus est, ut de Impe-
 rio suo nemini dubium sit; Ubi vero
 sint illae Civitates et Provinciae, quae
 ad Christianum nomen defecerunt,
 nobis multum investigantibus nemo
 dicere sivit; hoc tamen fide dignu^m

relatu refert, quod usque modo ille plus
 profuit, quam defecit; et ideo vo-
 lumus sic rebus Christianis consulere;
 ut ipse Summus D. Noster, qui duos
 labores, et durissimas expensas no-
 vissimè sentit, in periculo esse non
 videat. Quod vero inter alia Salu-
 nitas Vra scribit, quod Sanctissimus
 D. Noster ex corde nos diligit, grāas
 diuinus infinitas Sanctitati Suae, quod
 nos Filium sibi deuotum et obsequenti-
 perennali Clementiā et amore prose-
 qui

„ qui dignetur, nec aliud optamus à
 Sanctitate Sua, quod nos contra emu-
 los nostros partes nostras bene defen-
 demus cum adiutorio Dei, quod alii
 prius contra nos, quam nos contra alios
 Sanctitati Sue conquerebatur, quod cum
 evenerit, tunc optamus, ut gratia et
 Clementia Sanctitatis Sue non deficiat
 nobis. Vidimus praeterea Iudicium
 et Sententiam Paternitatis Vre, qua^m
 habuit in liberis Principum Imperii
 ad Simum D. Nostrum contra nos

mistis, quæ licet ex optimo processerint ingenio, et aulam distantis sententiam redoleant, non tam egregie
 Seret Reverendissimus D. Cardinalis Agriensis, si in opinionibus suis recensitis, quæ veriores esse debuerant, non attigit: Id enim factum est, quia à vestra Schola longe sepositus, et etiam Consiliorum Imperii Brin-
 cypum non omnino conficius, ea tamen amolavit, quæ prudenti ingenio compleri potuit, non autem ea, quæ à
 remotis

remotis peripere nequeunt, Sed Nos
 et damus in hac parte veniam, et in-
 genuum illius minime collaudamus,
 qui fecit, quod potuit, quia Sacer-
 doctores in dictis suis plerumque er-
 rant, et liber retractationum B.

Augustini extat, quem solus ipse
 errorum suorum conscius conscripsit.
 Scimus autem, quod si ea omnia
 que apud ipsos Principes aguntur,
 in notitiam Rdi D. Cardinalis A-
 griensis devenissent, aliam protulisset
 sed

, set de iis rebus Sententiam, et longè
 Diversam ad nos opinionem suam trans-
 misisset; Nos autem nihil optamus aliud,
 nisi, ut Paternitas Vra grām Sini
 D. nostri Nobis conservet, quā conservatā
 nullius auxilium implorabimus; Sed per-
 ses nostras Deo faciente contra omnes vi-
 riliter defendemus, et quidem ita, ut o-
 mnes Imperij Principes, et ipse Caesar
 videre cupiant, quem compulerint.
 Valeat Paternitas Vra, et patiatz ali-
 quando nos erga eam Satyros esse.

Buda 10.bris 1481. *

Rex Matthias ad Papam.

Multa Sanctitatis Vra Brevia me ad
pacem et Concordiam cum Imperatore
Romanorum exhortantia accepi, et post
alia unum novissime allatum est, in
quo Sanctitas Vra scribit, non sine
magno animi dolore intellexisse, Trac-
tatus pacis, qui inter me, et Impera-
torem tanto studio procurati sunt, ef-
fectum nullum hactenus habuisse, licet
Sanctitas Vra, et Oratores ad id missi

omnium adiutamento, quod presta-
 ri potuerit, ad hanc rem saluber-
 rimam effectui deducendam non de-
 fuerint, Fateor Beatissime Pater,
 Sanctitati S^{ae} complures exhortationes
 ad pacem feripe per Brevia, et etiam
 Oratores suos ad eandem rem prom-
 vandam destinasse, verum et ea res
 effectui deducta non est, non meâ culpa
 id accidit, qui cum omne justum et ho-
 nestum subterfugiat, primus tamen
 querelas deponi procurat, et aliam de

eo iniungere quare, in quo foret jure
 et merito ipse accusandus. Novis Ro.,
 reverendissimus D. Baltes Episcopus Assen-
 larius, qualiter ad omne justum et ho-
 nestum ipsis Cratoribus Sanctitatis
 Vestre presentibus, me semper obtuli,
 Sed potius / ejus culpâ id venit / nu-
 per Crator Sanctitatis Vre ad eam rem
 ante alium missus culpandus est, coram
 quo, quas ipse oblationes fecerim, et
 quam promptum animum meum ad
 amplectendam pacem illis seorsim, et

cum Oratores Imperii presenteades-
 sent, declaraverim, dummodo Impera-
 tor vivissim vellet iusto et honesto
 manere contentus, poterit idem facile
 testimonium perhibere, de quo et plures
 liberae meae ad Sanitatem Vram Scri-
 ptae testificari potuerunt, quantum
 ego meo Iudicio Sanitati Vrae a Prin-
 cipio submiserim, et quali me non
 semel, sed pluries obtulerim Iudicio
 et Sanitatis Vrae deliberationi velle
 esse contentum, dummodo Imperator
 hoc

hoc idem Saceret, verum effui nullā
 industriā potuit, ad hoc ut Imperator
 consentiret, quin imò dum nostram aequi-
 tatem et innocentiam subvertere nitit̃,
 Leuit, ut certi Principes Imperii, quos à
 Principio tibi favorabiles moveram,
 non auditā meā Iustitiā causam illius,
 Iuri et innocentia mea longe antepone-
 rent, et in Favorem illius me perperam
 apud Sanctitatem Vram auxfarent, quod
 noluerim Imperatori ad omne justum
 se offerenti justo munere contentus.

Quod quam verum sit, quondamque
 partes ~~ad~~ ^{me}, et Sanitati V^{ra} De hoc
 experiri libuerit, efficacissimis ratio-
 nibus demonstrabo, non enim profecto
 is sum, qui dissidia et altercationes
 privatas, publicas totius Christianita-
 tis defensioni preferrem, nisi multis
 irritamentis ad hoc invitus coarctarer,
 mallet. Sicut saepius scripsi, quantum
 in me esset, vires meas, hoc praesentim
 tempore, prout V^{ra} Sanctitas scribit,
 quam Deus ex alto viam rebus Christia-
 nis.

nis aperuit, ad publicam Christianam,
 satis salutem convertere: Scias igitur
 Sanctitas Vra, nunquam in me fuisse
 defectum, neque negligentiam, quo minus
 monitis, et exhortationibus Sanctitatis
 Vrae, quas ego, prout obediens Filius
 semper cum omni devotione suscipio,
 parvissem, si alij quoque itidem facere
 curassent, de quo tunc melius certifi-
 cari poterit, cum volueris causam par-
 tium ipsas recto iudicio examinare, pro-
 ut de hoc latius mentem ^{in xpo} Adscribam. Amen

Dominus Cardinalis Agriensis una
 cum oratore meo Adissimo D. Sirmi-
 ensi explicabunt, cum audire Sancti-
 tati Vrae libuerit, iustitiam nostram
 fideliter declarabunt, à quibus Sanc-
 titas Vra cognoscat, me à justo et ho-
 nesto nunquam retraxisse, imò et
 prius obtulisse me, presentibus Sanc-
 titatis Vrae Oratoribus, et nunc offerre
 parituro iudicio Sanctitatis Vrae,
 quandoquaque Sanctitas Vra voluerit
 Differentiarum causas ex utraque parte
 cognos-

cognoscere, et justitiæ meæ sententiā^m
exaudire; spero equidem, et id mihi
de Clementia et bonitate Sanctitatis V^ræ
propterea, quod Sanctitas V^ræ, quo Com-
munis omnium Pater, et Dominus existit,
cum rem hanc judicialiter discusserit,
non cogel me ad jura mea quacūq;
ratione alteri reddenda: nec faciet, ut
id, quod mihi jure debet, per me qua-
literūq; amittat, ubi verò Sanctitas
V^ræ me ad monet, ut considerem, si in
hujusmodi dissensione perseveretur,

quantum Christiani Sanguinis effusio-
dendum sit, qui à nostris manibus
coram Deo in Summo iudicio erit re-
quirendus, hoc credo, Cater Clementissi-
me, et indubitate teneo, quidquid
Christiani Sanguinis in hac dissen-
sione fuerit, ab illius manibus requiri-
rendum, qui huic dissensionis causas
et occasionem praestitit. Quod si ita est,
profecto nunquam illi Christiani Sanguinis
effusio à meis manibus requiri-
retur, qui coactus et provocatus ad hanc
diss.

dissensionem deveni, Sed ab illius pro-
 priis manibus requiretz, qui datis plac-
 ribus occasionibus, et illatis maximis
 injuriis me invitum ad hanc dissensio-
 nem provocavit. Conservet Altförnuus
 Buda. &c.

Rex Matthias ad Eundem.

Admonuit me crebrius Sanctitas
 Vra per plurima Brevia, ut hanc oca-
 sionem, interitus Magni Turci, distri-
 dentibus inter Te de Imperii Filiis,
 a Deo rebus Christianis oblatam

non negligerem, sed aliquid agerem,
 quod esset ad Salutem Reipublice Chri-
 stianae. Ego vero tanquam Filius
 obediens Sanctitatis Vrae, qui ejus
 monita omni semper cum devotione
 suscipio, et mihi possibilia onera
 pro honore Sanctae Sedis Apostolicae
 subire non recuso, volens parere mo-
 nitio Sanctitatis Vrae, qualem nuper
 apparatus sub conductu Capitanei
 mei Generalis Magnifici Pauli Liti-
 nisi institeram, quo gentium robore
 in

in Serviam transmiseram, prioribus
 literis meis significaveram Sanctitati,
 V^{re}, et comisi oratori meo Rod.
 Sirmiensi illa Sanctitati V^{re} latius
 declarare. Et quoniam incertum ad,
 huc habeam, quem tandem exitum
 profecto res illa habitura esset, pot.
 lius eram gentium mearum Sueborum
 significare Sanctitati V^{re}, quod ipse
 Capitaneus meus Paulus Kiri
 postquam in Serviam penetravit,
 usque ad Kurzgelen progressus, nullo

nullo prorsus resistente totam illam
 Regionem ferro, et igne liberè va-
 stavit; deinde captā ingenti praeda
 cum maximo indigenarum Comitatu
 et multis Barbarorum spoliis onastus
 prosperè, et sine omni gentium no-
 strarum damno Salus rediit, prout
 omnia Adus D. Cardinalis Agrien-
 sis una cum oratore meo Ad. Do.
 Sirmiensi, quibus totam rei gesta-
 seriem diffusè proscripti, et simul
 literas quardam ad me de his rerum
 successibus

Successibus ab illis partibus illatas
 mihi, Santitati Vestræ laus deda-
 rabunt, et, si placuerit, illas eas-
 dem literas in specie ostendet. Pro-
 igitur Santitatem Vram, ut dignetur
 hoc obsequia mea, quæ ad exhorta-
 tionem Santitatis Vre pro bono et
 incremento Reipublicæ Christianæ
 Seci, tanquam prius Pater, et Clemen-
 tissimus Dominus Paternâ Clementiâ
 suscipere, et acceptare, cum videat me
 monita sua et exhortatione prompta

cum devotione prout deotum filium
 dect, semper suscipere, sciatq; para-
 tum me fuisse semper, et ex omni-
 bus jussionibus sanctitatis Vre, qua
 per me perfici possunt, obedire et
 dei sancta Apostolica obsequi.
 Conservet Altissimus. Buda &c.

Rex Matthias ad Cardinalem
 Agriensem.

Quodvisse potuit Paternitas Vra,
 Reverenda, tametsi ab urbe Romana
 et a rerum nostrarum curationibus

longè abfuerit, quales nuper appa-
ratus exhortationibus Sanctissimi
D. Nostri, permoti feceramus contra
Turcos, et quanto gentium robore si-
delem nostrum Magnificum Paulum
Kinisi Generalem Capitaneum gentium
nostrarum destinaveramus in Servia,
verum, quia credimus Paternitatem
Vram non omnium, quae ibi gesta sunt,
habere notitiam, ex quo in tanta ler-
varum distantia certus rerum gesta-
rum rumor, ita subito diffundi non

potest, placuit omnia ex ordine si-
 gnificare Eternitati Vrae, ut ipsa
 una cum oratore nostro Pimienti
 Vocali Sermore, si neceperit, omnia
 Santissimo Deo nostro referre, et de-
 clarare Siat. * Secundo die Festi omnium
 Cantorum, quae erat dies Veneris Pau-
 lus Kimiri, ita antea cum omnibus
 gentibus nostris putato duobus, et
 triginta millibus hominum bono
 modo preparatis, ex Castris nostris
 Tomosvax discessit, et omnibus, qui
 Domi

domini sue parati jussione illius
 expectabant, intimavit ad diem Do-
 minicam, qui proximus erat in vado
 horam ad se convenire, quod et factum
 est. Sed eadem die, cum multi domo
 profecti diversis itineribus ad illud
 vadum conveniunt, accidit unus casus,
 qui tametsi hostibus non incrementum
 exhibuit, nobis quoque etiam ob amissio-
 nem unius notabilis Familiarii Fi-
 delis nostri fuit, non parum infau-
 rus. Nicolaus et Andreas Tököly*.

cum centum Equitibus ipso die iter
 aggressi, dum alio itinere ad vadum
 contendunt, quadringenti Turci, qui
 in insidiis latuerant, subito ex nemi-
 re effusi, in eos irruunt, et nihil
 tale formidantes repente circumdant,
 tum illa tantâ multitudine conspei-
 ta, cui se impares videbant, currus
 oneratos ex templo circumlocant,
 Septe intra ipsorum currum Septa
 concludunt, Turci vero nemori, quod
 cum illis contiguum erat, protinus
 ignem

ignem inieciunt, ut flante contra
 nos vento, carrus compurerent, ubi
 igitur carrus nostrorum ardere coepe-
 runt, nostri in pugnam cum illis con-
 gressi, ab hora nona usque ad Solis
 occubitum viriliter pugnant: cecidit
 in eo conflictu magna pars Turco-
 rum, et nemo, ut fertur, sine vul-
 nere discessit. Nicolaus Töröly dua-
 bus hastis in ipso pugna principia
 trajectus non desistit, quin usque ad
 finem diei cum eisdem acriter con-

fligeret, deinde conversis illis in
 fugam ipse multis vulneribus con-
 fectus, unâ cum Fratre suo Andrea,
 qui similiter plura vulnera accepit,
 domum suam reversi sunt, et ipse
 quidem Nicolaus eodem die ex illis
 vulneribus, tantummodi factâ Con-
 fessione, et Cômunione Sacramen-
 tali ex hac luce decessit. Andreas
 verò cum illis vulneribus graviter
 decumbit, de quo adhuc incertum
 habemus, utrum reviviscere possit?
 quin:

quinquaginta ex nostris in loco cer-
 tamini fuerunt fraudati, nec ali-
 quis, exceptis tribus sine vulnere re-
 versus est: Dum itaq; alii in vadum
 contendunt, interea Ladislaus de
 Rozgon Capitanus noster Belgradi
 et Vok, despotus Servia nares ad tri-
 bucandas necessarias, sicuti nos eis
 antea mandaveramus, vadum versus
 deportabunt, contra quos Sajoda de
 Zmederon nomine Bender, qui se
 Dominum Servia scribit, amplā Tur-

eorum manu accessit, stipatus, sed
 illi, et ut ad custodienda, deducendays
 ipsa navigia bene provisio, cum
 ipsis subito congressi plurimam
 partem ipsorum trucidarunt, Vaj-
 voda ipse vix cum paucis Saluti
 sue consulens, insertantibus nostris
 Trepidus in Zmederon se recepit.
 Postquam igitur nostri trajecti sunt,
 Paulus Kimiri Junio remealsich
 ad explorandos locorum situs cum
 cetera parte gentium nostrarum
 pro.

praemiserat, qui dum iter caperet,
 Vajvoda ex Castro Columbarum, quod
 idiomatico nostro Galomborg dicitur, *
 cum mille Equitibus subito erumpens,
 illos invasit, cum quibus nostri in
 pugnam congressi, Deo hic volente
 feliciter pugnârunt, nam ab ipso
 Certaminis loco majorem partem ex
 eritus illius trucidârunt, reliquos
 captivarunt, et ad Paulam Niniri
 in Vinculis deduxerunt, qui eos omnes
 praeter unum iussit dissecari. Ipsum

Rajvodam, qui in Saga Salutem
 querere, ac citatō equō in praesa,
 Inm Castrum recurrere festinabat,
 Salsuik ipse insecutus, in ipsa Ca.
 * Stri Columbarum porta decollavit:
 ex alio verō latere praefati, Ladis.
 latus de Roggon, et Despotus Rascia
 cum navibus progressi, ulterius
 iterum felicem habuerunt cum Tur.
 cis conflictum, qui cum pluribus
 navibus Super nostros iruerant,
 Sed nostri, omnibus illis usque ad unum
 fruidat.

Arundatis, et Submersis, quatuor et
 viginti naues ipsorum receperunt,
 nulloque postmodum resistente, omnis
 exercitus noster usque ad Kurzoloype,
 netrauit, ibique castris locatis, Paulus
 Kinisi duodecim dies demoratus est,
 omniisque illa Patria ferro, et igne vastata,
 adductis Scum plus, quam quinquaginta
 millibus indigenarum, et mille natura-
 libus Turcis, viris Arennis et equitibus,
 qui cum Filiis et Filiabus ac uxoribus
 ultro ad ipsum Paulum confluxerunt,

et secum egressi sunt ad Servitia
 nostra, atque cum multis hostium
 spoliis, ac optimâ favente Deo pro-
 speritate, reversus est in Vadum, ubi
 duas munitiones crexit, ad custodiam
 Vadorum, quorum aliud Haram, aliud
 * Levij nuncupatum. Si tempus patietur,
 erigetur, et fortius in Vado, quod
 dicitur Passasin. Postea accepimus
 Sajvodas, tres Turcos, videlicet pro-
 fatum Ghender, Bassa Aligerigh,
 et Nan Eohenicz in quadam Insula,
 quo

quæ est contra Imederon, unam munitionem exisse, atq; ibi sese forti, sicasse, ut prohibeat inde nostris navibus ascensus et descensus, ad quos expugnandos Paulus Kiriri nunc iterato auescit, quid sequetz adhuc incognitum est; quidquid tamen sequetz, simul et certificati fuerimus, faciemus Paternitatem Vram de omnibus certiorum, quam rogamus, ut hac omnia presente Oratore nostro, Sanctissimo Domino nostro referat, et si placeat,

literas, quae nobis ex illis partibus de
 iis rebus gestis allatae sunt, quas Paterni-
 tati Vrae in specie misimus. Sane:
 Titati Sua ostendat, et commendat eadem
 obsequia nostra, rerumq; nostrarum
 curam melius deinceps habeat, ut quod
 praeteritis temporibus aliis impluisse
 Paternitas Vra neglectis, majori solli-
 citudine refundat, et bene valeat.
 Dat. Belgradi &c.

Rex Matthias ad Agriensem
 et Cratorem.

Vidimus, antevidimusq. diligenter
 omnia, quae scripsit nobis de rebus,
 His tam Palernitas Vra, quam cum
 nostro Orator, et ad ea respondemus
 Palernitati Vrae, grâs habentes. Sanc-
 tissimo D. Probo, quod sua Sanctiss-
 auctoritate Imperialium Principum Li-
 teris, quae contra Nos scriptae fuerunt,
 plurima Consistoria instituerit, atq.
 ab illis advocatō etiam D. Asculanō
 negotia illa diligentius pertractaverit.
 Gratum profecto nobis est, quod sua

Sanctitas earum rerum curam ha-
 beat, et Paternalem providentiam in
 cunctis ostendat, Verum quod in illis
 Conristoriis non aliud decretum sit,
 nisi, ut ad nos, et ad Imperatorem
 Brevia ad pacem exhortantia. Scri-
 berentur. Ceditur Simum^m D. nostra,
 et Sacrum Cardinalium Collegium
 omnia optimo studio deliberasse,
 nobis tamen ea res aliter videretur;
 Quod Scilicet, si Sanctitas Sua ex
 corde pacem et concordiam inter nos
 et

et Casarem fieri exoptaret, non
 Brevibus, immò nec plumbatis Bullis,
 Sed Solidioribus practius eam rem
 aggredere, Sicuti nos non semel,
 Hoc declaravimusque Sanctitati, ut
 omnis Brevibus mitteret se, perso-
 nas, non, quales subsequenter miserat,
 ad tantam rem pertractandam minus
 expeditas, Sed ad minus duos Cardina-
 les, unum ad Imperatorem, et alium
 ad nos, ut ii unanimi Consilio rem
 aggredere, et cum omni diligentia

Fideq; pertraharent, ita Speceremur
 aliquid boni sequi posse. Aliter
 nobis spes non est, quod in facto pa-
 cis et Concordie aliquid sequatur;
 nam ex iis, qui nuper missi per
 suam Sanctitatem fuerant, qui prius
 advenit, Reversum D. Galer Asculanum,
 certe bonæ fidei, et homo conditio-
 nis optimæ pro virili latius bene-
 rem fuerat aggressus, deinde cum
 alter supervenisset, Dominus Thea-
 niensis, illo priore n̄ dignior personâ,
 potius

potius turbavit omnia, quam pro-
 movit, quamvis Sanctissimus D. noster
 illum excuset, sed ipsa excusationis
 Sanctitatis suae salva permanente,
 hoc est, quod nobis ab initio vehemen-
 ter displicebat; Sciebamus enim nos
 jam antea, sed id subliere volebamus,
 nisi sua Sanctitas illud prius protesta-
 lisset, quale Consilium ipse Theanen-
 sis Principibus Imperii dederit, ut
 videlicet non gentes armigeras, sed pe-
 cunias paratas, Caesari ipsi Principes

in auxilium contra nos conferrent,
 putans. Sicuti de eo dicitur, prout et
 Paternitas Vra credit, nobis in ea re
 magis complacere; Sed profecto si D.
 Agriensis solita prudentia eadē
 omnia examinat, inveniet preter
 opinionem suam Dominus Theari-
 ensis non in favorem nostrum,
 Sed potius in injuriam nostram illud
 dedisse Principibus consilium, ut ipsi
 pecunias Caesari darent, et non gentes
 transmitterent, quō quid periculosius
 et nobis

et nobis adversus fieri potuisset, ²*
 Sicut Theaniensis, et intellexisse
 ab aliis poterat, gentes illas, quas
 Imperii Principes contra Nos mitterent,
 alioquin duro labore invelas, ante,
 quam ad Caesarem pervenirent, in ipso
 itinere per Santa Terrarum spacia
 confusi, et in ipso belli labore penes
 Caesarem nequaquam posse perdurare,
 Si vero durarent, nos per illas non
 posse offendi; Sicut igitur non nostram,
 Sed Caesarem gratiam, ut pecunia

Cesari darent, quo jam partim missi
 et sunt, partim quotidie per Capri-
 laneos Brinnipum afferunt, ut per
 illos in paratis pecuniis gentes ex
 Bohemia, et partibus istis finitimis
 conducant, quibus multo difficilius
 erit obistere, quippe qua armis a-
 svelta, et in bellis exercita sunt. Ex
 hoc igitur consideret Adspimus Geminus
 Agriensis, utrum Theaniensis bona
 fide tale consilium praeberit, et ut-
 rum pro nostra potius offensione, quam
 com,

commoditate laboraverit, quamvis nos
talia contra Nos Consilia, et Sales ap,
paratus contra nos decretos, n̄ adeo
magnificamus, certam enim gerimus
in Deo fiduciam, quod partes nostras
contra Cæsarem, et contra omnes Impē,
riales bene defendemus, nec auxilium
Santissimi D. nostri, vel alterius cuius
piam implorabimus. Et modo contenta
Sanctitas Sua, ut tibi hoc cum bona
grāa Sanctitatis Sua, si et nos qua,
liberavimus poterimus contra Cæsarem

et Principes Imperii partes nostras
 Intabimus, videlicet sua Sanctitas,
 quod illi incipient brevi sua San-
 ctitati contra nos conqueri, et nos
 coram omnibus iniungere; Sed nos
 permittendo illis Cardinalibus infas-
 re apud suam Sanctitatem, nullò
 modo volumus, quia non licet ho-
 mines ad pacem tractandam à sua
 Sanctitate mendicare, si tamen mit-
 tet, nos minime improbamur, imò
 si pacem inter nos et Caesarem sua
 Sanctitas

Sanctitas fieri adestat. hoc modo, et
 non aliò rem aggrediendam fore ar,
 Litramur, si verò non mittet, sit
 hoc in arbitrio sua Sanctitatis, con,
 servet, si et nos cum Turcis colliga,
 binur, et talia faciemus, quò nò modo
 Caesar et Principes Imperii presentent,
 Sed et universa Christianitas. Quia
 omnino oportebit Nos contra ipsos
 in nos conspirantes, omni possibili
 adhibito remedio defensare; nec ta,
 men illud optamus, nisi ut lucialid

nobis fauere cum bona venia Summi
 P. nostri, et quod sua Sanctitas bonam
 gratiam suam, si quid querulanter
 contra eos pro causa defensionis no-
 stre ad illam undequaque adueniet,
 solito lenore conseruet, Sciatis quid
 quid fecerimus, non sponte, qui pa-
 cem potius, et concordiam cum omni-
 bus Christianis Principibus optare-
 mus. Sed coactos fuisse, et ad effica-
 cia defensionis nostrae remedia inui-
 tos conuolasse. Dat. 1481.

Matthias Rex ad Cardinalem
Agricensem.

Post scriptas et confectas literas,
quas nos destruendas fieri mandave-
ramus, supervenerunt nova Domini
Salisburgensis, cum Imperatore con-
cordasse, atque pro arbitrio illius Archi-
episcopum suum Agricensem re-
signasse. Ipsam vero Agricensem
hesternâ die Viennâ ad recipiendam
ipsius Archi-Episcopatum Posses-
sionem reasisse. Conditiones quibus

concordati sunt, ista sunt, quod
 D. Strigoniensis Castrum Tibanigh
 cum oppido illi ad habitandum re-
 linquat, et quolibet Anno, donec ille
 vixerit, Strigoniensis tria millia
 florenorum de proventibus Archi-
 Episcopatus sui, ipsi Salisburgensi
 pendat, praeterea ut vita durante
 Potestas Salisburgensis scribat,
 et appellet se Archi-Episcopum Salis-
 burgensem, ipse vero Strigoniensis
 non se scribat, nec nominet de Salis-
 burgensi

burgensi, Ted duntaxat coadjutorem.
 Haec sunt, quae modo fide digno
 relatu Viennâ accepimus. Quae ideo
 testificamur significare vobis. ut
 his cognitis sciretis eō seruentius
 secundum instructionem in aliis literis
 nostris vobis missis rebus nostris in-
 tendere, et illas pro nostro desiderio
 apud Amicum D. nostrum expedire.

Idem ad Dominum Asculanum.
 Accipimus literas Palermitatis Vro,
 in quibus de reditu suo in urbem, et

De literis, quas nos cum Breui Apo-
 stolio ad illum miseramus, inter-
 ceptis, et per fraudem redemptis, et
 suppressis: quò pacto etiam literas
 nostras disigilatas repererat, et
 quòd postquam ad pedes Sini Dñi
 nostri pervenit, pro veritate, et
 Iustitia locuta est, certiores redditi
 sumus. Dolemus profectò Paternita-
 tem Vram, literas Sini Domini nostri
 non habuisse, et non minus etiam
 displicet, tam notabiliter operà, et
 arte

arte aliqujus boni, et fidelis animi
eam esse delusam, et ignorata volun-
tate Summi Pontificis, non aucto illius
breui rebus, quae hic agebantur, post,
propositis in urbem redegerit, nec dubi-
tamus, hac ex eodem officio, quae cetera
processisse. Verum gratias habemus,
quod Paternitas Vra pro sua bonitate
et fide Santissimi D. nostri verita-
tem et Iustitiam nostram fideliter
declaraverit, et honorem nostrum
pro Iustitia et equitate defenderit.

Ad enim et honor Sanctae Sedis Aposto-
 licae, et officium Paternitatis Vestrae
 exigebat, ut iustitia, et aequitas nostra
 quae per varios relatores diversimodè
 apud eodem Apostolicam declarave-
 runt, per Vestram Paternitatem, quae
 istarum rerum notitiam habet, si-
 deli relatu illucesceret, quae magis
 relucescet, cum plaueit Sanctissimo
 Domino nostro, reiectis pravorum
 Suggestionibus, de veritate rerum
 nostrarum, ac innocentia nostra
 expe-

experiri, interea nos causam no-
 stram, et aequitatem, ac etiam hono-
 rem nostrum Paternitati V^{re} exspe-
 ciali confidentia, quam de ejus bo-
 nitate habemus, affectuose comendamus,
 rogantes, ut ubi opus erit, nostrum
 honorem defendat, et Justitiam nostram,
 atq; dignitatem contra oblocutores
 et rumigerulos solita fide, et pro-
 bitate tueat. Scimus enim, quia
 nihil dicit, neq; facit, quod non
 videret aequitatis et Justitiae habere
 rationem.

rationem, hoc verò magnopere
optamus, ut nos eodem modo diligat,
quò et nos illum diligimus, Unde
et oblationes suas, quas nobis fecit,
gratè suscepimus, et offerimus nos
vniuersim ad omnia, quaecumque nove-
rimus, pro honore illius facienda.
Bude 1432. (1482.)

Rex Matthias ad Iacobum de
Dombno Castellatum Racoviensem.
Vidimus literas suas, quas re-
scripsisti nobis ad excusationem
suam

et Declarationem Innocentis tui,
 in quibus literis te plurimum ju-
 stificas, asserendo te non esse cul-
 pabilem in negotio Saphranich,
 quem alias tuum alimentum, et
 Consanguineum annotasti, petitis
 itaq, ut indignationem nostram,
 quam adversus te pro hac re conce-
 pissemus, atq, removeremus, et
 nostra benevolentia te, qui nobis
 libentius obsequi, quam displicere
 intendes, prosequi dignaremur,

Super quo respondemus tibi, quod
 nos nunquam recolamus in aliquo
 displicuisse, nec dedimus tibi cau-
 sam, cur tu nobis displicere deberes.
 Mirati plurimum sumus, quando
 accepimus, id non autem ex levi,
 aut currenti fama, sed ex fide dignis
 relictibus illius grassatoribus Sappha-
 nigh te attrinentem, et adiutorem
 fuisse, per scripta tua professum,
 quod tibi à te minime expecta-
 verimus, ita vehementer non dolere
 non

non potuimus, et profecto gravem
ob hoc erga te animum gessimus, in-
hilominus licet offensus esset adversus
te animus noster. Sicuti etiam per
Scripta nostra, et Serenissimo Regi
tuo, et tibi nuper significavimus,
tamen eo non obstante id, quod à
nobis per literas tuas postulabas,
scribere videlicet, quardam literas
commendatitias ad Sedem Apostoli-
cam pro negotio cuiusdam Amiri
et Familiaris tui libenter fecimus,

et complacuius petitioni tuae,
 ut intelligeres nos, nisi invitos,
 datis à te occasionibus, ad huiusmodi
 displacientiam tecum venisse. Cum
 itaq; te videremus, prout nobis
 scribis gratiam nostram potius,
 et favorem erga te, quam gravem
 animam nostrum affectare, et id
 manifestis operum indiciis appro-
 baveris, scias, quod nostra bene-
 volentia, et antiqua dilectio, qua
 te semper persecuti sumus, non
 tibi

tibi deerit, et ex nunc depositis of-
 fensionibus tuis, et animi nostri gra-
 vedine, solita benevolentia se pro-
 sequi volumus, confidentes in huma-
 nitate tua, quod tu à nobis amorem
 et benevolentiam factis promerear, et
 omni studio efficies, et coopera-
 beris, quo illius mali hominis pra-
 vitates, qui contra nos, tuò, ut
 dicebat, fretus auxilio, vel favore,
 multa enormia attentavit, et com-
 misit, progressum ulterius non

habeant, neqz tot maleficia illius
perpetrata, impunita maneant.
Dat. Exc.

Matthias Rex ad Papam.

Breve Sanctitatis V^{re} ad me directum
cum omni reverentia accepi, ex quo
intellexi, Sanctitatem V^{ram} velle,
ut causa differentiarum inter me
et Imperatorem ad Iudicium Sancti-
tatis V^{re} deferatur. Id Breve dum
coram R^{di} in Christo Patre D^{no}
Urbano de Ursinis * Episcopo Thea-
nensi

nienſi Legato ſanctitatis V^{re} publi,
 ca legi fuiſſem, quale reſponſum ad
 id in ejusdem Legati præſentiam te,
 Simonio Tabellionis publici dederim,
 cum credam illum omnia ſanctitati
 V^{re} fideliter reſcripſiſſe, et confecti
 deſuper inſtrumenti copiam, quam
 à me ſibi dari poſtulavit, eidem
 ſanctitati V^{re} tranſmiſiſſe, non opus
 eſſe putavi verbis ejusdem replicatis
 aures V^{re} ſanctitatis onerare, ſatis
 exiſtimans id ſolum ſignificare ſanc,
 titati.

Sanctitati V^{rae}, quali obedientiâ, et
 devotione à teneris annis in Sacram
 Sedem Apostolicam semper ~~exalt~~ dilexim,
 et quali promptitudine nostra data
 Sanctitati V^{rae} semper suscepim,
 Super quo neminem magis idoneum,
 Testem possum invocare, quam V^{ram}
 Sanctitatem, quam non latet, me
 semper in omnibus, vel magnis vel
 parvis rebus pro viribus et supra vires
 mandatis suis semper paruisse, et
 in omnibus illis me fuisse obsequen-
 tem.

tem, quod et in posterum, donec vita
 suppetat, alacri Audio Sacro deire,
 vi, paratum me offerens, prout ipso
 Legato Apostolico presente declaravi
 in iis, et in omnibus aliis voluntati
 et beneplacito Sræ Sanctitatis obedire,
 et causam hanc ad Audium Sræ
 Sanctitatis, si mihi placuit, transmittere,
 atq. Oratores meos ad Sedes Sanctitatz
 Sræ pro hac causa assignare, modo
 intelligerem, utrum Imperialis Ma-
 jestas huius idem fauer, sit consenta vel

Saltem utrum ipso hoc fauere renu-
 ente adhuc ipse debeam Oratores meos
 ad pedes Sanctitatis V^{re} destinare,
 quod si ita Sanctitati V^{re} placuerit,
 assignes modo terminum, ad quem
 meos Oratores comparere velint et
 ego promptos illos expediam, ut
 possint ad terminum, quemcumque
 V^{ra} Sanctitas eis designaverit apud
 pedes V^{re} Sanctitatis comparere,
 meque humiliter et devote recomendo
 Sanctitati V^{re}. &c.

Rex Matthias ad Praepositum, et Capitulum Ecclesiae Calisburgensis.

Matthias Sc: Venerabiles Nobis
 Sincere dilecti. Auditis illis Tracta-
 tibus, et practicis, quas habent Pri-
 salisburgenses cum Strigoniensi con-
 tra fidem, et promissionem nobis datam:
 et cognitis illis, quae per illos contra
 vos in praesidium vestrum attentant,
 Scripsimus potius ad Primum D. nostrum,
 Scripsimus et ad Cardinales Amicos no-
 stros, et oratorem nostrum, et Significa-
 tis

his omnibus, et ordine fideliter sup-
 plicavimus, et sua Sanctitas Ecclesia
 illam talibus novitatibus opprimi n^o
 patiatz, utqz pro nostris obsequiis
 vos in Iuribus Vestris conservare
 dignetz, misimusqz hominem nostrum
 protinus in urbem, euj commissimus,
 ut celerius, quam potest, ad Nos cum
 responso revertatz, quem n^o dubitamus,
 vel jam in urbem pervenisse, vel in
 proximo perventurum, itaqz ad-
 monendum duximus interea Deo
 fione

Honores V^{ras}, tanquam amici et con-
 federatos nostros dilectos, ne interim,
 donec mentem Summi D. nostri clarius
 intelligent, cujusvis occasione moveantur,
 neve illis, qui Calesiam illam aliquam
 satis calamitosam distrahere, et parti-
 tis inter se Dominus Sunditus sub-
 vertere volunt, aliquam in sui Juris
 detrimentam assistentiam lauant:
 Sed in proposito suo firmiter perse-
 verent, ut coeperunt, sicuti et honor
 noster, et Calesiæ illius utilitas,

et fides nobis praestita requirit; Cre-
 dimus enim, et id firmiter tenemus,
 quod Suppliantibus nobis Summus
 D. noster debitam provisionem adhi-
 bebis, quā Ecclesia illa ab illis turba-
 tionibus et molestiis releuet, et
 vos in Vestris Juribus remanere pa-
 tieb, nec interea presidium nostrum
 deerit vobis, quamprimum verò de
 mente Summi Domini nostri certifi-
 cati fuerimus. faciemus Devotiones
 Vestras illius de omnibus cessione. Buda.

Rex Matthias ad Flor. Novellera
 Equitem Hierosolimitanum.
 Magnifice Orator, nobis Sincere
 Dilecte; Ab illo Oratore nostro Re,
 verendo in Christo Patre D. Joanne
 Vitez Episcopo Simiensi intelligere*
 potuisti, quales Tractatus habiti
 sunt, inter Archi-Episcopum Salis-
 burgensem, et illum nostrum pro-
 fugum Strigoniensem; et quomodo
 ipse Strigoniensis cupiat una cum
 altero Oratore nostro colluere, sua

Sidei committimus, rogantes, ut ha-
 bita omni diligentia instet, et in-
 cumbat, ne talibus praeiudiciis, ex
 quibus non solum vobis praedictum,
 et iniuria. Sed Ecclesia Salisburgensi
 gravis iactura et destructio immi-
 net, Summus D. noster Consensum
 praebet, ne cogamur nos Ecclesie
 inimico nostro Capitali intruso,
 perpetuo hostes esse, atque etiam
 aliqua inconvenientia, quando id
 contingeret, facere: quicquid autem
 esse.

efecanis, cures nos simul cum alio tra-
 ctore nostro reddere certiore, et in
 super alia quoque negotia nostra ha-
 bere commendata, sicuti nos confi-
 dimus de fide et diligentia tua. Dat.
 Bude &c.

Matthias ad Capitulum Vra.
 , Aislaviense.

Honorabiles Fideles nobis Dilecti.
 Intelligere potuistis, quali nos favore
 et gratia jam pridem R^{dm} J. Bahem
 Laurentium ob fidem et devotionem

erga Nos, suam prosequimur, et quam
 tum illius Viribus, et merita diligemus,
 et nos, si quid promotionibus sub
 ditione nostra facere poteremus,
 tum propter praecleara ejus merita,
 tum vero propter Nos multa detri-
 menta passus est, libenter seipsum,
 sicuti et servimus, quod pro tempore
 conditionis facere potuimus, Abbatiam
 Silvestri de Kolos. Monasteria sibi in
 commendam conferendo, donec illi
 quaeremus de meliori, et honestiori
 statu

Statim providere. Et quia nunc intel-
 ligimus Adm^o Patrem D. Vatisla-
 viensem dies extremos clausisse, cu-
 pientes, ut in locum tanti Patris
 Persona itidem idonea, volensq, illi
 Ecclesie digna succedat, ipsum Dm^o
 Laurentium, alias Canonium Trum,
 et Decanum Ecclesie Vatislaviensem
 Devotioni Vestrae et fidei ex affectu
 intimè commendamus, rogantes, ut
 Vota Vra in Electione novi Praesulz
 in illum propter nos conferatis.

illumq; ad Culeſiam Vram poſtule-
 tis. Qua in re ſi vos, ut n̄ dubitamus,
 nobis complacueritis. A Devotionem
 erga nos veſtram, ac promptam
 nobis exequendi voluntatem, atq;
 fidem nobis in hoc oſtenderitis,
 prout credimus, nos viuiſſim erga
 vos omnes, et illam Culeſiam grām
 noſtram ſingularem oſtendemus,
 ac Perſonas Vras, ac totum illud
 Capitulum majori, quā hactenus,
 et uberiori beneficiō ac favore pro-
 ſequemur.

sequemur. Super quo vobis mentem
 nostram T. T. Conciliarius noster, et
 Commissarius noster in Silesia cla-
 rius explicabit, cui in dicendo fidem
 indubitatam velitis adhibere. Vstram
 de hoc responsum solliciti expecta-
 mus.

Rex Matthias ad idem Capitulum.
 Honorabiles Fideles nobis Dilecti.
 Scdmus Fidelitates Vras n̄ latere,
 qualiter superioribus diebus ordina-
 tionem quandam A. L. D. T. Episcopo,

ypus Bratislaviensis consentiendo de
 eligendo sibi Coadjutore et Successore
 fecerat, qui Adm. R. Dmum T.
 elegerat, in Coadjutorem et Successo-
 rem, confectum Super hoc Instrumen-
 tum publicum cum Subscriptione No-
 larij, et ad nos delatum, à nobisq;
 ad S^mum Dominum nostrum Trans-
 missum extitit ante plures menses,
 et sua Sanctitas ad Supplicationem
 nostram benigne et clementer tali
 ordinationi consentit. Unde et ear-
 dem

Dem Salem in ipsa Ecclesia p. huius jam
 de hoc certificati sumus, nec vos tale,
 qualiter pluribus ante annis speciali
 Bulla ad vos directâ Sua Sanctitas in,
 tribuerit, ne si quid illi bono Patri, E.
 piscoopo videlicet Vro jam contringeret,
 ad Ecclesiam aliquam de novo Brasile
 procedere debeatis, et qualiter ipsam
 pro hac vice Sua Sanctitas sibi re-
 servavit, prout ex Bulla Apostolica,
 quam Magnificus T. Consiliarius noster,
 et Commissarius in Silesia fidelis dilectus

vobis in specie exhibuit, potuistis
 de voluntate et intentione Summi D.
 nostri animum V^{rum} reformare,
 quomobrem Devotiones V^{ras} sequimur,
 et hortamur, Cuius districtius precii-
 pientes committimus, quatenus omni
 prorsus Legatione remota Mandato
 Antiprimum D. nostri, Sicuti nos in
 omnibus obediētes sumus, ita omnes
 Subditos nostros obediētes esse volumus,
 prompta cum devotione pareatis, et
 ad Electionem novi Praefulis aliquo
 quofito

quafitò colore procedere, vel vota
 vestra in quempiam alium prebet,
 quam illum, qui jam electus est et
 confirmatus, conferre debeat, nullo
 latenus, Nam si, quod absit, aliud
 feceritis, et nobis, et Summo P. nostro
 obedire et obsequi nolletis, ex nunc
 insinuamus vobis, quia nos per omnia
 optima remedia curabimus, omnes in-
 novationes vras imploratò patrii,
 nro Summi P. nostri facere retraheri,
 et insuper omnes remittentes edocere,

quā temerarium et ^{*}periculofum,
 Mandata Apostolica per inobedientiā
 contempniffe, prout de his vobis plu-
 ra ^{idem} T. explicabit, cui in diuendo fidem
 velitis adhibere. Super iis autem re,
 responsum a vobis expectamus. Dab. C.
 Rex idem ad Civitatem Pratis-
 laviensem.

Prudentes et circumsperti Fideles nobis
 Dilecti. Ex Literis Vris intelleximus,
 quantam curam et diligentiam pro
 fidelitate erga nos Vestra secundum
 expectationem

expectationem nostram impenderit;
 apud Fideles nostros, Capitulum Ec-
 clesie Vratislaviensis pro rebus illis,
 quibus nuper ad vos sub certa con-
 fidentia scripsimus. Hoc est, ut contra
 inhibitionem Apostolicam Capitulum
 illud non procederet, ad Electionem
 novi Pastoris, sine Scitu et voluntate
 nostra; qua in re, quantum ex re-
 sponso Vro intelligimus, sciatis
 Languam boni fideles, unde et nos
 fidem Vram plurimum comendamus,

et parati sumus istam Civitatem
 nostram, et vos precipue pro tanta
 Sollicitudine Vra favore nostro Regio,
 et gratia praesequi; Ubi vero sub-
 jungitis intimata nostra mentes
 Vras occupasse, dubitandum, ne forte
 quispiam aliquid contra vos Maje-
 stati nostra in his rebus suggestisset,
 et petitis, ne tam exiguam fidem
 de vobis habeamus: Respondemus in
 veritate neminem de vobis aliquid
 suggestisse, quod si etiam quis sugge-
 nere

vere attentasset, exga nostram de
 vobis benevolentiam, et opinionem
 nos habere existimare, ut non facile,
 quicumq; id fortasse attentaret, nos ab
 optima opinione de vobis aliorum
 reflecti possemus. Quodsi vos Scripta
 nostra moverunt, quibus significavi-
 mus, si aliquid preceptis Apostolicis
 Capitulum in contrarium attentaret,
 posset et illis, et vobis, et isti Civitati
 nostra grave detrimentum exinde
 provenire. Hac ideo Scripsimus, non

quod malum aliquod vobis, et huic
 Civitati nostra nos comminati Sumus,
 Sed quod multa exinde Scandala, si
 * ^{et evincere potuisse, itaque nil dubitetis}
 ita contigisset, non dubitamus, de
 benevolentia nostra, Sicut nec dubi-
 tamus de fidelitate vestra. Sed credite
 nos vobis esse Dominum gratiosum;
 Scimus enim et hoc, quod postquam
 intellexistis mentem Summi Domini
 nostri, et intentionem nostram,
 contra id vos non opposueritis, et cum
 Capitularibus contra Mandatum
 Summi

Simi Domini nostri, et contra vo-
luntatem nostram aliquid excom-
posito fuisset, in contrarium fauor^{is}
cujuscunque attentatum, quia nos Fi-
delitatis Vestrae, et officij erga Majesta-
tem nostram memores esse tenemur,
et ita putamus, ut nullius favorem
voluntati nostrae preferatis. Dat etc.

Matthias Rex ad Casimirum
Regem Poloniae.

Matthias de. Accepimus Literas Fra-
ternitatis Vrae, quibus significat, quam

grati id acceperit, quod nos Mercatoribus
 suis Leopöliensibus subditis
 suis per Illustres Duces Leopolienses
 rogata damna mandaveramus resarci
 ri. Super quo id, quod prioribus
 liberis scripsisse Fraternitati Vre
 meminimus, et presentibus afferre
 possemus, prater voluntatem et
 scientiam nostram ea damna fuisse
 commissa, unde, eo magis, ut audire
 omnes, jussimus omnia reformati,
 quo credimus esse jam defecto resti
 mata.

mata: Quia Societ. Fraternitas Vra
 pacem et concordiam inter nos et Do-
 minia nostra jam pridem invicem, *
 et firmatam inconvulsa, et inviola-
 biliter observari cupit, ita et nos
 observari cupimus, videbitq. Frater-
 nitas Vra, quod nemo erit ex nostris,
 paucis multis lemerator, unquam,
 qui meritas penas à nobis evadat.
 Mirati tamen plurimum Sumus,
 Super iis, quae Majestas Vra de Ma-
 gnifico Jacobo T. Scripsit, putans,

Sicuti in literis suis innuit, de his,
 quæ illi imputabamus, et de quibus
 Fraternitati Vre contra eum que-
 relas fecimus, falsâ nos aliquorum
 suggestione esse impulsos, conjice,
 qui nobis contra eum querelati sunt,
 mali fuisse de eodem Castellano
 Racariensi informatos, nihilominus
 mandasse, et protinus, ubi si, in ali,
 quæ exaderet, reformaret.

Præter divinus Serenitati Vre, quod
 illi mandaverit commissæ reformare;
 Verum

Verum si non falsa aliquorum asser-
 tione moti, et rei ipsius experientia
 edocti, querelas contra ipsum Capita-
 neum scripsissemus, profecto id, quod
 opinabatur, merito posset Fraternitas Vra
 arbitrari; Sed cum nobis aliquando con-
 stet, quod quidem nulla tergiversatione
 justificari potest, ipsum Jacobum T.
 Avibus nostris Bratislaviensibus aper-
 te insinuasse, hortans eos, in quo
 essent Christophoro T. debitores, satis
 facerent; alioquin scirent, se esse illius

amicum et Fautorem, et non solum
illum, sed etiam plures esse primarios
Regni homines illi Amicos et Fautores.
Comminatus insuper fuit, nisi ipsum
Christophorum quamprimum con-
sentarent, auxilia illi contra nos
Cives prebiturum. Quid est? quod de-
beat de hoc dubitare Fraternitas Vra,
quod nos, antequam veraciter de his
rebus experiremur, ad aliorum sug-
gestionem properabimus contra
ipsum Castellanum Serenitatis Vrae
querulari.

querulari: Sciat itaq; Majestas Vra,
quod res habuerit hoc modo, et non
aliter se; auditō enim, quod ipse Capi,
tanens Cracoviensis, illi T. contra no-
stros auxilium polliceri publicē fate-
retur, nos non posuimus non iniquō
animō Terrā, tum quia Scivimus illum
esse Subditum Fraternalitatis Vre, cujus
optimū animū et bonā volūta-
tem, et conservationem inter nos, et
Omnia nostra pacis, et concordie
dudum agnovimus; tum verō, quia

quia opinioni et expectationi nostrae
 quam de illo homine habebamus, hoc
 factum illius minime respondebat,
 Scripsimus itaque Fraternitati Vrae qua-
 relas contra ipsum, ut daremus Fra-
 ternitati Vrae ad intelligendum multo
 illi Capitano honestius fore, si pa-
 riter et benevolentia mutua faceret,
 si voluntati Fraternitatis Vrae, et no-
 strae de eo expectationi faueret, potius
 quam talis grassator Factorem et
 amicum se futurum praedicaret;
 Nos

Nos enim polliciti sumus ab initio,
 sicuti et nunc parati sumus Iustitiam
 ex parte Subditorum nostrorum, omni-
 bus contra eos querelam facientibus,
 ut omnino jure et non injuriâ rejagat,
 et ut eos, qui Subditorum nostrorum
 potentes sunt, debite requiramus; Sed
 Nos veremur, ne et illa sint ab illis
 composita, et Fraternitati V^{ra} allata,
 qui asseruerunt, ipsam Christo-
 rum T. Superiori adhuc annô s. ut
 Fraternitas V^{ra} scribit. / Satim accepit.

querelis nostris contra eum Depo-
 sitis per nostros Subditos in terris
 Silesia publicè Loveni. * Quod si ita
 est, rogamus Fraternalitatem Vram,
 inquirat ab illis, qui talia Libi dice-
 runt, et scribat nobis, in quo loco
 ipse T. et à quibus Subditis nostris
 in Silesia detinetur, et si ita com-
 pertum fuerit, nobis imputet, si
 nos illum non exquiremus, vel etiam
 si amplius Fraternalitati Vre ipsum
 conqueremus; Ad hoc credat Frater-
 nitas

nitas Vra, quia nunquam in Terris
 Silesie, ne dum publicè foveri, sed
 neq. occultè, teneri potuisset, quod nobis
 non innotuisset, si p. ut Fraternitati
 Vra relatum est: ita Sexus habet,
 nini nunc ad illas partes comigrasset.
 Quod si in Terris Silesie alibi com-
 prehendi poterit, videbit Fraternitas
 Vra, quod nos pro eo inquirendo
 omnem diligentiam faciemus, rogan-
 tes ipsam, ut similiter pro eo diligen-
 tiam inquirendi faciat, et curet

pro mutua pace, et benevolentia,
 quam inter nos perpetuam semper
 manere affectamus, et credimus, ut
 ille, quem multo celerius in Terris
 Fraternitatis V^{re}, quam in nostris
 posse requiri credimus, dignam cor-
 reptionem non coadat. Nos enim si-
 cuti jam non semel Fraternitati V^{re}
 scripsimus, et significavimus, nihil
 magis optamus, quam perpetuam
 pacem et concordiam, optimamq[ue]
 amicitiam et fraternitatem inter
 Nos

Nos, et utriusque nostram Regna, et
 Dominia conservare; ad quod omnem
 operam nostram adhibebimus, curamque
 et studium pollicemur, quemadmodum
 ex Literis Fraternalitatis Vrae intelleximus
 similia nobis polliceri. Valere opta-
 mus Fraternalitatem Vram feliciter.

Varadini &c.

Rex Matthias ad Episcopum
 Theanensem.

Recordari poterit Fraternalitas Vra,
 qualiter nos eam rogaveramus in

Discessu suo, ut curares citò, et
 sine dilatione mentem Imperatoris
 intelligere, super iis rebus, quas
 hinc à nobis detulit, et quidquid
 intellexisset, fauere nos illius certio-
 ro; Satis enim declaraueramus Pa-
 ternitati Vrà, quantum damnosa
 esset nobis dilatio, et nequaquam
 vellemus, per Imperatorem morosita-
 tem nos diutius pertrahi, sed omnino
 quamprimum per Paternitatem Vram
 de intentione Imperatoris certifica-
 remus

remur, Salageremus providere rebus
 nostris. Et Paternitas Vra similiter
 promiserat nos diutius non protra-
 here, Sed quam citò ab Imperatori
 responsum acciperet, reddere nos de
 illis rebus certiores. Quamobrem, quòd
 tam diu prorogaverit, nos plurimum mi-
 ramur, quamvis non lateat nos solita
 Imperatoris morositas, et in quibus-
 vis rebus longa illius cunctatio: Sed
 hoc optime norimus, quòd, cum ipse
 cunctando, et procrastinando differre,

et protrahere incipit, hoc ideo facit,
quia eam rem minimè vult, quam
protrahit; facit autem, ut difficultate
morositatis suae conceptum mentis
imprimat, et hominibus eò sagacius
illudat. Sed nos, qui ejus morem novi-
mus, et artes suas callemus, talibus
Eurippis nolumus diutius imorari,
et ideo requisimus, et hortamur Ba-
lernetatem Vram, ut nobis sine mo-
ra rescribat. Si quid ad declarata
Balernetatis Vrae respondebit Impe-
rator.

rator, ut secundum hoc sciamus con-
 sultare rebus nostris. Alioquin sciat
 Paternitas Vra, quod facere aliud non
 possumus, quin negotia nostra pro-
 sequamur. Et si aliquid medio tem-
 pore inceperimus, Imperator nobis
 minime poterit imputare; quia tam-
 diu expectavimus, et nullum habuimus
 à Paternitate Vstra responsum, pro-
 sequi itaq; negotia nostra huius-
 rei difficultas, et Dissidentia nos com-
 pellit; dixeramus etiam Paternitati

Vestra, quàm onerosum esset, gentes
 nostras armorum gravissimis sumpti-
 bus sub hac expectatione vacantes
 sustinere, quod modo quoque replicamus
 rogantes, ut Baternitas Vra cures
 nos vel in unam, vel in alteram par-
 tem de his, quæ intellexit, sine mora
 certiores, aliòquin sciat, quod nos
 ipsas gentes invocamus ulterius otia,
 si facere nequaquam possumus, quin
 aggrediamur prosequi eum eis nego-
 tia nostra; si vero aliquid contin-
 get,

get, Scit Paternitas Vra non aliam
 esse rerum emergentem causam, nisi,
 quod desperaverimus aliquid boni inde
 provenire. Dat. Varadini &c.

Regis Matthiae Diffidatorie ad
 Imperatorem Romanorum.

Cerenuissimo Principi Domino Friderico
 Romanorum Imperatori Matthiae
 Dei Gratia Rex Ungariae &c.

Non diffidavimus hactenus Vrae Cereni-
 tati, quia nos hostem facere vobis
 nolumus, ne videremur Inscriptionibus

mutuis contrariari: Sed cum videremus
 promissa Majestatis V^{re} nobis facta
 non Servari, Iura nostra, quæ nobis
 secundum Inscriptiones, et obligamina
 debebant, et damnum interfuisse, sicuti
 eadem Inscriptiones vestra canunt,
 quibus potuimus, modis requisivimus,
 et in hunc finem ea, quæ post non
 impleta nobis promissa inter nos
 et Majestatem V^{ram} facta sunt, Salvo
 benevolentia nostra, et amicitia
 mutuâ prosequi sumus, prout in
 ipsis

ipsis Inscriptionibus Majestatis
 Vre continetur. Verum, quia post
 modum intelleximus, et ipsa rerum
 experientia cognovimus, Majestatem
 Vestram violatis Inscriptionibus suis
 non contentam, plurima contra Nos,
 et Statum, Regnumque nostrum ho-
 stilia sine omni justa et legitima
 causa, ac ratione attentasse, et non
 solum se nobis hostem fuisse, sed
 etiam alios plerumque Principes contra
 nos incitasse, quemadmodum usque

modo fauere, et cooperari non desinit.
 Decurio nos volentes, ut par est,
 partes nostras ab injuriis, et hosti-
 litatibus Majestatis V^{re} defensare,
 ac cum auxilio Dei illatam nobis
 hostilitatem propulsare. Quam
 Majestati Vestra, ac Terris et Do-
 minis suis hereditariis, et Signantes
 Austria, et Syria diffidimus, illius
 omnino in antea invocato Dei auxi-
 lio nos hostem esse presentibus
 declaramus, denuntiante per Expre-
 sum

sum, quod quidquid deinceps fecerimus,
 id tanquam contra inimicum, et dis-
 fidatum hostem nostrum faciemus,
 et conabimur, quibus poterimus modis,
 auxiliante nobis Deo, et Iustitiâ,
 illatas à Majestate Vrà nobis, et
 Regno nostro injurias, et hostilitate
 vindicare. Super quo volumus à Ma-
 jestate Vrà, quæ huic diffidationi no-
 stre causam et occasionem præbuit,
 res à quocunque alio imputari 1483. *
 Rex Matthias ad Ep̃um Theanensem.

Accipimus Literas Paternitatis Vrae,
 ex quibus cognovimus, quod dederit
 Imperator ad proposita Vra respon-
 sum, et qualiter se sub occasione Li-
 terarum nostrarum diffidatoriarum,
 quas his diebus ad eum misimus, ex-
 cufaverit, tanquam Litera nostra
 diffidatoria, et responsio nostra ad
 Breve Apostolicum facta sibi invi-
 cem contrariari videantur. Super quo
 nos Paternitati Vestra respondemus,
 non fuisse opus, ut Imperator cum
 literis

literis nostris diffidatorius responsum
 suum excusaret; quia cum hic ades-
 set Paternitas Vra, nos ipso ore pro-
 prio dixeramus, quod et novissimis
 literis ad Paternitatem Vram datis
 significavimus, nolle nos, neque posse
 sub expectatione longiori Cesarea
 Sardinatis gentes nostras, qua ma-
 ximis sumptibus intertenderetur, fru-
 stra desiderare. Acirco nos ipsi rogamus
 Paternitatem Vram, et de hoc literis
 nuper missis monuimus, ut non pater-
 retur

retur nos diutius pendere sub hac
 mora, Sed curaret, quamprimum ac-
 cipere responsum à Cesare, et nos de
 mente illius avisare, ut sciremus, in
 quam partem negotia verterentur,
 quia verò diu multumq; tardatum
 est, et nos cognovimus, siuti et antea
 pressagiebamus Imperatorem solita
 cunctatione de industria indies con-
 tinuè negotia protrahere, nos, qui
 nolumus res nostras sub hac expecta-
 tione negligere, liberas disfidatorias
 ad

ad Caesarem scripsimus, non, quod vole-
mus responso nostro, quod Simo Dño
nostro sub manu publica dedimus satis-
facere. Sed, quando id Imperator reusa-
ret, contra aliorum criminationem,
etiam contra illum proloqui negotia
nostra statuimus: id autem ideo fer-
cimus, ut, si quid interea contingeret,
non posset de nobis Imperator iusti
conqueri, & Tractatibus his pendens
libus per nos delusum, sicuti nos
questi fuimus, de illa illusione, quam

nobis fecit, quando per Imperatorem
Imperii inter Nos et Illum Statuti
certis induciis de pace trahebatur.

* Nolumus enim, ut sub huiusmodi oc-
casione Paternitas Vra nobis faceret
fraudem, si tamen adhuc Majestas
sua animum suum declarabit, velle
 parere Iudicio Sanctissimi Domini
nostri, quemadmodum faciemus et
nos, quando cumq; nos Paternitas
Vra certificabit cum tali certitudine,
que nobis sufficiat, quod Imperator
ab

ab armis cessabit, et nos parati su-
 mus non obstantibus literis diffida-
 torius ab armis desistere, Quod vero
 Caesar subiungit, mitiora alias ex
 parte nostra sibi esse oblata, qua
 sint illa mitiora, nescimus, hoc
 tamen diuinus, nos neq; per alia per-
 sonas, neq; per paternitatem dñam
 mitiora sibi intimasse, nisi, quod
 ipse Imperator optabat Castra ex-
 pugната sibi per nostros restitui,
 et offerebat se pro bono Christiā-
 nitatis

militatis interpositurum operam apud
 Principes Imperii, quod nobis con-
 tra Turcos auxilia prestarent, nos
 id ei respondimus, quod etiam ali-
 quando Paternitati Vre intimasse
 meminimus, quod quandoque ad
 hoc animum suum Imperator con-
 verterit, ut pro bono Christiani-
 tatis, et pro suo ac nostro comodo
 id efficeret, ut nobis decencia auxilia
 ab Imperatore offerant, et de hoc
 nos certos redderit, ita ut id pro
 certo

tenere valeamus, nos contenti eri-
mus, Castra Majestatis huc remit-
tere, quod et modo diximus, et coram
Paternitate Vestra protestamur,
quod si id effecerit, nos et Castra tibi
relaxabimus, et insuper parati eri-
mus tibi in omnibus complacere,
quia ut Paternitas h^{ra} intelligat,
nihil aliud nos ab Imperatore vo-
lumus, nisi, quod Salutem totius
Christianitatis, bonumq^{ue} publicum,
atq^{ue} illius, et nostrum honorem

nostrumq; commodum concernit &
 Rex Matthias ad Cardinalem
 Agriensem.

* Revertō ad Nos ex Napoli Joanne
 Leontio cognovimus omnia, quae
 in praesentia Paternitatis Vrae cum
 Serenissimo Rege Ferdinando Patre
 nostro acta sunt, et Majestatis Suae
 responsa bene intelleximus, ex quibus
 omnibus nihil aliud colligimus,
 nisi, quod semper optaverimus, et
 Paternitati Vrae semper vaticinati
 sumus

Simus effectum comprobari, hoc est in
 facto subsidij, quantum nos verbis te-
 neamus, nihil in finem omnino, vel
 parum resultare: et id quidem si fiat,
 non fit sine maxima tarditate, non
 enim ignorat Aeternitas Vra, quae
 et qualia promissa nobis de subsidio
 proflando facta sunt, et etiam nos
 quantos labores suscepimus, ad ex-
 hortationem S^mi D. nostri, et etiam
 Cerenissimi Dⁿⁱ nostri, in quibus
 laboribus, quam intolerabiles sumptus
 habuimus

habuimus, non opus est referre, quia
 Paternitas Vra ex sua prudentia opti-
 me intelligere potest. Et quamvis graue
 admodum, et intollerabile sit ad aliorum
 exhortationes pro communi defensionem
 publicam, sine aliorum adiutorio no-
 stra tantummodo exponere, multo
 tamen id grauius, molestiusq., quod
 dum alii succurrere necessitati publicae
 recusant, nos quoque rebus nostris in
 tempore providere non sinunt, quod
 fit, ut ex omni parte negotia nostra
 con-

confundantur, tum nos cum Turco
 ad certas pacis condiciones devenire po-
 feramus, et ad hoc ipse Turcus nos
 sponte etiam hortabatur; Sed tandem
 nos id negotium in complacentiam
 aliorum differre, et in suspensio tenere
 oportuit, donec ex utraque parte ma-
 neremus in Loco, hoc est: ex hac par-
 te expectatione nostra frustraremur,
 ex altera vero nesciremus negotia illa
 tantopere dilata, in quibus Turci
 consistere, praesertim cum Turcus

ipse diu, multumque verbis tantum lit,
et nihil usque modo certi de voluntate
nostra ad pacem intellexerit, licet
apud nos frequentes fecerit instantias
per diversos. Quare oportebit nos
Tractatum cum illo ab initio resumere.
Si volumus. Si uis nobis fauere neque
erit. / ad aliquas conditiones devenire.
Sed jam opus erit, ut aliquid in effectum
faciamus, quia ipsi multa verbare,
citant, et niri facta verbis respondent,
nihilominus credunt, quod idcirco
Agnisci

Significare volumus Paternitati V^{re},
 ut si nos ultima necessitate coactus ad
 aliquas Conditiones cum Turco devenire
 contringat, Scias nos, ubi opus erit ex-
 cufare, quia, ut premissum est, id ne-
 quaquam fauremus, nisi nos extrema
 necessitate co^uctaret, nihilominus, siuti
 alia^s requisiti promittendis ad Patrem
 nostrum gentibus sumus, cum videamus
 illum magna necessitate laborare, gen-
 tes illas, quas a nobis petiuit, licet
 cum difficultate, disposuimus tamen

nemo enim libenter ad istas partes
 transmeare vellet. Nunc tamen
 quadringentos Pedites, et centum quin-
 quaginta Equites sub conductu Ca-
 pitanei nostri Blary Maggar pro-
 missuri sumus, reliqui Haggarones,
 hoc est centum quinquaginta alii
 brevi subsequenti, ita, ut sit numerus
 in toto trecentorum Equitum, ex
 quibus centum erunt armigeri, du-
 centi vero Haggarones, et quadrin-
 gentorum Pedum numerum com-
 pleant.

poleant: Mitteramus quidem illos,
 sicuti jam pridem constitueramus, si-
 mul omnes uno passu, sed navigia, quibus
 traicerent, defuerunt nobis, nusquam
 enim in totis dominiis nostris tot na-
 vigia reperire potuimus, licet magnam
 habuerimus diligentiam, ut potuissent
 uno trajectu traici. Quapropter op-
 portuit, alios propter defectum navi-
 giorum remanere, sed et illos brevi
 expediemus; solum optamus, ut Pa-
 ternitas Vra Serenissimum D. Regem

Ferdinandum, Patrem nostrum moneat,
 ut aliqua illis navigia ad traiciendum
 usq; in Segnium praemittant, quo
 et commodius, celeriusq; pro opportu-
 nitate traici possint, alioquin op-
 portet illos diu retardari: Crimet
 etiam apud Patrem nostrum, ut pre-
 mittantur eis obviam aliquot vecto-
 res onerarij, qui arma bellica cum
 scloppetis, Thoracibus, Clypeis, balistis,
 Sagittis, et globis, quae omnia nos hinc
 preparata mittimus, una cum ipsis
 gentibus

gentibus nostris conducere debeant:
 Sic salubus namque instrumentis gen-
 tes ipsae parum utilitatis efficiunt,
 quae omnia nos hinc ad ulteriorem
 portum transmittemus, solum provi-
 deat, ut inde ulterius; hoc est, ad loca
 opportuna, per vectores onerarios trans-
 mittant, nos enim omnia, quae pote-
 rimus, pro isto Patre nostro libenter
 faciemus, prout mutuae necessitudinis
 et conjunctionis debitum requirit,
 quamvis ex responso illius, quod ad Nos

Leonius attulit, nihil tale intel-
 leximus, quod vel promissionibus
 nobis datis, et expectationi nostrae
 vel certe salutis publicae bono modo
 responderet; Responsum id inter alia
 continet, rebus sic stantibus, hoc est:
 antequam Turci ex Torunto ²impellantur,
 non posset Majestatem suam aliquid
 facere ad saluum subsidij: Sed post re-
 cuperationem Torunti repulsi ex ea
 Provincia Turcis se paratum usque
 Kanisiam omnia exponere. Quibus
 verbis

verbis, quid nos confidamus, vel etiam
 quid exinde eliciamus, non videmus.
 Si enim tunc, cum de proximo Ma-
 jestatem suam arget, instans calamitas,
 hoc, quod maxime ad rem suam
 pertineret, amicus non prestat, multo
 minus tunc faceret, cum talibus impe-
 dimentis spes expeditus. Scribit ad nos
 *
 Simus D. Nosse ducenta millia flor.
 nunc esse per suam Sanctitatem de-
 creta dari nobis pro subsidio contra
 Turcos, eam vero summam debere per

Potentatus Galie juxta suam Taxa-
 tionem contribui, ad quam sua San-
 ctitas contribuere vellet quinquaginta
 millia: Et hinc nos longè plura
 quot annis ad defensionem fidei expo-
 namus, tamen, si id Subsidium nobis
 accederet, adhuc esset rebus nostris
 defensis aliquod adjuvamen. Verum
 tanti ex Brevis Apostolico colligimus,
 neq; in ista limitatione magna spes
 habenda erit nobis: cum intelligamus
 hujusmodi Summam per Summum
 Pontificem

Pontificem cum conditione decretam,
 hoc est, quod si sua Sanctitas tantum
 contribuet, si alii quoque Consensus
 iuxta limitationem factam ratam
 suam exhibebunt, et cum nemo adhuc re-
 sponderit, se id, quod impositum est,
 daturum, veremur, ne uno recusante,
 omnes in communi se retrahant. nobis
 tamen non erit grave diutius expecta-
 re, dummodo illi, quos vicinum incen-
 dium de proximo tangit, sufferre va-
 leant, videbunt omnes, quod nos recte

nostris bono modo consulamus, et
 Authore Deo provideamus, quod si
 pereandum est, primi non pereamus.
 Ceterum ut Paternitas Vra gentium
 nostrarum conditiones serenisimo Do.
 Regi Ferdinando Patri nostro decla-
 rare valeat, placuit ut diversarum
 gentium ordines suavitati distri-
 buamus, quatenus cognitio omnibus
 sciat Majestas Sua ex quocunque
 ordine velit ad se transmitti. Sane
 potest Paternitas Vra, quae saepius
 presentibus

presentibus oculis vidit gentes armorum
 apud nos tripartito ordine distribui,
 quorum primus ex armigeris constituitur,
 hi pro qualibet Angaria quindecim
 aureos ad quemlibet equum habere volunt,
 et minus recipere nolunt, ut isthuc
 auedant, alius ordo est Equitum levis
 armature, quos Huzzarones appella-
 mus, hi pro una angaria decem flo-
 ros ad unum equum habere volunt, et
 aliter isthuc proficisci nolunt; In tertio
 ordine Bediles sunt, et hi quidem diocesi

ordinibus distincti, et horum alii
 Gregarii sunt, alii armigeri, nonnulli
 Clypeati. Gregarii milites seu pedites
 pro qualibet angaria ad unam per-
 sonam habere volunt octo aureos, ar-
 mati vero, et Clypeati, cum sine pue-
 ris et Servitoribus arma et Clypeos
 ferre nequeant, quos pueros opus est
 illis in hunc usum pro necessitate con-
 servare, volunt unusquisque ad arma
 singula et Clypeos simul cum duorum
 hominum stipendio. Sunt praeterea
 Magistri

Magistri Pixidum, qui Sciunt trahere
 ex Scopulis, et huiusmodi minoribus in-
 strumentis; verum non ita Arenari,
 et utiles sunt, uti pedites ad trahendū
 ex pixidibus. Sed post Clypeos in initio
 Conflictuum, antequam Scilicet manus
 conferantur, item ad expugnationes
 Castrorum, et defensiones maxime uti-
 les sunt. Itaque volunt et isti habere
 tantum, quantum Pedites Gregarii.
 Apud Nos verò ista consuetudo obser-
 vatur, quòd quancumque peditem

Summa sit, quinta pars ex praedictis
constituatur. His itaque omnibus intel-
lectis Majestas sua eligat, quotquot
ex singulis ordinibus habere voluerit.
Nos cognita mente sua ex omnibus
libenter ei transmittemus, hac tamen
conditione, ut sua Majestas vel
huc pro stipendio illis pecuniam
mittat, vel si placeat, ut nos hic eis
pecuniam dividamus nostram, mit-
tat hac aliquem ex his, vel committat
* dat R^o Patri Ep^o Olomucensi,
ut

ut illas gentes revideat, et etiam quan-
 tum nos ad illas gentes illuc mitten-
 das exponemus, faciatque nos per Inscr-
 iptionem suam certiores, in quo loco,
 et quando nos pecuniam ad illos expo-
 nendam recipere debeamus. Ut autem
 Majestas Sua morem et consuetudinem
 illarum gentium cognoscat, armigeri
 apud nos loco muniti habent, qui nun-
 quam se loco movent, nisi ad unum
 in sua Statione frigidarent.* Gentes
 vero levis armature secundum oppor-
 tunitatem

excurrunt, et postquam lesi sunt,
 si vel graviora pericula sentiunt, post
 armatos sese recipiunt, atque ibi restan-
 ratio viribus, et resumpto spiritu con-
 sistunt, donec aptata commoditate
 rursum ad pugnas excurrant. Peditum
 denique & inaeam et Bixidarios
 armati, Cyclopae milites circumstant,
 non aliter, quam si in munitione con-
 sistant. Cyclopei namque majores ad in-
 vicem positi per circuitum formant
 effigiem castelli, et parietes representant,
 quibus

quibus protecti Gregarij Pedites, et
 omnes, qui in medio sunt, velut ex pro,
 pugnaculis, et munitionibus pugnant,
 et datâ opportunitate erumpunt; pro,
 ut hæc omnia Paternitas Vra, quæ
 pluribus expeditionibus nostris inter,
 fuit, oculis presentibus potuit semper
 intueri. * Hæc idcirco volumus describe,
 re Paternitati Vra, ut Sacra Majestati
 Regia declarare, et exinde Majestas
 Sua deliberet, quot velit ex omnibus ad
 se mitti. Nos enim tales Capitaneos

nissimus, qui hoc omnia instruere
 norunt, prout Majestas Sua, cum vellet,
 videre poterit, in experientia: Et non
 esset malum, si Sua Majestas videret
 a Blasio Magyar Capitano nostro
 ista omnia presentari ad probam,
 in conspectu suo, videret enim ad in-
 struendas aies, quis modus et ordo
 apud nos observatz, et si Majestati
 Sua placeret, ille ordo teneretz, si
 vero aliter fieret, omnia ad nutum
 et beneplacitum Majestati haerent.
 Sed

Sed hoc bene attendere velit, quod is Bla-
 sius Maggax bene expertus sit Turcorum
 mores, qui saepius et nobiscum, et sine
 nobis Turcorum pugnis et conflictibus
 interfuit, et ideo ipse optimè callet,
 qualiter sit pugnandum cum Turcis.
 Praeterea sciat Paternitas Vra, nos
 prope diem misuros Joannem Vile-
 batorem nostrum in urbem, quod fa-
 cimus multis et frequentibus basio-
 nibus, et exhortationibus Paternitatis
 Vestrae permoti, is itaq; Orator à nobis

in mandatis accipiet, ut agat omnia
 secundum Consilium Paternitatis V^{re},
 quam rogamus, ut attendere velit illi,
 et dirigat illum, prout magis conve-
 nire arbitratibz honori nostro, ne
 per illius indecentiam aliquod inde-
 cens committat; * ad Prescripta vero
 Paternitatis V^{re} de Fratre Jo. Angelo
 Bangano id à nobis respondere habeat,
 quod nos illum ob amorem Paterni-
 tatis V^{re} diligamus, et profecto
 voluissimus penes Regiam manere,
 vel

vel hactenus, nisi ipse causam pro-
 stitisset. Nam dum nos Aragoni^o in
 has partes iter coepimus, tunc ipse,
 ut est aliquando sui Juris, Agriam
 concesserat, postea vero ad Reginam
 se contulit, et in ejus Societate venit
 hic. Nec putet Paternitas Vra nos,
 vel Reginam, illum ad capiendam ux-
 orem coartare, Sed ipse ut est levitate
 juvenili aliquantum dissolutus, ul-
 tro profuit ex anillis Regina uxorem
 ducere, de quo nos redarguimus, cum;

et profectò nos illi bene volumus,
 dummodò se ipse non retrahat, nunc
 quòq; scimus illi dari pecuniàm. Et
 si Servire vellet, vel se in obsequio
 nostro exercere s. est in potestate sua,
 nos libenter à modo cum nobiscum,
 et ob respectum Paternitatis Vrà bene,
 faciemus illi, quemadmodum de hoc
 locuti sumus Paternitati Vrà. Hoc
 quoq; datz nobis intelligi, quòd gente
 armorum, quæ in prædium armorum,
 quæ in prædium Majestatis Regiæ,
 Patri

Patris nostri undiq; conueniant, ma-
 quam patientiæ Virtualium penuriam:
 Quamobrem vellemus, ut Paternitas
 Vra nostram consuetudinem, quam in
 Expeditionibus nostris observamus,
 Majestati huc declararet, hoc est
 ubicunq; gentes armorum consiste-
 rent, illi undiq; forā ducerent, et
 bonam eſſet, ut in hoc sua Majestas
 teneret aliquem bonum ordinem,
 hoc est, ut ad omnia vicina oppida,
 et proximios viros certos Veriores ne-
 ratos

ratos secundum loci conditionem im-
 poneret, qui res venales ad castra,
 huc Stationes gentium comportarent,
 quia hoc modo neque Exeritus deficeret
 nec necessarius, neque lucrum hoc aliò,
 præterquam ad commodum et utili-
 tatem Majestatis suæ, et Subditorum
 suorum redundaret; Si autem Majestas
 sua Druntum expugnare intendit, ju-
 diciò nostrò bene faceret, si uteretur
 ad hujus expugnatiònem Consiliò
 Blarj Magyar Capitanei nostri,

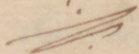
et juberet cum praefec expugnationi,
 atq; omnia necessaria, virgas, scilicet
 pro Sepibus, et alterius generis ligna
 ad expugnationem opportuna mitti
 illius, et consilio comportare: quod
 credimus cum minori hominum jactura,
 et cum majori Majestati, huc comodo
 posse hoc modò celerius expediri. Hac,
 prius etiam Druntum sic fortificatum
 esse per Turcos, ut et Bombardae et
 Machinae Bellicae aggeribus, et muni-
 tionibus de novo factis parum nocere
 valeant.

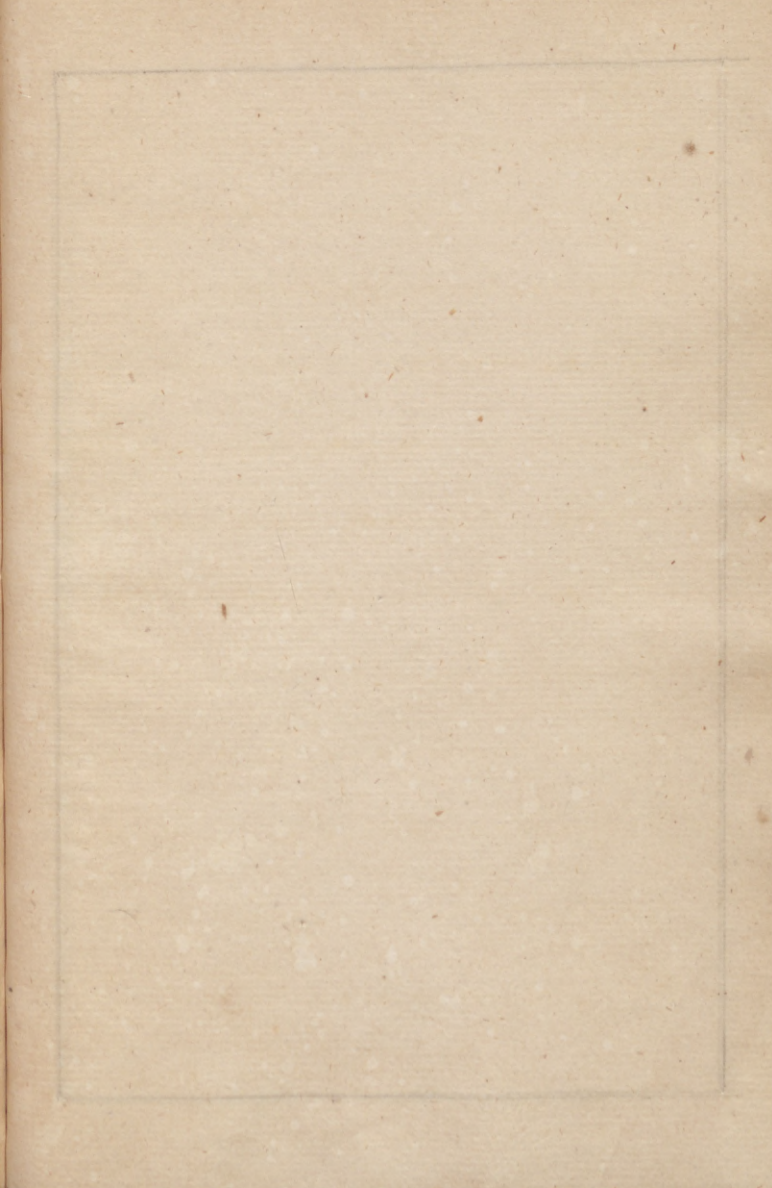
valeant. Quamobrem consilium no-
 strum esset, ut admoventur funde
 majores ad eandem expugnationem,
 ut ex illis expugnarentur inclusi: Nos
 quidem orto Segrij. quas, si placeret,
 libenter illuc mitteremus, quandoque
 per Majestatem suam de hoc requi-
 reretur, mitteremus autem cum funi-
 bus, et fundibula, et alia ad id genus
 necessaria machinarum correquisita:
 Haec enim erunt nostrō Inducio magis
 apta ad expugnationem illam, quam
 bombe

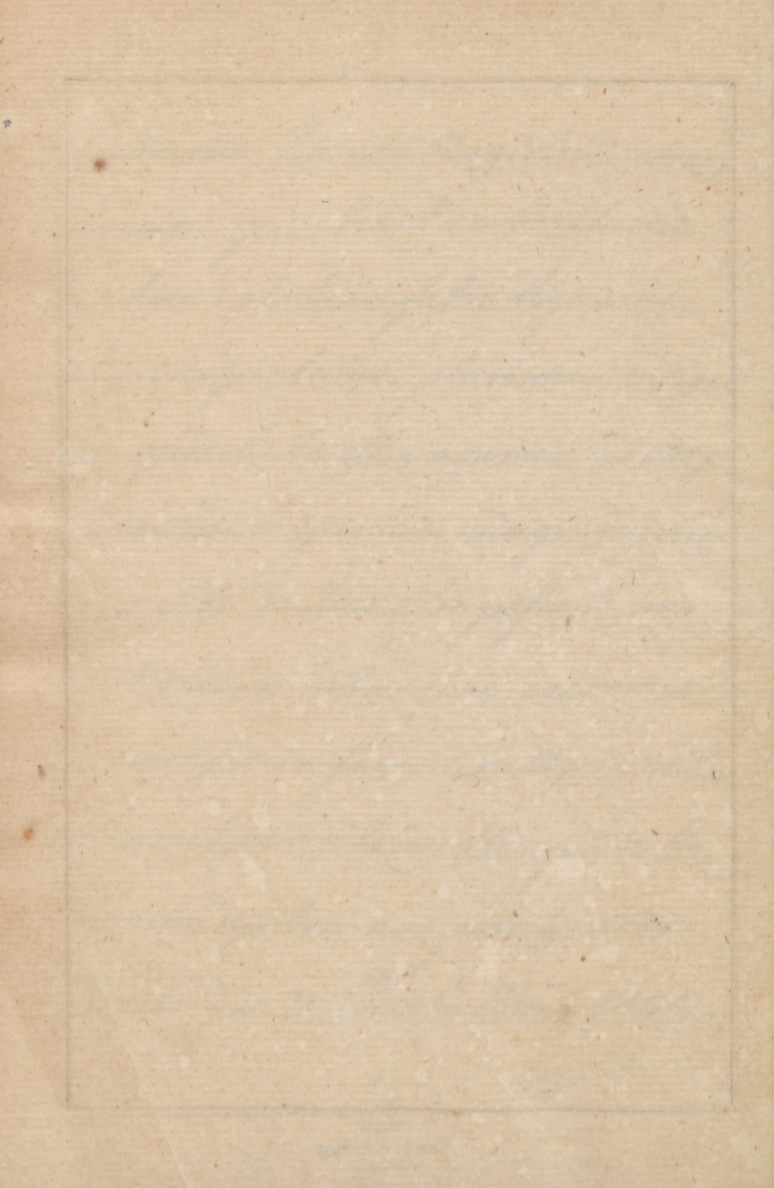
qualescunque, praesertim si oppidum
 illud lapidosum est, quia cadente
 desuper lapides plures obruerent,
 quam si traherentur ex bombardis,
 et fieret cum minori expensa pro-
 pter pulveres, quorum apparatus
 magni constat. * Ad fundas autem
 non amplius, quam lapidibus Lan-
 tum opus foret, et una illarum
 tres bombardas in fundendo lapide
 prevalet. * Tertio hic apud Nos
 misuper Majestatem Regiam bom-

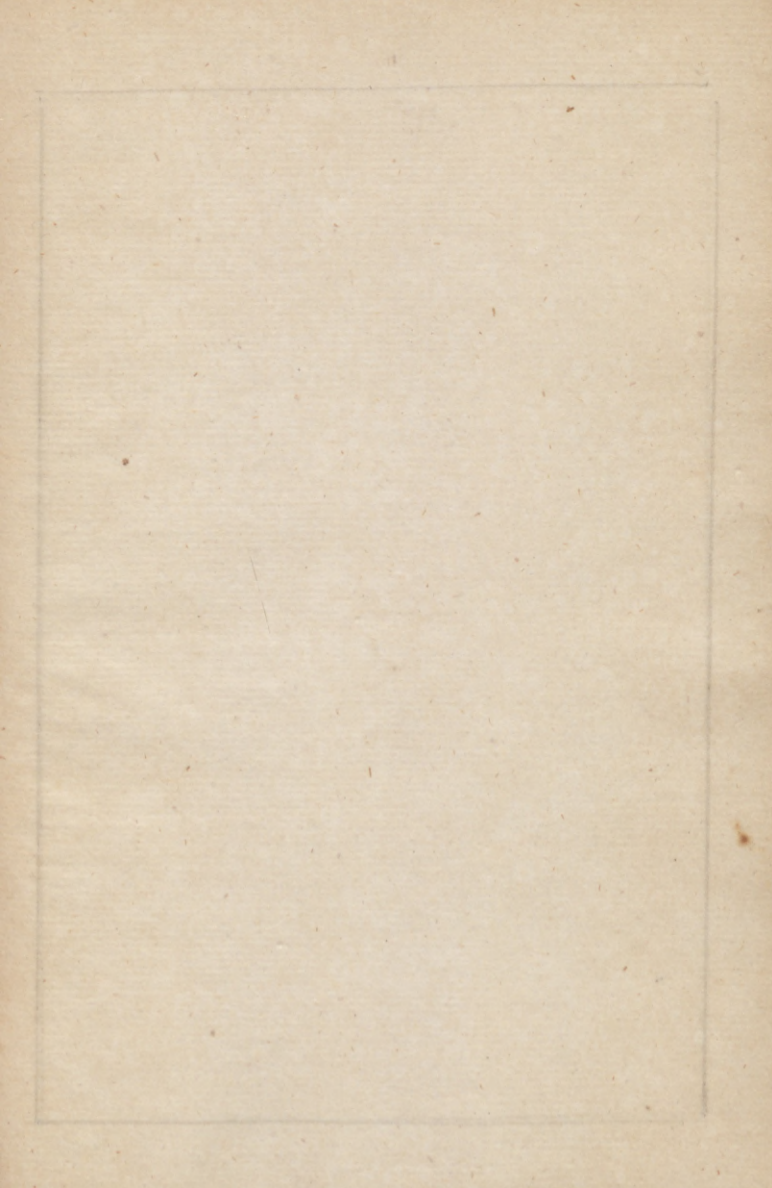
bardarius, hoc est Magisteris optimi
 carere, qui sciant ex bombardis
 trahere, et etiam fabri lignarii,
 Sive Carpentarii, plurimum indige-
 re: quod si ita est, rogamus, ut Maje-
 stas Sua huiusmodi indigentias suas,
 quae sibi damno esse possunt, non
 velis celare à nobis, quia nos omnia,
 quae necessaria fuerint, in copia mit-
 temus, et providebimus citò, quod de his
 omnibus defectum non patietur. Alba
 Regali Die 10 Martij Annò 1483.

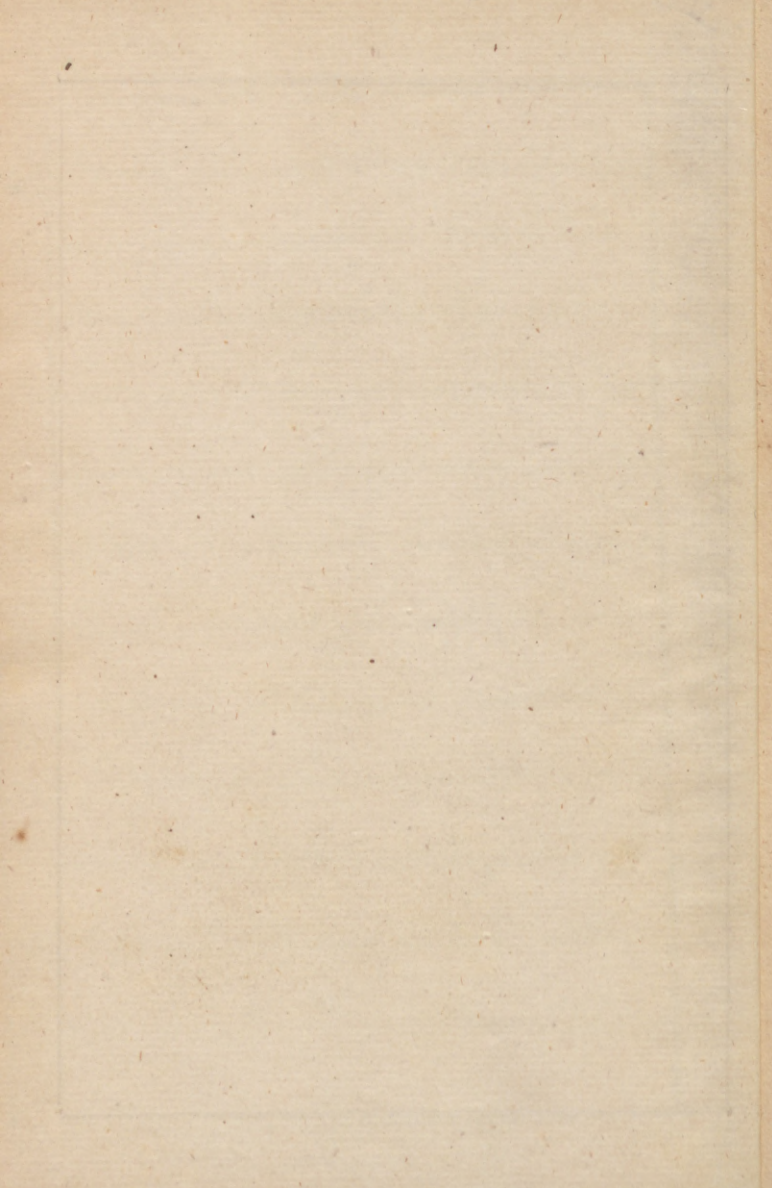
*

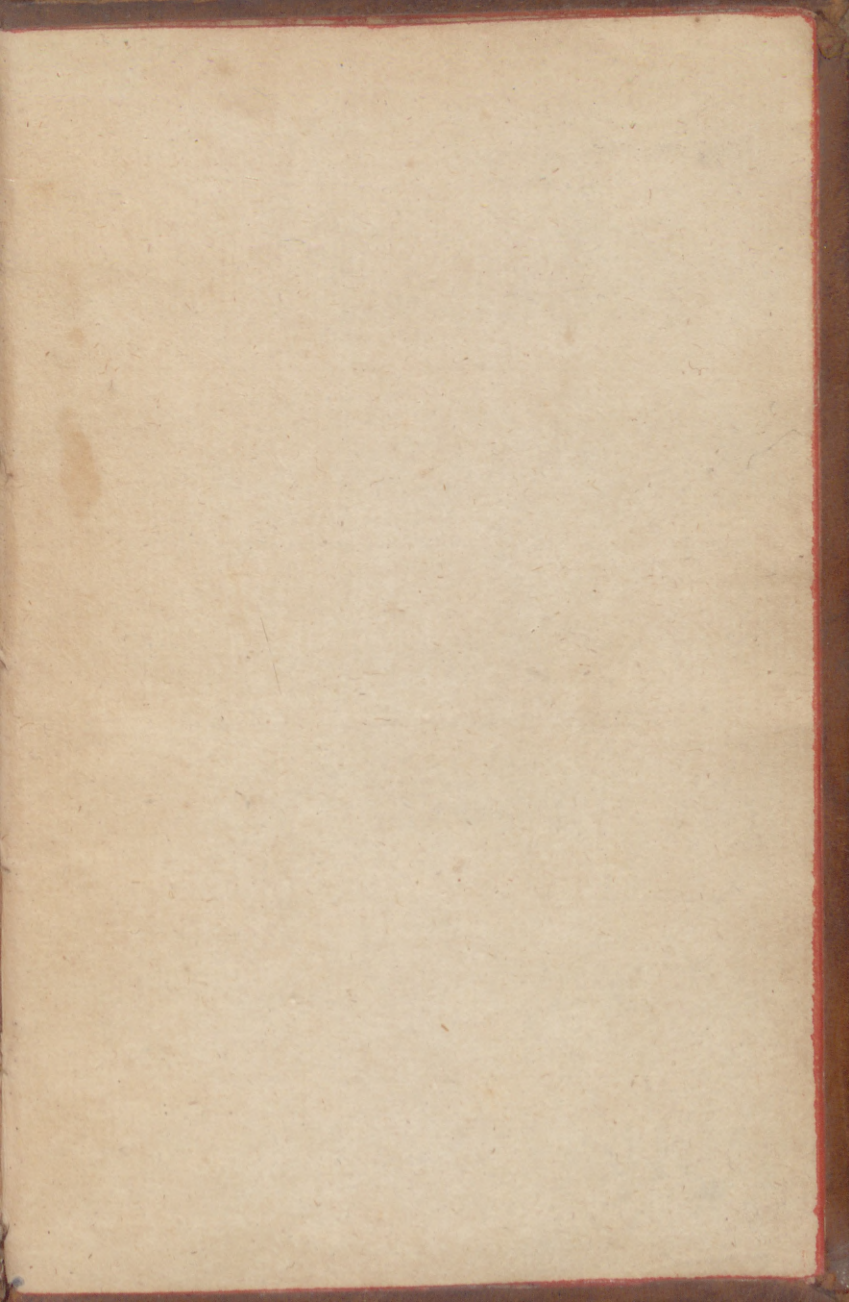

189.

208 Viter 364. 458. 475-538.

ADEMIAI

LITERA
MATHIAE I
REGIS HUNG

